

SLAMNIK

GLASILO OBČINE DOMŽALE

**Življenje
nam je
podarjeno
zato,
da ga
podarimo
drugim.**

OBČINA DOMŽALE

»Hotenja zmagujejo«

Občina Domžale je najbolj gospodarsko razvito področje v neposredni bližini glavnega mesta Republike Slovenije. Podjetnost posameznikov, zlasti obrtnikov, je splošno znana in priznana in nas obvezuje v našem geslu »HOTENJA ZMAGUJEJO – WINNING WILLS«. Večina prebivalcev živi v urbaniziranem nižinskem področju z razvito in daleč naokoli znano poslovno-podjetniško infrastrukturo, ki ga obkroža rahlo razgibano podeželje s pomembnimi prometnimi povezavami ali njihovo bližino.

**Pravimo, da ŽIVIMO
V MESTU NA DEŽELI
in to tudi hočemo.**

Hiter razvoj nam prinaša nove izzive in presenečenja, toda naša hotenja so tako velika, da bomo tudi tu izšli kot zmagovalci. Z uspešnostjo in podjetnostjo obrtnikov se usmerjamo v uporabo znanj,

spretnosti in kakovosti novih podjetnikov. Cilj nam je lepše in bolj kvalitetno življenje. Ne

sanjamo o lepši prihodnosti, temveč jo načrtujemo in udeležujemo z odkrivanjem in pospe-

šenim reševanjem nakopičenih problemov. Vse to hočemo nadaljevanje na 2. strani

**Stolet-
nica**

**Gospa
Terezija
Zalokar,
še na
mnoga
leta**

**V SLAMNIKU
PREBERITE**

Str. 3

Želimo si lepše mesto

Str. 5

**Denacionalizacija
stavbnih zemljišč**

Str. 8

Vojaki na Menini planini

Str. 13

Koncerti Groblje

Str. 15

Varnost je v naših rokah

**KULTURNIKI IN PREDSTAVNIKI
KS MESTA DOMŽALE**

Apel

Predstavniki kulture v občini Domžale smo se dne 23. 9. 1993 zbrali v prostoru sejne sobe občine Domžale, da bi:

- javno izrazili svojo opredelitev glede nujnosti zagotavljanja prostorov za izvajanje programa Glasbene šole in kulturnih dejavnosti v Domžalah.
- javno želimo poudariti, da pričakujemo izdelavo strategije financiranja obnove in rekonstrukcije objekta bodočega Kulturnega doma. Želimo, da bi bila rekonstrukcija objekta zaključena čimprej oziroma najkasneje v roku treh let. Istočasno tudi pričakujemo, da bo objekt ostal v celoti kulturi in bo namembnost objekta takšna kot je bila zamišljena s projektom.

V ta namen smo kulturniki pripravljene v največji možni meri pristopiti k podpori izgradnje tega zahtevnega, a prepotrebne objekta. Organizirali bomo kulturne dejavnosti, s katerimi bi sodbudili k sodelovanju in podpori čim večji krog občanov. Del pridobljenih sredstev, čeprav skromen, pa bi namenili obnovi tega objekta.

Predstavniki kulture in mesta Domžale želimo s tem javnim apelom vse pristojne in odgovorne v občini Domžale opozoriti na prostorsko problematiko Glasbene šole. Ta trenutno gostuje na Osnovni šoli Domžale, v prostorih, ki niso primerni za to dejavnost.

Prav tako nimamo potrebnih prostorov za odvijanje kulturnih dejavnosti v občini, kar bi vsekakor morali imeti.

Pričakujemo razumevanje vseh občanov in občinskih služb za čimprejšnjo obnovo objekta in podporo pri revitalizaciji Glasbene šole in Kulturnega doma v Domžalah.

KULTURNIKI IN PREDSTAVNIKI
KS MESTA DOMŽALE

Domžale jutri središče ali provinca?

Živimo v obdobju, ko mlada Slovenija zelo hitro rojeva nove zakone, ki bodo prej ali slej posegli v naš način življenja. Ljudje smo razumna bitja, ki imamo svoj ponos, svojo identiteto, dom, voditelje in domovino. Včasih so nas učili o širši domovini, ožji domovini, sicer pa smo občani domžalske občine.

Nekoliko zrelejši občani se spominjajo, da so bili včasih organizirani v okraju Kamnik, babice in dedki pa časov bano-

Slovenska geografska stroka je razmišljala, kako življenje v novi državi Sloveniji geopolitično na novo zasnovati; zopet so se pojavili pojmi regija, upravni okraj, male občine. Stokovnjaki so Slovenijo razrezali glede na določena strokovna izhodišča. Najbrž sploh ne bi pisal teh vrstic, kolikor bi v teh dosedaj ponujenih izhodiščih domžalske občine in Domžal kot središče imeli ustrezno pozicijo. S tem mislim, da Domžale ne bi izgubile tiste politične in upravne

samosvojnosti, kot jo trenutno imajo.

Skupščina občine Domžale in Izvršni svet Skupščine občine Domžale sta naročila in imata več študij, v katerih je analizirano, kaj vse govori o prednosti Domžal pred okoliškimi kraji – t. j. mišljen predvsem Kamnik.

Seveda pa so strokovna izhodišča prešibek argument, da bi kraju ali območju nekaj prinesla.

Odločitve so v rokah politike in občanov. Politiki so lju-

dje, ki merijo utrip volilcev in se vam skušajo čim bolj približati. V tem trenutku sedi v odboru za lokalno samoupravo v državnem zboru kamniški župan Maks Lavrinec ta pa ima srce v Kamniku.

Ljubezen med kamniškimi volilci in njihovim poslancem ter županom moramo Domžalčani seveda spoštovati. Zavedati pa se moramo, da bo peljal voz mimo nas, kolikor ne bomo odločno dvignili rok in glasu.

Na Predsedstvu Skupščine občine Domžale smo vse

stranke soglasno potrdile, da je pred nami zgodovinska dolžnost, da Domžale ohranijo najmanj to, kar že imajo. Zato bomo takoj po sprejetju izhodišč na zasedanju občinske skupščine predstavili javnosti naše prednosti in pričakovanja. Od vas, občanov domžalske občine, pa si želimo čimveč javne podpore v naslednjih tednih!

S spoštovanjem!

Podpredsednik
skupščine občine Domžale
JURIJ BERLOT, ing.

Domžalčani!

Pred nami so veliki izzivi od reorganizacije lokalne in državne uprave, denacionalizacije, lastninjenja, evropeizacije, itd., ki pa nas ne smejo ustaviti pri reševanju naših sedanjih perečih problemov. Mesto Domžale se je razvijalo prehitro in

nedosledno. Zato so ostali nedokončani projekti, že v začetku ustavljeni projekti, prepuščeni projekti izvajalcem, projekti, ki jih ne more realizirati izključno občinski proračun, itd. Domžale so nenedoma postale veliko mesto z več kot 10.000 prebivalci, ki je bolj spalno naselje, kot mesto, ki izraža identiteto svojih prebivalcev. Skoraj vsi podjetniki so zaprti v svoj krog in jih cilji in strategija mesta ne zanimajo. Krajanje izražajo svoje interese neposredno na občini, namesto da bi delovali preko svojih krajevskih skupnosti.

Domžalčani (prvotni in novi, ki tako čutite) premaknite mrtvilo in začnite skupaj reševati probleme svojega mesta. Opuščajte kritiziranje in se aktivno vključite v delo. Pred nami je izziv, ko se moramo vsi skupaj

izboriti zasluženo mesto v okviru reorganizacije uprave, predvsem pa morate sami poskrbeti za življenjske cilje in usmeritve vas in vašega mesta in zato sodelovati z lastnimi sredstvi in aktivnostmi. Občina Domžale daje pobudo in vas želi pridobiti za sodelovanje pri reševanju problemov.

Domžalčani, ki ste pripravljene sodelovati pri gradnji kakovosti življenja vas samih v mestu, dovolite mi, da vas povabim na pogovor o vašem mestu v torek, dne 26. 10. 1993 ob 20.00, v sejni sobi Skupščine občine Domžale. Določiti bi morali bistvene naloge, posameznike za realizacijo in se tudi konkretno pogovoriti o planih za prihodnje leto.

Predsednik Izvršnega sveta
mag. TOMAŽ ŠTEBE, dipl. inž.

NAPREDEK

TRGOVINA, d. d.
NAPREDEK,

PRESENEČA IN
VABI K NAKUPU

HIPO

HRANILNICA IN
POSOJILNICA d. d.

Ljubljanska c. 76,
II. nadstropje,
61230 Domžale

TRGOVINA OKRŠLAR –
USNJENI IZDELKI
SPB, DOMŽALE, Ljubljanska 90

MAJHNE SERIJE –
VELIKA KVALITETA –
NIZKE CENE

MAG. TOMAŽ STEBE S SODELAVCI V KRAJEVNIH SKUPNOSTIH

Potrebe veliko večje od možnosti

»Proračun za leto 1994 moramo pripraviti na osnovi sedaj znanih okoliščin z namenom, da bo kakovosten in pravočasno sprejet ter s postavko in usmeritvijo, da bo občina Domžale v sedanji obliki funkcionirala še v prihodnjem letu (vsaj kar zadeva njeno proračunsko delovanje) v spremenjeni »krovni obliki pa tudi v bodoče,« je zapisal v uvodnih usmeritvah gradiva za pripravo proračuna za leto 1994 mag. Tomaž Štebe, predsednik Izvršnega sveta Skupščine občine Domžale.

To gradivo in pa konkretne številke ob posameznih investi-

cijah so bile osnova za razpravo v vseh 27 krajevnih skupnostih, ki je potekala od 27. septembra do vključno 12. oktobra 1993. Osnovna rdeča nit, ki se je začela spletati pri prvem obisku v KS Dragomelj-Pšata, kjer so kot prioriteto izpostavili dokončanje rekonstrukcije ceste Dragomelj-Pšata, ureditev vodooskrbe, odpis zemljišč in ureditev avtobusne postaje v Dragomlju, je ta, da je v proračunu premalo denarja glede na potrebe in pričakovanja, zato do sprejema proračuna pričakujemo še veliko strpnosti, dogovarjanja – zadovoljni pa najbrž vsi ne bomo nikoli.

Dva samoprispevka

KS Mengeš je edina z dvema samoprispevkoma, zato so pričakovanja še toliko večja. Prizidek šole dobiva končno obliko, sanacija mrliških vežic, ob kateri bi radi uredili tudi okolico, je zahtevna investicija, dokončana še ni kanalizacija v Loki in nekaterih ulicah, rekonstrukcije cest čakajo že predolgo, posebej pa so opozorili na problem prometne varnosti, ki je rešljiva le s celovitimi posegi. Pozabili niso niti na revitalizacijo centra Mengša, zagotavljanje osnovnih sredstev za redno dejavnost KS ter dali pobude za aktivnosti na področju plinifikacije Mengša.

Precej manj stvari so našli v KS Krtina, kjer je prioriteta dokončanje programa samoprispevka (modernizacija cest, dokumentacija za kanalizacijo, ureditev javne razsvetljave), opozorili so na nedokončane komasacijske postopke, ureditev šolskega igrišča, probleme povezane z letnim gledališčem, financiranjem kulturne dejavnosti ter s prekritjem cerkve in razširitvijo pokopališča, kjer pričakujejo sodelovanje Zavoda za varstvo kulturne in naravne dediščine Kranj.

Najprej pitna voda

V letu 1994 pričakujejo razrešitev problema oskrbe

z vodo v KS Vrhpolje-Zalog, ki z velikimi koraki hiti k realizaciji samoprispevka, v katerem ostajajo neuresničene še: večnamenska ploščad, asfaltiranje krajših odsekov cest, ob katerih so opozorili na problem rekonstrukcije ceste Tustanj – KS Moravče, predstavili svoje vizije turističnega razvoja. Nastopil je predsednik v KS Ihan. Pločnik iz Domžal do Ihana naj bi v teh dneh že delali, sicer pa je prioriteta dokončanje programa samoprispevka, ki se bo najbrž malo zavleklo. Slabo vzdrževanje cest, povodnji ob Kamniški Bistrici, ekološki problemi ter prostorska stiska v šoli pa so zaključili kar precej množičen obisk v KS Ihan.

Mesto

Razširitev pokopališča, dokončanje Kulturnega doma, dokončanje začetih kanalizacij, rekonstrukcija nekaterih ulic skupaj z JR so na kratko prioritete našega mesta, ki je na sestanku več skrbi namenil svojemu nadaljnjemu razvoju: sprejemu programa celovitega razvoja mesta tako z urbanističnega kot sociološko družabnega vidika, revitalizaciji mesta, akcije za lepše in urejenejše mesto, pridobitev profesionalne ekipe, ki bi v okviru investicijskega sklada ter na osnovi projektov izpeljala podobo mesta Domžal jutri.

Obisk v KS Trojane se je začel s problematiko izgradnje 3. pasu magistralke, nadaljeval z možnostmi realizacije samoprispevka in končal z željo po ureditvi vodovodnega omrežja, v katerega bo treba povezati več kot 30 lokalnih vodovodov.

Največ udeležencev

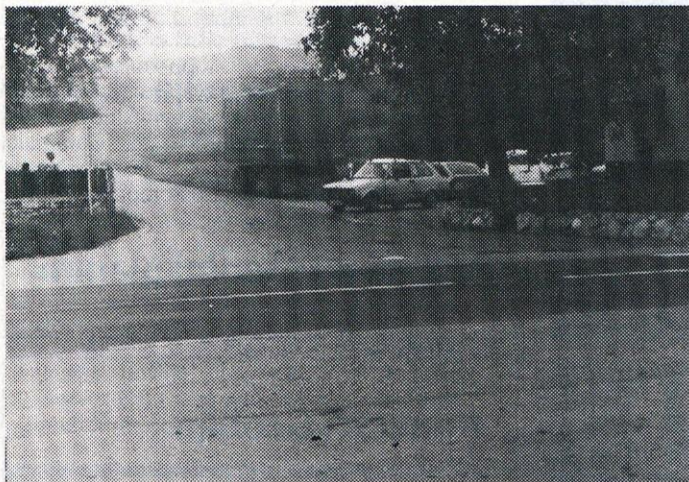
se je zbralo v Blagovici. Sestanek je bil namenjen tudi sosednji KS Češnjice, ki je, čeprav najmanjša, v zadnjih letih z velikimi koraki stopila na pot komunalne uredenosti. Peš pot Blagovica-Petelinjek v okviru 3. pasu, nadaljevanje rekonstrukcije ceste proti Češnjicam, boljša vodooskrba so njihove

želje, ki so sicer v proračunu, vendar se bojijo, da bo zaradi pomanjkanja denarja trajalo predolgo, preden se bodo vsaj malce približali nižinskemu delu.

Bo kanalizacija vendarle končana

so se že peto leto spraševali na sestanku v KS Homec-Nožice, kjer ima kanalizacija absolutno prioriteto, ob tem da povečujejo pokopališče, h kateremu pričakujejo delež sosednjih KS, na lepše čase pa čaka tudi nekaj ulic. Analiza vode na tem območju je pokazala njeno slabo kakovost, zato bo treba najti denar tudi za to, še zlasti pa so opozorili na prekinitev del na strugi Kamniške Bistrice, saj pomeni grozečo nevarnost ob povečanem deževju.

KS Dob zahteva dosledno uresničitev sklepa SO Domžale

Križišče v Šentvidu naj bi bilo v kratkem preurejeno ter modernizirano in tako varnejše za vse udeležence v prometu – zlasti pa šolarje, ki vsakodnevno prečkajo magistralko na poti v šolo na Brdo.

OBČINA DOMŽALE

»Hotenja zmagujejo«

(nadaljevanje s prve strani)

lati samostojno tudi v prihodnje – o svojem življenju hočemo odločiti sami, ker se sami tudi najbolje poznamo in se tudi zavedamo, da bomo morali svoje probleme in izzive prihodnosti reševati sami.

Naših 46000 prebivalcev, 1700 obrtnikov, 700 delujočih podjetnikov, 700 kmetov in tudi 2600 brezposelnih si želi uspešno delujočo državo, ki bo pripravila kvalitetne zakone, uvedla red, centralizirala in modernizirala tipične državne pristojnosti (obramba, notranje zadeve, državno infrastrukturo, šolstvo, makroekonomiko, monetarno politiko, sistemski del urbanizma, itd.). Ne moremo pa pristati na odvzem pristojnosti pri odločanju o uporabi našega prostora, o razvoju lokalnih komunalno-cestno-energetskih kapacitet, o pospeševanju

razvoja podjetništva, turizma in kmetijstva, o varovanju okolja, razvoju podeželja, o kulturi, športu in drugih družbenih dejavnostih.

Občina Domžale je po moči v prvi četrtini občin v Sloveniji. Želimo jo ohraniti v krovni obliki z uspešnimi temeljnimi lokalnimi skupnostmi (bodočimi manjšimi občinami). **Skupaj z občino Kamnik zahtevamo samostojen upravni okraj v vseh variantah, ker se po moči uvrščamo takoj za velikimi okraji, s čez sto tisoč prebivalci, na deveto mesto! Zaradi kvalitetne državno upravne infrastrukture (Policija, Obramba, Prostor, Zaščita in varovanje, SDK, RUJP) in prometne lege je mesto Domžale tudi najbolj primerno za sedež okrajnega glavarstva.** Takšno odločitev narekuje tudi razvit samostojni finančni in trgovski potencial Domžal, ki

s svojimi storitvami zagotavlja razvojne usmeritve in hitrejša lastninsko preoblikovanje gospodarstva okraja. Imamo skupne razvojne cilje, ki so nadaljevanje že obstoječih skupnih projektov, predvsem na področju življenjsko pomembnih komunalnih (npr. čiščenje odpadka, vodooskrba), prometnih infrastrukturnih sistemov in razvojnih projektov (podjetništvo, turizem). **Zato zahtevamo od strokovnih sodelavcev pripravljalca zakona, strokovne javnosti, naših poslancev in strank v državnem zboru, da upoštevajo sprejete kriterije in realna dejstva in da temu primerno delujejo v podporo pri sprejemu navedenih zahtev.**

Predsednik Izvršnega sveta mag. TOMAŽ ŠTEBE, dipl. inž. Predsednik Skupščine Občine Domžale mag. ERVIN A. SCHWARZBARTL, dipl. inž.

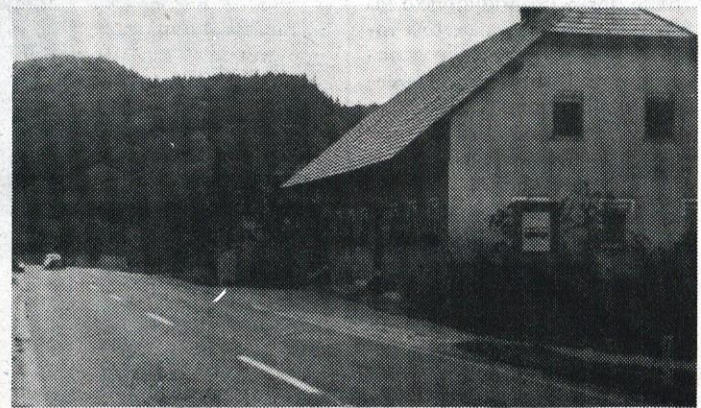
Primerjalna tabela med občinami – glavarstvi nekaterih bodočih možnih upravnih okrajev

	Prebivalcev štev.* 000	Površina ha* 000	Družbeni proizvod Narodni dohodek mesto - Milrd. SIT	Zaposleni razen zasebni štev.* 000	Obratovalnice število	Gospodinjstva s kmečkim gospo. število
Domžale	46	24	15	3.36	12	1659
Kamnik	29	29	19	2.62	10	920
Litija	19	33	49	0.96	4	447
Kranj	74	45	7	7.16	30	1789
Šk. Loka	39	51	16	3.15	14	943
Radovljica	35	64	20	2.34	11	1473
Trbovlje	20	6	24	1.87	9	318
Kočevje	19	77	36	1.22	6	292
Koper	47	27	10	4.73	17	1868
Krško	29	34	17	3.00	10	592
Postojna	21	49	26	1.68	7	703
Sežana	25	70	21	2.15	8	613
Tolmin	22	94	33	1.38	6	876
Sl. Gradec	22	29	30	1.51	7	462

Podatki iz statističnega letopisa Republike Slovenije 1992 Zavoda za statistiko RS.

tavljati svojega deleža, uresničuje svoj program rekonstrukcije cest, njihov program pa zajema še ustrežnejšo vodooskrbo, dokončanje ceste Rova-Rafolče in začetek izgradnje kanalizacije. Tudi zaradi lege in strnjivosti ter 1,5 odstotnega samoprispevka spada KS Toma Brejca med komunalno urejenejša območja naše občine. Kljub pomanjkljivemu deležu občine k njihovim sredstvom je program realiziran, preostanek pa bo namenjen nekaterim športnim in kulturnim objektom ter ureditvi javne razsvetljave.

KS Krašnja nadaljuje rekonstrukcije cest do bližnjih vasi; tako naj bi v letu 1994 prišel na vrsto Vrh, pričakujejo pa dokončanje vodovoda KONJ. Želijo, da bi občina več skrbi namenila društvom. Podobno kot v vseh KS Črna je tudi tu ostalo nedogovorjeno vprašanje KDAJ TELEFONI. To so spraševali tudi v KS Prevoje, čeprav so eni izmed redkih, ki krajevne samoprispevke plačujejo že desetletja. Ceste bodo dokončane, na dokončanje čaka avtobusna postaja, nestrpno pa pričakujejo povezovalni kolektor z Dobom, ki bo tako njim kot sosednji KS omogočil priklop že zgrajene kanalizacije. V KS Lukovica so bili zelo hudi, saj letos ni bilo nare-

Avtobusna postaja ob magistralni Ljubljana-Maribor v Trnjamu se predstavlja. Oddahnili si bodo zlasti Pozničevi, ki so dolga desetletja gostili potnike na pragu domače hiše.

o zagotovitvi deleža kot sredstvo KS. Če bo to občina zagotovila, potem ni skrbi za uresničitev sprejetega programa. Kot navadno je bilo veliko besed o odlaganju komunalnih odpadkov, kjer je potrebno sprejeti tako dogovor o skrbi po zaprtju ter preselitvi tega odlagališča na novo lokacijo.

KS Rova poleg KS Velika vas Dešen plačuje 2-odstoten samoprispevek z enoletnim zamikom. Ker občina ne more zago-

jenega nič. Pa bo; avtobusna postaja v Trnjamu in cesta v Prešerjah, morda tudi most proti Praprečam, o katerem govorijo že leta. Prioritete so dokončanje ceste v Trnjamu, modernizacija v Praprečah pa ureditev vodovoda v Gorenju; nato pridejo na vrsto mrliške vežice v Gradšču. V KS Zlato polje zahtevajo več denarja za vodovod, k ureditvi mrliške vežice pa bodo prispevali predvsem delo in material. V.V.

V Moravški dolini

Končno bi bil že čas, da se tudi v našo KS pripeljeta po asfaltu, so nas okrcali v KS Velika vas-Dešen in nam na hitro našli, kaj pričakujejo v letu 1994: nadaljevanje rekonstrukcije ceste Podgrmače-Hrib, modernizacija ceste Moravče-Podgrmače, kjer manjka še 1200 m asfalta, pa asfaltiranje ceste skozi Veliko vas in tudi Dešen bi končno rad urejenejšo cesto.

Velike želje za majhno nerazvito KS, odločili bodo delegati. V KS Peče so še vedno tako pridni kot pred leti, ko so sami zgradili gasilski dom. Dokončanje asfaltiranja cest Zg. Koseze in Gora pri Pečah, začetek del proti Goričanom in ureditev zajetja Žverce je kratek program samoprispevka, ki ga pospešeno uresničujemo tudi v sosed-

Mag. Peter Pengal, Sekretariat za urejanje prostora in varstvo okolja, ter Rajko Keršič, predsednik Sveta KS v pogovoru o III. pasu M-10.

Obisk v KS Blagovici, prisotni so bili tudi predstavniki KS Češnjice, je bil, najbrž tudi zaradi problemov, zelo dober.

nji KS Moravče. S predsednikom in njegovimi sodelavci so se pogovarjali člani skupščine KS, ki je na prvo mesto postavila ureditev vodooskrbe in kanalizacije, telefonske priključke in rekonstrukcije nekaterih cest. Precej besed je bilo izrečenih tudi v zvezi z vzdrževanjem osnovne šole, njenih prostorskih stiski, prometni varnosti šolarjev, zaobšli pa niso niti predloga možne lokacije za odlagališče.

Obiskali vseh 27 krajevnih skupnosti

V KS Trzin so bili najprej »hudi«, ker so v precejšnji meri ostali neuresničeni dogovori z zadnjega obiska IS, nato pa so zahtevali doslednejšo realizacijo finančnih postavk Sklada stavbnih zemljišč, podali svoje pripombe na predlagano lokacijo štiripasovnice in razširitev obrtne cone ter ob koncu predstavili tudi svoj program za leto 1994: nadaljevanje izgradnje kanalizacije in rekonstrukcije posameznih ulic.

KS Rafole ostaja edina KS brez svojih prostorov, vendar s programom, ki se uresničuje zlasti na področju modernizacije cest, pred njimi pa je že nova velika naloga gradnja kanalizacije, ki bo

Uredništvo Slamnika je prejelo nekaj pisem bralcev z vprašanji, zakaj so naše Domžale tako umazane, kar posebej velja za središče našega mesta. V zvezi z nesnago smo povprašali odgovorne moše v občini in mestu.

površine ob poteh, izložbena okna, itd.).

Zdi se, da bomo morali čistočo začeti zdraviti z naravnimi zakoni. Naravni zakon je glas vesti in posledica vzgoje. Ta nam nalaga, da damo stvari na mesto, kjer smo jih pred uporabo vzeli. Ta nam nalaga, da določimo neuporabnemu, izrabljenemu, porabljenemu in motečemu mestu, kjer nam ne škoduje, nas ne ovira ali vzemirja. Ta nam nalaga določen duhovni napor, da premagamo lastno površnost in egoizem ter storimo nekaj iz ljubezni do

gradenj, nedokončanega in socialno spornega kompleksa SPB in odprtih ran, ki so nastale po rušitvah ali pa so na njih žalostno propadajoči objekti.

Glede čistoče bi morale več narediti same krajevne skupnosti mesta Domžale, predvsem pa mi vsi skupaj s svojim obnašanjem. Občina lahko prispeva svoj delež s pripravo ustreznih odlokov. Država pa bi morala poskrbeti za uspešno kaznovno politiko za kršitelje.

Komu so bila dodeljena proračunska sredstva in ali z njimi racionalno gospodariti?

vanjsko podjetje Domžale na osnovi koncesijske pogodbe z Občino Domžale. To so cestne površine, zelenice ob cesti in pločniki, kar se financira iz občinskega proračuna. Trenutno na tem delu zaposluje dva delavca, ki čistita predvsem center Domžale, Mengeš in Vir. Povprečno dvakrat na leto, po posebnem naročilu, svoje delo opravi tudi pometalni stroj. Iz situacije na terenu je razvidno, da se vlaga premalo denarja za višjo kvaliteto čistoče, saj menimo, da je za občino, kot so Domžale,

skupnosti v občini je v proračunu za leto 1993 za zelenice samo 1.129.000 SIT in kakorkoli že ta denar delijo, ga je premalo.

Povečati bi morali kazni za vse, ki zelenice poškodujejo, tu mislim na težke tovornjake, ki jim je vseeno, kje vozijo. Kršitelji, ki se znajdejo pri sodniku za prekrške, plačajo tako majhno kazen, da se požvižgajo.

Kar zadeva čistočo, ki ni v pristojnosti krajevne skupnosti, pa menim, da bi bilo potrebno zagotoviti več denarnih

Od leta 1991 je že v pripravi novi Odlok o zunanjem izgledu naselij v občini Domžale, ki naj bi ustrezno reševal ne samo probleme vprašanja zunanjega izgleda naselij ampak predvsem urejanja plakatiranja, postavljanja stojnic, javne razsvetljave in nosilcev ter načinov čiščenja javnih površin. Glede na vrsto pripomb, ki smo jih v fazi osnutka posredovali pripravljavcu Odloka, želimo doseči celovito obdelano področje z jasno opredeljenimi nosilci nalog in možnostmi uspešnega nadzora in ukrepanja.

Kaj predlagate, da bi se razmere v okolici SPB-1 izboljšale?

Stanovanjsko poslovni kompleks SPB-1 je z dograjevanjem posameznih lamel in poslovnim delom postal tako glede vzdrževanja kot čiščenja zelo zahteven objekt. V njem se tako glede čiščenja, na kar se vprašanja nanašajo, srečujejo obveznosti upravitelja stavbe, kamor spada čiščenje hodnikov, stopnišč, otroških igrišč, intervensijskih dostopov in parkirišč v sklopu objekta ter obveznosti izvajalca čiščenja in vzdrževanja javnih površin kamor sodijo pasaže, pločniki, kolesarska steza in zelenice.

Upravitelj kompleksa SPB-1 je Komunalno stanovanjsko podjetje Domžale in s tem nosilec vseh nalog in obveznosti, ki iz tega izhajajo.

Izvajalec nalog pri čiščenju javnih površin je prav tako Komunalno stanovanjsko podjetje Domžale na podlagi naročil in zahtev Krajevne skupnosti in Sekretariata za urejanje prostora in varstvo okolja.

V okviru možnosti, ki nam jih daje veljavni Odlok o opravljanju kontrolne pregleda v SPB kompleksu. Tako sta bili v letih 1990 in 1991 zaradi problemov z urejanjem dovozov in parkirišč s strani cestno-komunalnega inšpektorja izdani ureditveni odločbi, zaradi neustreznega režima pri čiščenju in odvozu smeti pa leta 1992 in letos s strani komunalnega nadzornika pismena zahtevka za kvalitetnejše opravljanje nalog, upravitelju SPB-1.

Ne glede na možnosti, ki nam jih bo dopuščal ali narekoval novi Odlok smo mnenja, da lahko k lepšemu in prijetnejšemu videzu največ prispevamo sami.

Direktor
FRANCI KOROŠEČ

KAKO JE Z (NE)ČISTOČO

Želimo si lepše mesto

Gospod mag. Ervin Anton Schwarzbartl, predsednik Skupščine občine Domžale:

Ali ima občina Domžale ustrezen odlok o čistoči in kdo je zadolžen za njegovo izvajanje?

Vprašanje je zastavljeno zelo pragmatično in je nanj težko odgovoriti. Urejenost in čistoča sta urejena na več različnih načinov s človeškimi pa tudi naravnimi zakoni.

Človeški zakoni (odloki, pravilniki, pogodbe, odredbe, državni zakoni...), ki nam nekaj nalagajo, branijo, prepovedujejo ali omejujejo, so stvar konvencije – dogovora in niso jamstvo, da bo na tem področju vladal red. Z določeno stopnjo grožnje in prisile lahko dosežemo navidezno urejenost, ki pa ni pristna. Tudi mi smo na tem področju v občini stvari že urejali, jih še urejamo in namestavimo to še dopolniti (v pripravi je odlok o videzu in urejanju krajev ter naselij). Imamo službe in zagotavljamo sredstva za izdajanje, pa kljub temu po mojem prepričanju vlada v naši občini še precejšnji nered, nečistoča, neurejenost in naravnost mačehovski odnos do okolja (divja odlagaljšča, onesnaževanje vodotokov, podtalnice, zasmetenost v krajevnih središčih, neurejenost parkovnih in zelenih površin, nepometena cestišča, pločniki, zanemarjene

bližnjega (ne stori drugemu tega, česar sam ne želiš, da on stori tebi), česar drugače ne bi.

Za to pa je potrebna tudi osebna urejenost, »čistoča notranjosti« človeške duše, ki odseva navzven v okolje red in čistočo v materializirani obliki.

Vidite, čistoča je torej vzgojni problem in za red in urejenost se moramo truditi vsi že od mladih let. Največ nam pri tem lahko pomagajo starši, vzgojitelji in pravilna ideološka usmerjenost; šele potem pa tudi odloki.

Smo pripravljeni to sprejeti? Če smo, bodo čez nekaj let naši kraji lepši, bolj urejeni in tudi bolj čisti. In za takšen spremenjen odnos do vrednostnih sodb smo se tudi borili, ko smo se osamosvajali.

Mag. ERVIN ANTON SCHWARZBARTL, dipl. inž., predsednik Skupščine občine Domžale

Gospod mag. Tomaž Štebe, predsednik Izvršnega sveta Skupščine občine Domžale:

Ali menite, da odobrena proračunska sredstva zadostujejo za vzdrževanje čistoče našega kraja?

Menim, da ni le višina sredstev za ta namen odločilna. Pomembnejša je njihova smiselna in varčna poraba. Glavni problem mesta Domžale glede čistoče je njegova osnovna slaba urejenost v smislu že začelih

Komunalno stanovanjsko podjetje skrbi za čistočo javnih površin, Arboretum Volčji potok pa za urejenost zelenic s cveticami in grmovnicami. Bolj kot racionalnost porabe, ki je temeljna, se mi postavlja pogosto vprašanje smiselnosti glede na vandalizem in kratko trajanje rezultatov opravljenega dela.

mag. TOMAŽ ŠTEBE, dipl. inž., predsednik Izvršnega sveta Skupščine občine Domžale

Gospod inž. Jože Duhovnik, direktor Komunalno stanovanjskega podjetja Domžale:

Ali za bralce Slamnika lahko poveste, kdo skrbi za čistočo v občini in posebej v mestu Domžale?

Celotno področje javnih površin na področju občine Domžale je razdeljeno na:

- javne površine, ki jih upravlja Komunalno stanovanjsko podjetje Domžale,
- javne površine, katere upravljajo krajevne skupnosti,
- javne površine, ki so funkcionalno zemljišče stanovanjskih sosesk,
- javne površine, ki so last posameznih delovnih organizacij (parkirišča).

Javne površine, ki jih ureja Komunalno stanovanjsko podjetje Domžale, so površine, katere ureja Komunalno stano-

njno potreben primeren pometalni stroj, kateri bi s svojo aktivnostjo bistveno pripomogel k večji čistoči.

Druge javne površine se čistijo preko krajevnih skupnosti, ki za to dejavnost dobijo dotacije iz Sklada stavbnih zemljišč, so pa bistveno premajhne.

Javne površine ob stanovanjskih soseskah se izražajo v funkcionalnih zemljiščih, katere status še ni dokončno določen, in sicer do vpisa etažne lastnine, ko bodo definitivno postale lastnina stanovalcev-lastnikov.

Iz zgoraj navedenega je razvidno, da bo potrebno nameniti več sredstev za posamezne upravljalce javnih površin in na taki osnovi pripraviti ustrezne programe, katerih realizacija se bo pokazala v večji čistoči občine Domžale.

Kaj predlagate, da bi se razmere v tem pogledu izboljšale, predvsem v okolici SPB?

Za čistočo v objektu SPB-1 (javne površine) skrbi upravnik preko Komunalno stanovanjskega podjetja Domžale in jo financirajo iz občinskega proračuna. Pri tem se pojavljajo večje težave predvsem zaradi gradnje objekta SPB-ja, saj omogoča, da se predvsem globi razmnožujejo nemoteno in so postali prava vsakdanja nadloga. Z vpisom etažne lastnine bodo stanovalci – lastniki postali tudi lastniki funkcionalnega zemljišča in s tem tudi dolžni te površine primerno vzdrževati. Prav tako bi apeliral na lastnike lokalov, da s primernim vzdrževanjem površin pred lokali lahko prispevajo svoj delež k večji čistoči celotnega objekta.

Kdo je dolžan skrbeti za red v kletnih prostorih SPB?

Red in prometna disciplina v kletnih prostorih SPB bosta vzpostavljena takrat, ko bo »končno« določen status kleti – ali javno parkirišče – ali parkirišče za potrebe stanovalcev SPB.

Na osnovi določitve statusa bo postavljena ustrezna organizacija, ki bo omogočala normalno obratovanje tega predela SPB. Trenutno je na objektu SPB varnostnik, ki ne more tekoče slediti dogodkom na objektu, saj vemo, da je objekt SPB krajevna skupnost v malem.

Direktor JOŽE DUHOVNIK, dipl. inž. gradb.

Gospod Marjan Vodnik, vi ste tajnik krajevnih skupnosti Domžale, kaj menite o čistoči ali bolje o umazaniji Domžalah?

Krajevne skupnosti so od občine zadolžene za vzdrževanje zelenic na Ljubljanski cesti in parkov pri bistriškem mostu, Avtoservisu, ob glavni cesti in pri Toko. Jože Cerar skrbi za te zelene površine. Menimo, da odlično opravlja svoje delo. Naj dodam še to, da so denarna sredstva za ta dela majhna, premajhna. Za vseh 27 krajevnih

sredstev za več delavcev ter boljšo kontrolo nad opravljenimi deli in tudi nad onesnaževalci.

Kakšno vlogo ima pri urejenosti Domžal Turistično društvo, katerega predsednik ste?

Društvo že desetletja z rednimi ogledi in nagrajevanjem spodbuja lastnike hiš k urejanju vrtov in lepšemu videzu našega mesta.

MARJAN VODNIK, tajnik KS Domžale

Gospod Franci Korošec, direktor Uprave za inšpekcijske službe občine Domžale:

Ali odlok o čistoči na javnih mestih ustreza in kako inšpektorji na osnovi tega odloka ukrepajo zoper kršitelje?

Edini predpis, ki deloma ureja posamezna vprašanja vzdrževanja čistoče v naši občini je Odlok o komunalni ureditvi in zunanjem izgledu naselij v občini Domžale iz leta 1964 in je bil objavljen v Uradnem vestniku občine Domžale št. 3/64. S strani Uprave za inšpekcijske službe že od leta 1987 dalje opozarjamo in predlagamo novelacijo navedenega odloka saj tako vsebinsko kot glede možnosti ukrepanja in izvajanja sankcij ne nudi pravne podlage za ukrepanje. Po tem odloku namreč ni možno ukrepati proti izvajalcu čiščenja tako glede izpolnjevanja te obveznosti kot tudi glede rokov in kvalitete čiščenja.

Izvršni svet Skupščine občine Domžale objavlja:

Javni poziv k predložitvi programov za decembrske praznične božično-novoletne prireditve v domžalski občini

1. Programski odbor za decembrske praznične prireditve pri Izvršnem svetu SO Domžale poziva vse fizične in pravne osebe, da predložijo programe za popestritev kulturnega, tradicionalnega, turističnega in zabavnega decembrskega božično-novoletnega utripa Domžale. Koledar vseh decembrskih prireditev v občini bomo objavili v občinskem glasilu Slamnik, najbolj izvirne in pomembne prireditve v občinskem interesu pa bomo sofinancirali iz občinskega proračuna.

2. Prijavljeni program mora vsebovati:
– ime, sedež in status prijavitelja,
– opis programa,
– kraj in čas izvedbe,
– predračunsko vrednost izvedbe programa,
– lastni in sponzorski viri financiranja in pričakovan delež občinskega proračuna.

3. O sofinanciranju iz občinskega proračuna bo odločal Izvršni svet na predlog Programskega odbora. Pri sofinanciranju programov bo Izvršni svet dajal prednost programom, namenjenim otrokom in mladini do konca srednjega šolanja.

4. Programe lahko vložite najkasneje do 10. novembra 1993 na naslov: SKUPŠČINA OBČINE DOMŽALE, Sekretariat za družbene dejavnosti, Ljubljanska 69, 61230 DOMŽALE. Vse dodatne informacije dobite na tel. št. 721-022 interna 52 ali 53. O izboru programov, ki jih bomo sofinancirali iz proračunskih sredstev, boste obveščeni najkasneje do 1. decembra 93.

Izvršni svet SO Domžale

Mag. Tomaž Štebe s sodelavci na obisku v KS Dob.

ob ureditvi vodooskrbe prioriteta v naslednjih letih. Zadnji obisk je bil namenjen KS Preserje, kjer

V KS Vrhpolje-Zalog so se odločili, da bo imel turizem v njihovem prihodnjem razvoju pomembno mesto.

bodo v letu 1994 skušali dokončati kanalizacijsko omrežje, dolg občine, star več kot desetletje, in KS Radomlje, kjer so nam postregli s številnimi, ob katerih se velja zamisliti. Od leta 1989 so s samoprispevkov zbrali 499 000 DEM, z dodatnimi prispevki krajanov še 63 000 DEM, občina pa je v tem obdobju prispevala le 115 500 DEM. V letu 1994 nadaljujejo z modernizacijo cest, na vrsti pa je tudi športni park. Mag. Tomaž Štebe, predsednik Izvršnega sveta Skupščine občine Domžale, Janez Kovač in Peter Pengel iz Sekretariata za urejanje prostora in varstvo okolja, Irena Gričar, Sekretariat za družbene dejavnosti, Jože Duhovnik, Komunalno stanovanjsko podjetje Domžale, Vera Vojska, Sekretariat skupš, včasih pa se nam je pridružil tudi Jurij Berlot, podpredsednik skupščine, smo se trudili, da bi zaznali utrip vseh 27 KS in ga skušali vključiti v proračun za leto 1994. Hvaia vsem, ki ste nam pri tem pomagali!

VERA VOJSKA

25. SEJA SKUPŠČINE OBČINE DOMŽALE

Izboljšane prometne povezave?

25. seja Skupščine občine Domžale, na kateri so se delegati vseh treh zborov zbrali 7. oktobra 1993, se je po ugotovitvi sklepčnosti (prisotnih 54 delegatov) in sprejemu razširjenega dnevnega reda ter zapisnika prejšnje seje lotila reforme državne in lokalne uprave. Po uvodnih besedah Francija Juhanta, predsednika Delovne

skupine, so delegati Marko Vresk, Ciril Smrkolj, Peter Primožič, Milan Pirman, Janez Škrlep, mag. Ervin Anton Schwarzbartl ter mag. Tomaž Štebe predloge podprli z zahtevo, da občina Domžale svoj predlog o samostojnem upravnem okraju najmanj za območje sedanjih občin Domžale in Kamnik s sedežem v Domžalah, možna pa je razširitev tudi z deli sosednjih občin, postavi kot zahtevo. Obenem so delegati od vladnih institucij in ministrstev zahtevali, da prenehajo z odvzemanjem občinske lastnine in pristojnosti, ki ne sodijo v državno upravo ali jih v sodobnih državnih ureditvah ne zasledimo.

Štiripasovnica bo, če...

Po pričakovanju je bila najbolj burna razprava o dopolnitvi grafičnih prikazov prostorskih sestavin srednjeročnega družbenega plana občine Domžale, v katerem je opredeljena varianta rekonstrukcije magistralne ceste M-10 odsek od občinske meje Ljubljana-Bežigrad in občine Domžale do Depale vasi. Predlagatelj se je na osnovi strokovnih analiz odločil za prvo varianto: tako bo štiripasovnica od meje naše občine locirana z jugovzhodne strani na severovzhodno stran obstoječega cestišča. V tej točki se prične tudi vzporedni potek železniške proge, rekonstrukcija pa predvideva, da bo bodoči rob ceste odmaknjen od osi tira min 8m. Pri km 2,4 se prične deviacija obeh osi v novo traso ob jugovzhodnem robu naselja Trzin. Proga se bo premaknila ca. 41m v jugovzhodno smer, dolžina deviacije pa je 1130m. Cestna trasa preide v obstoječo pri km 3,9 v križišču in poteka na severni strani in nato ca. 370m za križiščem v Domžale preide os razširjene obnovljene ceste v os obstoječe dvopasovnice. Program rekonstrukcije predvideva ureditev 5 križišč, na predlog Andreja Senica, KS Trzin, pa dokument ne govori več o obvoznici Trzin-Mengeš. V razpravi je bil na eni strani predlagatelj z ujemljivimi po boljši rešitvi ceste za 27000 vozil dnevno in po potrebnosti mestne vpadnice z urejenimi kolesarskimi in peš potmi, na drugi pa velika skrb za kmetijska zemljišča in mnenja, da bo prometne zagate v Trzinu rešila avtocesta. Zaključek, ki pa niti ne pomeni

dokončne odločitve, saj se bomo o štiripasovnici pogovarjali vsaj še dvakrat, je bil, da se dokument sprejme, obenem pa se izdaja vseh nadaljnjih soglasij pogojuje z dodelitvijo nadomestnih kmetijskih zemljišč vsem prizadetim, vsi lastniški in odškodninski zahtevki pa morajo biti rešeni pred izdajo gradbenega dovoljenja. Sprejeli so tudi pobudo IS za uvedbo postopkov vračanja nadomestil pri gradnjah infrastrukturnih objektov, prostorskih potreb po posameznih zemljiščih.

Skrb za pitno vodo

Na predlog Cirila Smrkolja bodo delegati še enkrat obravnavali lokacijski načrt rekonstrukcije magistralne ceste M-10 III. pas Trojane, medtem ko sta bila zazidalni načrt OIC ter lokacijski načrt plinovodnega omrežja za del občine z manjšimi popravki sprejeta. Enako tudi dopolnitev dokumenta o varstvu vodnih virov, ob katerem so delegati sprejeli tudi zahtevo po ureditvi vprašanja zaščite voda z ustreznimi zakonodajo, spremembi višine kazni ter nujnost priprave ukrepov za sanacijo voda in zagoto-

vitev oskrbe z zdravo pitno vodo.

Tudi o onesnaženju Kamniške Bistrice še enkrat

Poletno onesnaženje Kamniške Bistrice je povzročilo precej razburjenja med krajani. Delegati so prislunili dvema vmesnima poročiloma, ki ju je predstavil Stane Oražem, član IS, zadolžen za varstvo okolja. Ker je šlo le za vmesno poročilo, je bila razprava kratka, sklep pa tak, da je potrebno pripraviti celovito poročilo o onesnaževalcih, stanju, razlogih in ukrepih za nadaljnje preprečevanje onesnaženja Kamniške Bistrice in njenih pritokov. Po kratki informaciji o poteku iskanja nove lokacije deponije komunalnih odpadkov za občino Domžale je sledila razprava o očitni in nadomestitvi škode, ki je nastala zaradi suše. Škodo v višini 253.023.774 SIT, od tega v zasebnem sektorju 204.230.527 SIT, na kmetijskih posevkih je prijavilo več kot 900 upravičencev, ki jim je Izvršni svet namenil 5 mio SIT, kar predstavlja 2,4% prijavljene škode upravičencev iz zasebnega sektorja. Poslanski klub Slovenske

ljudske stranke Domžale s tem ni bil zadovoljen, predlagal je povečanje postavke na 12.840,00 SIT, kar naj bi zagotovili iz rezervnega sklada. V njem toliko denarja ni, saj je večji del porabljen za prevoz pitne vode in sanacijo lanske škode zaradi poplav, zato se IS s predlogom ni strinjal, delegati pa so bili različnega mnenja, v glavnem pa so soglašali, da bi škodo poravnali različno. Na koncu so sprejeli načelni sklep, da se vsem upravičencem iz zasebnega sektorja izplača del prijavljene škode glede na višino z rebalansom odobrenih sredstev, obenem pa naložili državi, da regresira prvenstveno domačo koruzo.

Nasvidenje na naslednji seji

Po hitrem sprejemu realizacije proračuna za prvih sedem mesecev se je zataknilo pri sprejemu rebalansa letošnjega proračuna. Zoran Gramžar, član IS, zadolžen za gospodarstvo, je ob pomoči mag. Tomaža Štebe skušal delegate prepričati, da denarja – vsaj v zahtevanem obsegu – za poravnava dela škode zaradi suše in financiranje političnih strank ni. Ker sta bila domžalska vlada in parlament preveč vsaksebi, je sledilo prvo posvetovanje IS.

Novi predlog ni bil sprejemljiv, pred nadaljevanjem pa je en od zborov združenje dela »zmanjkal« in delegati so se tik pred deseto zvečer razšli.

V. V.

Izvršni svet poziva k predložitvi programov, za kar ponovno objavlja

JAVNI POZIV K PREDLOŽITVI VLOG ZA SOFINANCIRANJE PROGRAMOV ZA DELO Z MLADIMI

I. Na javni razpis se lahko prijavijo vse fizične in pravne osebe.

II. Programi za delo z mladimi morajo biti predvsem namenjeni odraščajoči mladini po končani osnovni šoli do konca rednega šolanja, ki urejeno in organizirano odvrta mladi od brezcilnega in nezdravega posedanja po lokalih in jim dajejo smoter in pobude za medsebojno druženje in izpopolnjevanje prostega časa in življenja. Dosežen mora biti namen vključiti mlade, ki nimajo ambicij ali niso vključeni v druge oblike dela v društvih in organizacijah.

III. Prijave morajo vsebovati:
– ime, sedež in status prijavitelja,
– opis programa in njegov namen,
– kraj in čas izvedbe programa,
– število vključene mladine,
– predračunska vrednost izvedbe programa,
– viri financiranja in pričakovani delež občinskega proračuna.

IV. Prijavljene programe bo ocenjevala Komisija za delo z mladimi pri Izvršnem svetu Skupščine občine Domžale. Pri ocenjevanju bo upoštevala zlasti aktualnost problema, ki ga program rešuje, število vključene mladine in delež drugih virov financiranja.

V. Programe lahko vložite najkasneje v roku 30 dni od dneva objave na naslov: SKUPŠČINA OBČINE DOMŽALE, Sekretariat za družbene dejavnosti, Ljubljanska 69, 61230 DOMŽALE. Vse dodatne informacije dobite na tel. št.: 721-022, interna 52 ali 53.

O izboru programov, ki jih bomo sofinancirali iz proračunskih sredstev, boste obveščeni najkasneje do 1. 12. 1993.

Izvršni svet SO Domžale

Študentje občine Domžale

V občini Domžale imamo prek 800 študentov na Univerzi v Ljubljani. Zelo smo bili veseli, da se vas je skoraj sto odzvalo našemu prvemu vabilu.

Ponovno se bomo dobili konec oktobra in vam tudi poslali vabila z vprašalnikom. Vabljeni ste tudi vsi drugi, ki imate status študenta. Želimo vam pomagati pri organiziranju in dejavnosti v obojestransko korist in zadovoljstvo.

Imamo v planih projekte informatizacije (komunalni infor-

macijski sistem, informatizacija poslovanja občine in krajevnih skupnosti, obvladovanja prostora in podatkov), oživljanja mestnih in vaških naselij (videza in dejavnosti), družboslovno usmerjena dejavnost dela z mladimi za medsebojno druženje in izpopolnjevanje prostega časa in življenja, študentskega kluba oz. posameznih študentov in dijakov za vključevanje v projekte in naloge občine (promocijsko marketinška dejavnost pri pospeševanju razvoja podjetništva in turizma), predvsem pa želimo

študente usmeriti v domača podjetja, da bodo lahko prispevali svoj delež k dvigu tehnološkega in profesionalnega nivoja, saj dolgoročno edini zagotavlja uspešno gospodarjenje.

Za začetek pa bi lahko organizirali brucovanje, morda skupaj s študenti iz občine Kamnik.

Študentje Občine Domžale, dovolite mi, da vas povabim na drugi sestanek v petek, dne 29. 10. 1993 ob 13.00, v sejni sobi Skupščine občine Domžale.

Predsednik Izvršnega sveta mag. TOMAŽ ŠTEBE, dipl. ing.

Regionalne razsežnosti prometno geografskega položaja Domžal

Prispevek je povzetek nekaterih razmišljanj o razvojni strategiji slovenskega prometa, ki so bila predstavljena v Domžalah 15. 4. 1993 skupini izvedencev in študentov iz nemškega Bayreutha pod vodstvom dr. J. Maierja.

V Sloveniji je bilo leta 1991 14.766 km kategoriziranih cest, od tega 245 km avtomobilskih cest skupaj s priključki (1,66%), 1.357 km magistralnih (9,19%), 3.391 km regionalnih (22,96) in 9.773 km lokalnih (66,18%) cest. Skupno je bilo torej v Sloveniji 4.993 km avtomobilskih, magistralnih in regionalnih cest, kar je predstavljalo gostoto 0,25 km/km² površine Slovenije. Tega leta je bilo v Sloveniji 755.727 motornih vozil (151 motornih vozil na km magistralnih in regionalnih cest – upoštevana so tudi AC) oziroma 594.289 osebnih avtomobilov (119 osebnih avtomobilov/km magistralnih in regi-

onalnih cest). Stopnja motorizacije je v Sloveniji torej dosegla več ali manj zgornjo mejo (3 prebivalci na osebni avto), saj je v povprečju vsako gospodinjstvo imelo osebni avto.

Regionalne razsežnosti prometno geografskega položaja občine kažejo naslednje osnovne poteze, ki bi jih veljalo upoštevati pri prostorskih razvojnih razmišljanjih:

1. Občina Domžale s površino 240 km² predstavlja 1,2% celotnega slovenskega ozemlja; v njej je leta 1991 živel 44.404 (2,2%) prebivalcev Slovenije, in sicer v 167 naseljih (2,8% vseh naselij v Sloveniji). Gostota prebivalstva je bila v Domžalah nad slovenskim povprečjem, saj je leta 1991 živel v regiji 185 prebivalcev na km², v Sloveniji pa 97,2. Relativno vlogo domžalske občine na področju prometa kaže že naslednji kazalci (podatki za leto 1989, glej razpredelnico zgoraj).

Kazalci	Domžale	Delež v Sloveniji
Število osebnih avtomobilov	13.126	2,4
Število motornih vozil	15.991	2,3
Št. odp. pot. na žel. (000)	468	2,2
Blago (nal.+raz. 000 t)	52	0,3
Naloženo blago (000 t)	28	0,3
Razloženo blago (000 t)	24	0,2
Mag.+reg. ceste (km)	69	1,5
Slovensko povprečje		
Št. oseb. avt./km mag.+reg. c.	213	124
Št. mot. voz./km mag.+reg. c.	254	158
Mag.+reg. ceste/km ²	0,28	0,23
Mag.+reg. ceste/1.000 preb.	1,55	2,40
Št. odp. pot. na žel./preb.	10	11
Blago v t/prebivalca	0,63	9,19

2. Nadpovprečna stopnja prometne dostopnosti. V topološkem omrežju magistralnih in regionalnih cest (Shimbelov indeks v km, Černe, 1989) ima naselje Domžale nadpovprečno prometno dostopnost. Domžale so med 56. občinskimi središči na 1. mestu, imajo torej najboljšo stopnjo prometne dostopnosti v cestnem omrežju. To govori v prid osrednjega prometno geograf-

skega položaja Domžal. Domžale so torej kar za 2,2-krat bolj dostopno središče kot Piran, ki je najslabše dostopno v topološkem omrežju magistralnih in regionalnih cest v Sloveniji. Če bi izrazili to prednost v razdaljah v denarnih enotah, bi lahko zapisali, da so stroški prevoza po magistralnih in regionalnih cestah za dejavnosti, ki poslujejo z vsemi občinskimi središči v Sloveniji, v Domžalah

kot Ravne na Koroškem, ki so na zadnjem mestu po stopnji časovne dostopnosti po železnici.

3. Lega na mednarodno pomembnem prometnem koridorju v smeri vzhod-zahod. Pomen prometne smeri vzhod-zahod preko ozemlja današnje Slovenije je nesporen. Z osamosvojitvijo Slovenije in z vzpostavitvijo novih geostrateških razmer v Evropi je prišlo do ponovnega prevrednotenja omenjene smeri. Povezovanje severovzhodne in jugovzhodne Slovenije je dobilo zaradi sprememb v vzhodni Evropi nove razsežnosti, ki se kažejo tudi v težnjah po gospodarskem in kulturnem povezovanju med vzhodno in zahodno Evropo. Zaradi težnj po povezovanju npr. Madžarske in Češke s Padsko nižino je Slovenija postala ena od možnih privlačnih tranzitnih ozemelj. Preko Slovenije potekajo najkrajše prometne povezave med delom srednje in vzhodne Evrope in severno-jadranskimi pristanišči ter gospodarskimi središči v Padski nižini. Tudi prometno povezovanje med Poljsko in Češko na eni in sredozemskimi državami zahodne Evrope na drugi strani (Barcelona-Milano-Dunaj-Praga-Varšava) lahko poteka po osrednji slovenski prometni osi. Vse to govori v prid povečevanju tranzitnega pomena Domžal tako z vidika mednarodnih kot slovenskih prometnih tokov. Vsekakor je potrebno zas-

lah za 117% nižji od prometnih stroškov za tiste dejavnosti, ki so nameščene v Piranu. Položaj Domžal je v topološkem železniškem omrežju nekoliko manj izrazit. Domžale so bile leta 1985 glede na časovno dostopnost petintridesetih občinskih središč v tem omrežju (Shimbelov indeks v minutah, Černe, 1989) na devetem mestu. S tega vidika so Domžale za 2-krat bolj dostopno središče

novati tako prometno strategijo, ki bo temeljila na medsebojnem sodelovanju cestne in železniške infrastrukture in ne na konkuriranju. Razlike v povprečnem letnem dnevnom prometu (PLDP) med leti 1986-1991 kažejo izredno veliko povečanje prometa. Promet na tej smeri se je gibal leta 1986 od 16.000 vozil (števno mesto: Severna vpadnica) do 7.012 vozil (števno mesto: Blagovica), leta 1991 pa od 28.242 do 9.492. Na Severni vpadnici se je promet povečal v petih letih kar za 74% (kljub dogodkom v Sloveniji), na Blagovici za 35%.

4. Zaradi nadpovprečne stopnje medregionalne prometne dostopnosti v cestnem in železniškem omrežju lahko predstavljajo območja občine razmeroma zelo privlačne lokacije za posamezne dejavnosti, ki so v večji meri navezane in odvisne od storitev na področju prometa v najširšem pomenu besede (komunikacije). Zaradi snovanja sodobnih prometnih omrežij, ki lahko vplivajo na funkcijsko vlogo in pomen Domžal, in ne nazadnje tudi pomembneje vplivajo na okolje, bi veljalo vprašanjem prostorske razporeditve dejavnosti in funkcij v regiji posvetiti posebno pozornost. Pri tem gre predvsem za prostorsko usmerjanje možnih pozitivnih posledic in spodbud zaradi »ugodnega tranzitnega položaja«.

Dr. ANDREJ ČERNE

OSOLINOV MLIN

Lastnina se vrača

Ena od krivic, ki jih je napravil komunistični režim, je delno popravljena. Nekateri so vendarle dobili odvzeto premoženje nazaj. Kot družinski prijatelj in kot predstavnik SKD sem bil povabljen na otvoritev Osolinovega mlina, ki je po dolgih letih spet prišel v last in posest prvim lastnikom.

Svečano in obenem pri srčno je bilo, meni pa so se pri tem po glavi podile različne misli.

Kako lahko se tako kratni novi oblastniki polakomnili tuje lastnine, hkrati pa lastnike pozapri, izgnali

na tuje, jih spravili ob čast in dobro ime, ali jih preprosto »likvidirali«, če jih niso mogli drugače upogniti.

Ena glavnih nalog mlade slovenske države je še vedno poprava krivic državljanom, ki so jim bile storjene pod komunistično oblastjo. Ravno na področju vračanja ukradene lastnine pa se zatika. Konec novembra bo minilo že dve leti, kar je v veljavi zakon o denacionalizaciji, bera vrnjene premoženja v naši občini pa ne presega 5%, v državi pa ne okrog 15%. S tako ekspeditivnostjo bo komisija opravila svoje delo v približno 20 letih.

Govori se, da gre za »zapletene procese«. Nekaj je že morda zapletenih, drugo je preprosto: vrniti je treba ukradeno, pristojni občinski upravni organi pa zapletajo, dvomijo, ne opravljajo dovolj zavzeto te odgovorne in častne naloge. Kolikor mi je znano, je hitrost vračanja premoženja precej odvisna od politične obarvanosti odgovornih organov. Ne bi smeli zavlačevati. Krivice, ki so bile storjene, je treba popraviti. To ve vsak človek, vsak pravnik in že po profesionalni etiki bi moralo biti to delo izvajalcem v čast in veselje, kot je na primer meni ozdravljen pacient največje zadovoljstvo.

Jarški gospod župnik blagoslovi mlin, gospa Zormanova,

Osolinov mlin je prvi denacionalizirani obrat v občini Domžale, kjer lastnik nadaljuje s proizvodnjo. Mlin so slovesno odprli v soboto, 9. oktobra 1993, od 11. uri. Gostje so si nato ogledali Osolinov mlin med obratovanjem.

lastnica mlina, prereže trak, prisotni vstopimo. Ogledujemo si prostore, kolesa in jermenice, ki prenašajo moč motorja ali moč mimo tekoče Mlinščice na valje, sita, elevator. Vse je zelo lepo ohranjeno. Lastniki so dosedanjim uporabnikom hvaležni za njihovo skrbno vzdrževanje. Mlin se začne potresavati v ritmu mlinjskih orodij, ki jih je mojster pognal nalašč za obiskovalce, da bi videli,

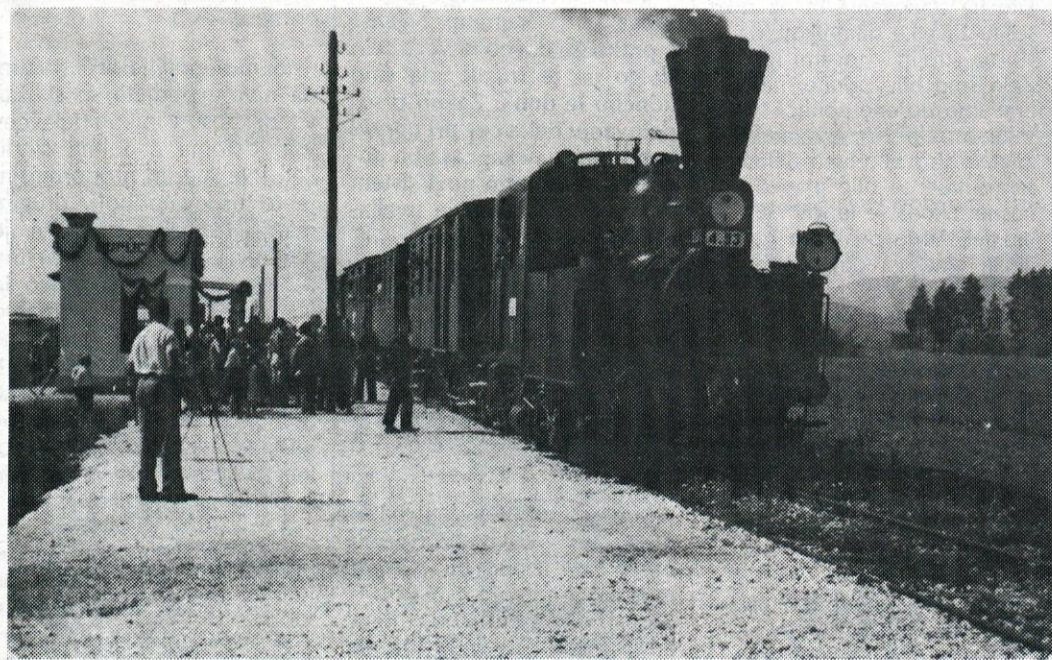
kako še vedno zanesljivo deluje tehnologija nekega preteklega obdobja. Zamaški na steklenicah s pokom odletijo, skupaj s čestitkami družini zazvenijo kozarci. Med gosti švigajo številni člani družine, Martina, Marjeta in Rok so v narodnih nošah in strežejo gostom s prigrizki. Slišim, kako so bili vsi prizadevni ob vseh pripravah za otvoritev in da že dokaj dobro vedo, kaj je treba postoriti v mlinu, da se moka nemoteno vsipava v vreče.

Dr. JANEZ VASLE

Spoštovani

Če želite, da bo vašo reklamo prebralo najmanj 16.000 ljudi, oglašajte v Slamniku.

TELEFON: 721-022

Takole slovesno so ob kamniški progi na Duplici pred 60. leti odprli novo postajališče

Slika je nastala med prvo svetovno vojno, ko so ženske iz ržene slame pletle kite in šivale toplo obutev za vojake na bojiščih.

Denacionalizacija stavbnih zemljišč

Sekretariat za urejanje prostora in varstvo okolja občine Domžale, kot upravni organ pristojen za stanovanjske in komunalne zadeve, odloča tudi o zahtevkih za denacionalizacijo stavbnih zemljišč.

Kljub članku objavljenem že v tem glasilu, o denacionalizaciji stavbnih zemljišč, še vedno opažamo nepravilnosti pri vlaganju zahtevkov za vzpostavitev lastninske pravice na stavbnem zemljišču, zato dajemo naslednje pojasnilo:

31. člen Zakona o denacionalizaciji (Ur. list RS, št. 27/91) določa, da se na podzavljemem stavbnem zemljišču, na katerem ima upravičenec pravico uporabe, vzpostavi lastninska pravica v njegovo korist. Pri tem je potrebno poudariti, da so predmet denacionalizacije tista stavbna zemljišča, ki so bila podržavljena s predpisi, navedenem v 3. členu zakona oziroma s predpisi do uveljavitve ustave SFRJ iz leta 1963.

Za denacionalizacijo tako ne pridejo v poštev tista stavbna zemljišča družbene lastnine, na katerih je prenehala lastninska pravica na podlagi odlokov o določitvi zemljišč, namenjenih za stanovanjsko in drugačno kompleksno graditev, ki jih je občinska skupščina sprejela v letih od 1978 do 1989.

Vzpostavitev lastninske pravice lahko zahtevajo le upravičenci – to se pravi prejšnji lastniki (to so osebe, ki so bile na dan 26/12-1958, ko je začel veljati zakon o nacionalizaciji najemnih zgradb in gradbenih zemljišč, lastniki zemljišč). Če so prejšnji lastniki tako zemljišče prenesli na druge uporabnike ali so umrli in je bilo zemljišče predmet dedovanja, vzpostavitev lastninske pravice na stavbnem zemljišču po določitvi zakona o denacionalizaciji ne pride v poštev. Lastninjenje stavbnih zemljišč, ki ne bodo olastninjena po zakonu o denacionalizaciji, bo urejal drug zakon.

31. člen zgoraj navedenega zakona se torej nanaša na stavbna zemljišča, podržavljena na podlagi Zakona o nacionalizaciji najemnih zgradb in gradbenih zemljišč in so še vedno vpisana s pravico uporabe v korist prejšnjega lastnika – upravičenca, bodisi da je ta živ, ali, če je umrl, če ni bila izvedena zapuščinska obravnava. Določbe tega člena pa ne veljajo za tista podržavljena stavbna zemljišča, ki so bila tudi odvzeta iz uporabe. Taka stavbna zemljišča pa so (v kolikor so izpolnjeni pogoji) predmet denacionalizacije ne glede na to, ali je prejšnji lastnik živ ali pokojen.

Opozorjamo, da je potrebno vložiti zahteve za denacionalizacijo do 7. decembra 1993.

Lastninsko preoblikovanje podjetij se je začelo

Zakon o lastninskem preoblikovanju podjetij je bil po skoraj dveletnem postopku sprejet novembra lani. To je eden najpomembnejših zakonov, ki v naše delo in življenje v bistvu prinaša »revolucionarne« spremembe. Ta zakon daje pravno podlago, da se bo družbeni kapital dejansko olastnil, dobil znanega lastnika. Bodo to delavci, drugi državljani, tuji? Odgovor na to vprašanje nam bo dal zaključek obdobja lastninjenja, ki naj bi bilo v pretežni večini družbenih podjetij končano junija 1994.

V lastninskem preoblikovanju podjetij sindikati nimamo nosilne

vloge. To pa še zdaleč ne pomeni, da bi si kot edina organizacija v podjetju lahko privoščili vlogo opazovalca dogajanj. Po dosedanjih izkušnjah ne kaže biti prehitro zaupljiv do ponujenih predlogov notranjega lastninjenja podjetja. Nujno potrebna bo velika previdnost pri dajanju morebitnih soglasij in podpor ponujenim rešitvam. Delavci upravičeno pričakujejo od svojega sindikata, da jim bo svetoval in jih bo opozoril na nevarnosti, ki jim pretijo pri lastninjenju in še posebno pri ravnanju z državljanskimi certifikati. Ostro se mora sindikat upreti poizkusom neka-

terih vodstev podjetij, ki zavajajo ali celo pritiskajo delavce tako, da pogojujejo njihovo bodoče delo s prinosom certifikata v to podjetje. Jasno je treba povedati vsakemu članu, da s certifikatom, ki ga bo dobil od države, povsem prosto razpolaga. Vloži naj ga v tisto podjetje ali tisti državni sklad, ki mu bo zagotavljal največjo varnost naložbe in največji donos. Sedanje ali bodoče delo posameznega delavca ni in ne more biti v nobeni povezavi s tem, kje bo posameznik zamejnjal certifikat za delnice, in kje bo morebiti še dodatno kupil delnice. J.A.

Iz podjetij

Delavci podjetja Obrtnik Mengeš že od junija brez plač

Podjetje OBRTRNIK MENGEŠ je majhno podjetje, ki zaposluje šestnajst delavcev in opravlja steklarska, zidarska in ključavničarska dela. Ob kadrovski zamenjavi vodstva podjetja so zašli še v večje težave. Trenutno z velikimi pričakovanji čakajo prihod novega direktorja v podjetje, pa tudi pomoč izvršnega sveta Skupščine občine Domžale.

V Planiki Lukovica zatrjujejo, da prihodnost obrata ni vprašljiva

Prejšnjo soboto so delavci z avtomobilsko zaporo hoteli preprečiti preselitev stroja Desma v Kranj. Desma je stroj, s katerim so lahko v obratu Lukovica izdelovali celo

športno obutev, ne le njen zgornji del. S premetitvijo Desme pa se del proizvodnje tega izdelka seli drugam. In z njo tudi delavci. Namreč delavci, ki so delali na Desmi, so prejeli odločbo o razporeditvi na delo v Kranj. To pa je tudi druge delavke in delavce prestrašilo in obenem spodbudilo, da se fizično uprejo preselitvi stroja Desma.

Vodstvo Planike Kranj je takoj začelo razreševati konflikt delavcev v obratu Lukovica. Že v soboto, to je na dan protestnega zbora delavcev in krajanov Lukovice, je bil podpisan dogovor o razreševanju presežnih delavcev v obratu Lukovica in zagotovilo, da je v obratu Lukovica dela dovolj in da še dolgo ne bo ogroženo niti eno delovno mesto. V ponedeljek, 4. oktobra, pa je bil organiziran zbor delavcev obrata Lukovica, na katerem so podrobno pojasnili vse v zvezi s premetitvijo Desme v Kranj in plan razvoja Planike Kranj ter njenega obrata v Lukovici.

Delavci so obenem izkoristili zbor delavcev kot redko priložnost, da vodstvu podjetja povedo, »kje

jih žuli«. Tako so vzpostavili odnose z nadrejenimi in prikazali razmere, v katerih delajo. Vodstvo je sprejelo odgovornost, da takoj preveri norme. Kot kaže, je z normami resnično nekaj narobe, ker tudi najbolj spretna prešalke močno zaostajajo za njimi.

V obratu pa je treba zagotoviti tudi sprotno informiranje o vseh spremembah, ki vplivajo na položaj delavca. Ocenjeno je bilo, da je javni protest delavcev v bistvu zahteval neurejen sistem informiranja.

Delavci Hidrometala na zavodu zaradi stečaja podjetja

Delavci Hidrometala so od 14. 6. 1993 na zavodu za zaposlovanje zaradi stečaja podjetja. Njihove terjatve v stačajnem postopku zastopa Območna organizacija ZSSS Domžale. Stečajni upravitelj je g. Bojan Klenovšek, ki je že nakazal rešitve poravnave terjatev delavcev in možnosti saniranja podjetja.

JUSTI ARNUŠ

STOLETNI JUBILEJ TEREZIJE ZALOKAR

Še na mnoga leta

Na Rodici je v torek, 5. oktobra letos, praznovala stoletni jubilej Terezija Zalokar-Bekmestova mama. Ob tem izjemno visokem jubileju je uredništvo Slamnika v ponedeljek, 4. oktobra ob 17. uri, pri Zalokarjevi organiziralo kratek obisk. Poleg članov uredniškega odbora Franceta Cerarja, Janeza Stibriča in urednika so ob tej priložnosti Zalokarjevo mamino obiskali še predsednik občine Domžale mag. Ervin Anton Schwarzbartl, predstavnik Krajevne skupnosti Jarše-Rodica, predsednik Marjan Ručigaj in Rudi Žavbi, ter predstavnik Gasilskega društva Jarše-Rodica Franc Urbanija. Za praznično razpoloženje pa je poskrbel oktet bratov Pirnat iz Jarš, ki je slavljenci zapel nekaj pesmi. Ob spremljavi električnih orgel je mamino s svojim lepim petjem razveselila tudi Petra Konjar. Vsem se je slavljenska za lepo petje in obisk zahvalila in jih povabila, naj kar še pridejo.

Slavljenska je opiraje se na palico, gostom sama prišla naproti po stopnicah. Gostje so jubilarke čestitali in ji zaželeli še naprej tako vedro in zdravo jesen življenja. Gospa Zalokarjeva, ki je skoraj vse poznala, je z vsakim posebej pokramljala.

Pri mizi je stoletnica nato povedala prenekatero življenjsko modrost tudi za današnji čas. Nekaj teh je za bralce Slamnika v poldrugi uri dolgem pogovoru uredniku povedala že v nedeljo.

Gospa Terezija Zalokar, kako se spominjate rosnih otroških let?

Rojena sem bila pred sto leti, 5. oktobra 1893, pri Cedilniku na Rodici. Mami je bilo ime Johana, očetu pa Janez. Oče je bil cestar, zato so pri nas rekli pri Bekmestru. Oče je cesto popravljaj tja do Dragomlja. Ko sem imela komaj osem let, sem očetu v Dragomelj nosila kosilo.

Življenje je bilo bolj trdo kot danes, južine v gostini si ni mogel privoščiti, tudi sicer ni hodil po gostilnah. Mati je s tisto majhno njivico, ki smo jo imeli, redila po dva prašiča, enega smo prodali in drugega zaklali.

Kam ste hodili v šolo? Kako je bilo v tistih časih v šoli?

Solo sem razen zadnje leto obiskovala v Mengšu. Ves čas me je učil Peter Sirec, ki se ga najbolj spominjam po tem, da je posebej rad pretepjal Jaršane. Mengšani in Jaršani so se seveda po pouku zmeraj stepali.

Sirec pa je Jaršanom povrnil tako, da jih je našeškal in po pouku zapiral. Jarški očetej so temu naredili konec tako, da so prišli po svoje otroke v šolo. Ko so leta 1904 v Jaršah zgradili novo šolsko poslopje, sem zadnje leto – ponavljajno šolo obi-

18. ure. V tovarni je že bila električna za razsvetljavo in elektromotor, ki je s pomočjo transmisije pogonjal šivalne stroje. Spominjam se tudi tovarnarja Obervalderja, bil je zelo priden, vse kite za slavnike je sam barval.

Tirolci so bili dobri, omogočili so nam zaslužek, pridnost šivalk pa so merili po porabi – sešitih slamatih kit.

Od tedaj mi je v spominu ostala neka mati iz Trzina, ki je imela štiri otroke in je vsak dan

Društvo upokojencev Domžale se je stoletnice Terezije Zalokar spomnilo s čestitko in darilcem. Predstavniki društva so jo obiskali na njenem domu na Rodici in z njo pokramljali že nekaj tednov pred njenim jubilejem. Terezija je članica Društva upokojencev že od ustanovitve, to je od leta 1947. Jesen življenja preživlja pri hčerki in njeni družini. Člani Društva upokojencev Domžale jubilarke čestitajo in ji želimo zdravja.

V četrtek, 7. oktobra popoldne pa je bila v kapeli v Jaršah maša, ki jo je v zahvalo naročila gospa Terezija Zalokar. Domači so jo pripeljali k maši in pri slovesnosti prisostvovali. Po maši so ji mladinci zapeli, ona pa je mladim odgovorila na nekaj vprašanj.

skovala v Jaršah. V lepem spominu pa imam mengeškega šolskega nadzornika Lovra Letnarja, bil je »zlat«. Njegova žena je neki Gabričevi deklici iz Jarš, ker je bila doma velika revščina, vsak dan dala kosilo.

Kam ste tedaj hodili v cerkev, v Domžale ali v Mengeš?

Starši so rekli, da moramo hoditi v župnijsko cerkev. Najbolje je bilo pozimi, kadar smo jo čez Mrzle njive kar po zmrznjenem snegu mahnilo proti Mengšu.

In kdaj ste si zaslužili prvo plačo? V tovarni ste šivali slavnike, kako so tedaj merili pridnost?

Še štirinajst let nisem imela, ko sem šla k županu Zalokarju v Zgornjih Jaršah in ga prosila, naj mi v delavsko knjižico napiše, da sem eno leto starejša, kar je rad naredil. Zaposlila sem se v Obervalderjevi slavninarski tovarni. Naučili so me šivati slavnike. Zaslužek ni bil velik, a smo bili za vse hvaležni, saj se je tudi tedaj težko zaslužilo. Delali smo od 8. do 12. ure in od 13. do 16. ure, kadar je bilo veliko dela, pa do

peš prišla v tovarno, za kosilo pa si je navadno s seboj prinesla kašnato zelje.

Jedli smo bolj domačo hrano kot sedaj. Žganci so bili pri nas redko na mizi. Ata je kdaj pa kdaj prinesel po pol kilograma mesa domov za nedeljsko kosilo.

S Tonetom Šubljem sta bila oba doma z Rodice in oba rojena še v prejšnjem stoletju. Kako se ga spominjate?

Seveda se ga spominjam, posebej njegovega odličnega petja. V prejšnji številki Slamnika ste pisali, da je njegova mama neke nedelje, ko ni bilo pevcev na koro, za rokav pocukala malega Tonija in rekla: »Tiha maša pa že ne bo.« Tedaj sem bila v cerkvi v Grobljah in dogodka se tako živo spominjam, kot bi bilo včeraj, čeprav je že devetdeset let. Spominjam se pa tudi njegovih odličnih koncertov v poznejših letih. Neke nedelje smo se dogovorili, da bomo šli na izlet v Kamniško Bistrico. Njegova mama je Toniju za na pot naredila štiri omlete. Ko pa je prišel do nas, je začelo deževati, omlete je pojedel in se vrnil domov.

Terezija Zalokar ob svojem stotem rojstnem dnevu med obiskom predsednika občine Domžale in urednika Slamnika

Ali so v vašem otroštvu še kaj pripovedovali o potresu leta 1895?

Večkrat sem slišala, da je potres podrl Majerjevo hišo na Rodici in pod razvalinami pokopal otroka, medtem ko sta se starša precej poškodovana rešila. Ker je bila naša hiša lesena in pred potresom bolj varna, je več sosedov dalj časa prebivalo pri nas. Očeta je potres ujel na poti proti Homcu, dejal je, da je bilo zelo strašno.

Ali ste v mladih letih kdaj potovali?

Pred prvo svetovno vojno sem šla petkrat za pol leta na Dunaj v Obervalderjevo tovarno slavnike šivat. Zmeraj pa mi je bilo dolgčas po Rodici in domačih, da sem po tri tedne jokala.

Zjutraj, ko sem šla v tovarno, sem na Marija Hilferstrasse večkrat videla cesarja Franca Jožefa, ki se je s konji peljal v cesarsko palačo.

Na Dunaju smo bila dekleta tako varčne, da opoldne nismo šle na kosilo, samo da smo več prihranile. Po službi smo vzele kite na stanovanje in na roke sešile začetke slamnikov, da je šlo na strojih v tovarni hitreje. Zelo smo bile pridne, največkrat smo do ene ponoči šivale v stanovanju. No, saj Nemke še zdalec niso bile tako delovne, same nase so bile preveč ponosne. Škoda je le, da nam je ves tako trdo prislužen denar, nekaj smo ga dali doma za hrano, največ pa v hranilnico v Mengeš, vzela prva svetovna vojna.

Ali se morda še česa neprijetnega spominjate iz mladosti?

Spominjam se še nekega oderuha, ki je kmetom posojal

denar. Ko je bil kmet v tiski, je prišel pregledat prašiče in mu vzel najlepšega.

Tudi berači so bili včasih pravi nesrečniki in nadloge hkrati. Občina jih je glede na velikost kmetije pošiljala po hišah ali, kot so tedaj rekli, po numarah. Spominjam se berača Jernača, pri nas, to je pri Cedilniku, je bil po en dan. Mama mu je dajala enako hrano, kot jo je skuhalo za domače. Jedel pa ni z nami pri mizi, ampak pri peči.

Kaj je domačinom v tistih davnih časih pomenil vlak

– znameniti kamničan, ki je začel voziti samo dve leti prej, kot ste se vi rodili?

Večkrat sem slišala, da bi moral vlak voziti skozi Mengeš, pa so se kmetje uprli in niso dali zemlje.

Tedaj vlak na Rodici ni ustavljal, ampak smo morali, kadar smo potovali, hoditi na postajo v Domžale. Ponavadi so se z vlakom peljali do Tavčarjevega dvora ali kot so tedaj rekli Tavčarhof. Potem so šli peš v Ljubljano, da je bilo ceneje.

In kaj bi ob svojem stotem jubileju povedali mladim?

Vseeno je, kaj jim povem, saj mi ne bodo verjeli. Življenje je bilo včasih bolj trdo, kot je sedaj. Vse življenje sem »šparala«. V sto letih sem bila samo enkrat v kinu. Seveda je bilo v teh sto letih veliko težav, pa sem kar sproti vse pozabila. Nikoli nisem živela v izobilju, pa sem vseeno z božjo pomočjo dočkala sto let.

Ko pa smo se zvečer, zunaj je bilo že temno, poslavljali, je prav vesela pripovedovala, da jo je prejšnji dan popoldne, ko se je od rožnenske pobožnosti na Homcu vračal v Ljubljano, v spremstvu jarškega župnika Lojzeta obiskal škof Lojze Uran.

Mi pa smo naši jubilarke Tereziji Zalokar tudi v imenu bralcev Slamnika zaželeli zdravja in še naprej tako odlični spomin.

Pogovarjal se je STRAZAR

Adijo samoupravljanje, dober dan soupravljanje

Tako imenovanega delavskega samoupravljanja v praksi že davno ni več. Zelo dolgo pa je trajalo, da smo končno le dobili Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju. In še nekaj časa bo potrebno, da bomo novi sistem delavske participacije uveljavili v praksi. Največ je odvisno od aktivnosti sindikata.

Uveljavljanje novega sistema soupravljanja delavcev je zato ena od najpomembnejših in najzahtevnejših nalog sindikata v naslednjem obdobju.

Obdobje, ko samoupravljanja ni več, soupravljanja pa še ni, je prav gotovo eno najbolj brezpravnih obdobjev v naši novejši zgodovini. To je obdobje, v katerem so se direktorji čez noč razglasili za »menedžerje« in se s pomočjo liberalno površne markovičevske zakonodaje spretno otrsli nadležnih delavskih svetov in tudi vseh drugih oblik nadzora. To je obdobje, v katerem so bili delavci naenkrat iz bivših samoupravljalcev pahnjani v položaj najbolj brezpravnih medzanih delavcev zgodnjega kapitalizma; obdobje nesramno predrznih kraj družbenega premoženja ter divjih privatizacij. Delavci so bili in so v veliki meri še vedno popolnoma odrinjeni od informacij in možnosti, da bi resno vplivali na sprejemanje vseh pomembnejših odločitev v podjetjih. Kar je še ostalo nekakšnih delavskih svetov in podobnih »delavskih organov«, v glavnem služijo le še kot fasada za prikrivanje menedžerske samovolje, nekakšne »skupščine in upravni odbori« v družbenolastniških delniških družbah in družbah z omejeno odgovor-

nostjo pa sploh fasada brez primere.

(Samo)upravljalci vakum na nivoju podjetij so skušali v tem kaosu v imenu delavcev vsaj deloma zapolniti sindikati. Nekaterim prodornejšim je to uspelo bolj, drugim manj. Temeljni problem je namreč v tem, da je tovrstno delovanje sindikata lahko le formalne narave. Formalno (po veljavnih predpisih) se sindikat nima pravice vtikati v poslovodne in upravljalске odločitve pristojnih organov podjetja. Ampak kot rečeno, ker druge možnosti ni bilo, je to počel pač sindikat.

Na srečo sedaj to ne bo več potrebno. Sindikat se bo lahko odslej spet ukvarjal predvsem s svojimi izvirnimi nalogami, svoj vpliv na upravljanje podjetij pa bodo lahko delavci uveljavljali preko soupravljalškega mehanizma, temelječega na zakonu. To bo še posebej pomembno prav v trenutku, ko pri lastniškem preoblikovanju podjetij sprejemajo za delavce izredno pomembne odločitve, na katere pa za zdaj sami nimajo kaj dosti vpliva. To bi bilo zares škoda.

Zato seveda ni čas za kakršnokoli omahovanje in obotavljanje. Takoj je treba v akcijo za čimprejšnjo vzpostavitev in za to, da začne čimprej funkcionirati sistem soupravljanja v podjetjih.

Odgovoren nosilec te naloge je sindikat. Od njegove zavzetosti in njegove prodornosti je odvisno, kdaj bo v posameznem okolju zaživel resnično sodelovanje delavcev pri upravljanju.

IUSTI ARNUŠ

Življenje nam je podarjeno zato, da ga podarimo drugim

Premalo otrok, nizka rodnost in s tem staranje naroda grozijo, da bodo slovenski narod prepolovili. Samo milijon nas bo! Tako malo otrok, kot se jih je rodilo slovenskim materam v letu 92, se še ni rodilo.

To čutimo v naših posvetovalnicah, kamor starši prinašajo svoje malčke (otročke). Tu spremljamo njihovo rast in razvoj in jih cepimo proti nalezljivim boleznim, ki so še nedavno tega pobirale množice dojenčkov in malih otrok. Na pokopališčih je bil otroški del pokopališča veliko večji od drugih. Zaslužka je bilo veliko manj, vseeno pa ni manjkalo dela voljnih in uka željnih. Sedaj pa pogosto slišim, kako je že en otrok preveč, da pa dveh nikakor ne bi mogli imeti, da si zaradi ekonomske krize ne morejo privoščiti več lačnih ust. Dr. Čepar je že večkrat odgovoril, da več lačnih ust pomeni tudi več glav za razmišljanje in več rok za delo. Takih razmišljanj je na Slovenskem med Slovenci vse manj. Do neke mere je nasprotno mišljenje med potencialnimi roditelji razumljivo. V situaciji, kakršna je bila in se bo še nekaj časa vlekla, marsikdo vidi le lačna usta.

Saj se z muko rojeva otroški dodatek za vse, tudi o državni pokojnini, neodvisni od delovne dobe za žene in matere, se je že razmišljalo. Po mojem vsi ti ukrepi ne bodo bistveno popravilo slovenske starostne strukture. Nemčija ima vse to že dolgo urejeno, a se jim prebivalstvo vseeno stara, le da je njih precej več in jih bo še vedno 50 milijonov, tudi če se jim prebivalstvo prepolovi. Še vedno bodo velik narod.

Spet mi pride na misel laština, in to predvsem generacijsko pridobljena, gospodarjenje z njo in s tem tudi skrb za njeno bodočnost, laština torej, ki lastnika ekonomsko in emocionalno najbolj zavezuje. Tak lastnik bo imel interes vzgojiti nove odgovorne gospodarje, ki bodo s svojo izobrazbo, izkušnjami, prizadevnostjo in pridnostjo imeli priložnost na svoji lastnini pokazati svoje sposobnosti. Prav v hitrem in pravičnem vračanju premoženja vidim veliko priložnost in možnost preživetja slovenskega naroda. Občutek, da gospodarisi s svojo lastnino, bo morda prispeval k miselnemu preskoku, ki bi omogočil razvoj, blaginjo v trdnih in številnejših družinah, kot jih imamo sedaj. Vsi ti blagodejni učinki bodo pomagali naši mladi državi pri vzponu na mesto, ki ji v Evropi pripada.

Tudi to je del razčiščevanja bližnje preteklosti, ki Slovenijo obremenjuje v materialnem in moralnem pogledu. Zelo hitro bo treba popraviti krivice in se, olajšani bremen preteklosti, usmeriti naprej. V nasprotnem bodo nove avtoceste, nova delovna mesta, cela država zaradi ostarelega prebivalstva potrebovala mlado kri od drugod in noben še tako omejevalen zakon o državljanstvu ne bo preprečil, da približno čez 150 let ne bi postali manjšina na svoji zemlji, ki ne bo potrebovala ne univerz, ne parlamenta in drugih institucij, ki jih imamo sedaj, ker preprosto kot narod ne bomo več obstajali.

dr. JANEZ VASLE

Obisk v sestrskem mestu Euclid

Nadaljevanje in konec

V projekt sodelovanja so se v lanskem letu vključili osnovnošolci iz naše občine in Euclida, ki so risali in pisali na temo našega sodelovanja. K sodelovanju smo pritegnili že nekatere posameznike, letos pa se je na obisku v naši občini mudil otroški pevski zbor iz Euclida, ta je imel na Studencu tudi svoj koncertni nastop.

Za letošnje poletje sva z g. Jožetom Leničem že dalj časa načrtovala obisk v Združenih državah Amerike, ki sva ga vestno pripravljala in tudi časovno usklajevala.

Ker sem član Odbora za sodelovanje s sestrskim mestom Euclid, se mi je zdelo smiselno, da na najini poti v imenu Domžal obiščeva tudi Euclid in tako prispeva k poglobitvi naših medsebojnih odnosov in k še bolj-šemu spoznavanju mesta, s katerim sodelujemo. Seveda sva se za obisk ustrezno opremila (predstavni material občine, podjetij, obrtnikov, turizma, različni podatki, ki bi utegnili biti zanimivi, možni konkretni projekti sodelovanja, drobna darila, predstavni material Slovenije...).

V Euclid sva pripotovala po obisku v New Yorku in Bostonu. Mesto leži v zvezni državi Ohio, ki se nahaja na severovzhodu ZDA in je ena od industrijsko močnejše razvitih ameriških držav. Na severnem delu se država dotika jezera Eric, na obali katerega je naše sestrsko mesto. Na zahodnem delu se Euclid dotika vzhodnega dela Clevelanda, ki je veliko večje in obenem glavno mesto države Ohio. Prizantni moram, da so naju ob prihodu v Euclid navdajali precej mešani občutki, saj je za naju bilo vse novo

in zelo zanimivo. Poleg tega sva se zavedala, da naju v naslednjih nekaj dneh čaka dokaj naporno delo po zelo zgoščenem urniku, ki nama ga je pripravila in za njegovo izvedbo skrbela ga. Linda Cimperman; ta tudi sicer veliko prispeva k našemu projektu in je ena od pobudnic sodelovanja.

Euclid je eno povprečnih ameriških mest, ki se razteza na 26 km² površine, na katerih prebiva približno 55 000 prebivalcev. Po številu prebivalcev je torej enakovreden naši občini, vendar je poselitev v Euclidu precej gostejša, saj tudi površina ni primerljiva za našo občino. Gre torej za klasično strnjeno naselje z dokaj urejenim in prijaznim videzom, kakršni so tudi njegovi prebivalci. Mnogi med njimi imajo svoje korenine v Sloveniji, saj je bil Cleveland z okolico eno najbolj zanimivih (zaradi razvite industrije) ameriških mest za mnoge naše rojake, ki so se odpravili »čez lužo«.

V mestu ni izrazito visokih objektov, je pa cela vrsta srednje velikih stavb in mnogo prijetnih stanovanjskih hiš z urejenimi vrtovi. Komunalna urejenost je zelo zgledna in tudi v Euclidu zanjo skrbi neke vrste komunalno podjetje, kar ni edina podobnost v delovanju mesta Euclid in naše občine. Pred kratkim so zgradili novo mestno hišo z lepó ovalno dvorano, v kateri imajo zasedanja mestnega sveta. Posodobljena je policijska postaja in še bi lahko naštevali novosti, ki pričajo o hitrem razvoju tega kraja. Seveda je pogoj za to dokaj razvita industrija, ki je zelo raznolika in v kateri je imela pomemben delež vojaška industrija (tanki, helikopteri, deli letal...), sedaj pa izdelujejo različne stroje, varilno opremo, dele za električne apa-

rate in napeljave... V primeru nadaljnjega sodelovanja, ki naj bi imelo naravo gospodarskega sodelovanja, bi prav gotovo lahko našli tak ali drugačen skupni interes tudi med posameznimi podjetji iz naše občine in Euclida.

Spomladi prihodnjega leta načrtujemo obisk gospodarske misije iz Euclida v domžalski občini in ob razgovoru z nekaterimi vidnimi podjetniki iz Euclida sva začutila interes po konkretnem sodelovanju.

Kot vsako drugo mesto ima tudi Euclid svojo šolsko infrastrukturo (8 šolskih objektov, 5568 učencev, 408 učiteljev) z veliko možnostmi za dodatno izobraževanje, mestno knjižnico (pribl. 300 000 knjig), precej veliko bolnišnico na obali jezera (377 postelj), železniški in avtobusni transport, novo policijsko postajo (99 zaposlenih), 4 gasilske postaje, 3 hotela, 4 trgovske centre in precejšnje rekreacijsko področje, znotraj katerega je tudi igrišče za golf.

Večino naštetih objektov sva si z g. Leničem ogledala in se pogovorila z ljudmi, ki so v njih zaposleni ali so kakorkoli drugače povezani z njimi.

Najpomembnejše je bilo srečanje z županom Euclida, g. Davidom M. Lynchem in občinskim svetnikom Joenom Dallasom. Pridružila sva se jima tudi pri ogledovanju škode po neurju; to je nekaj dni pred najinim prihodom prizadelo Euclid z okolico. Posebej zanimiv in koristen je bil sestanek s finančnim direktorjem Euclida, s katerim smo pregledali njihov zaključni račun za leto 1992 in še posebej natančno proučili vir sredstev, s katerimi financirajo javno porabo. Zanimivo je, da s skoraj enako količino denarja, kot jo imamo v domžalskem proračunu, tam financirajo tudi vso policijsko postajo in gasilsko dejavnost (vključno s plačami zaposlenih), pri čemer tempo komunalnega opremljanja ni zanemarljiv.

Pomemben del obiska je bil namenjen tudi srečanju z izseljenci v Slovenskem domu in po njihovih domovih, saj so zelo gostoljubni in radovedni, kaj se v Sloveniji dogaja. Slovenci so v Euclidu zelo dobro organizirani, predstavljajo precejšen del populacije (pribl. 15%) in imajo poleg vsega drugega tudi svojo radijsko postajo ter časopis. Pogosto lahko v Euclidu slišiš slovensko besedo, ki se prenaša iz roda v rod skupaj s spomini na

domovino. Precej pogoste so prireditve, ki jih organizira slovensko društvo, dobro pa sodelujejo tudi z drugimi slovenskimi društvi v ZDA.

V štirih dneh, kolikor je trajalo najino bivanje v Euclidu, sva poskušala videti in izvedeti čimveč, kar bi nam pri boljšem poznavanju sestrskega mesta lahko koristilo. Seveda pa sva poskrbela tudi za ustrezno promocijo domžalske občine in Slovenije, kar je za nas zelo pomembno in za mnogo sogovornikov zanimivo ter poučno. Še posebej sva bila vesela nastopa na slovenski radijski postaji v Euclidu, katere lastnik in urednik je v tistih krajih zelo znani Slovenec, g. Tony Petkovšek.

Priznati moram, da sva ob odhodu iz Euclida s seboj odnesla spomine na nekaj zelo napornih, a lepo preživetih dni, ki nama bodo zagotovo ostali v lepem spominu. Spoznala sva enega od tipičnih vzhodnoameriških srednjevelikih mest in mnogo novih ljudi, ki so naju pogosto prijetno presenetili. Med svojim bivanjem sva bežno začutila utrip mesta, ki v sebi nosi pečat slovenstva in je nedvomno pokazalo interes za sodelovanje z nami. Zdaj bomo poskušali to sodelovanje utrditi in ga zapolniti s koristno vsebino, ki družbi po možnosti vsebuje tudi čim večjo izmenjavo posameznikov in skupin.

Seveda je bil obisk Euclida le ena od postaj na najini poti po Združenih državah Amerike. Obiskala sva tudi New York (slovenska misija pri Združenih narodih. LB...), Boston, Chicago, Denver, Kansas City, St. Louis in Washington (veleposlaništvo, kongres, bivšega kongresnika g. Eckarta,...). Na vsej poti sva sogovornikom skušala povedati čimveč o domžalski občini in Sloveniji nasploh, zato upam, da sva bila pri tem uspešna.

V teh dneh bomo imeli sestanek Odbora za sodelovanje z mestom Euclid, kjer bomo opredelili projekte, katere bomo skušali v okviru sodelovanja v bodoče uresničiti. Najpomembnejši bo obisk gospodarske misije prihodnje leto. Tega bi želeli čim bolj pripraviti. Precej možnosti obstaja za izmenjavo šolarjev, kulturnikov, športnikov... Seveda je za izvedbo vsega tega potreben tudi denar, za katerega upam, da ga bomo s skupnimi močmi uspeli zagotoviti.

SIMON MAVSAR

SLOVENIJA V SVETU

Glasbeni večer v Slovenski filharmoniji in v Ihanu

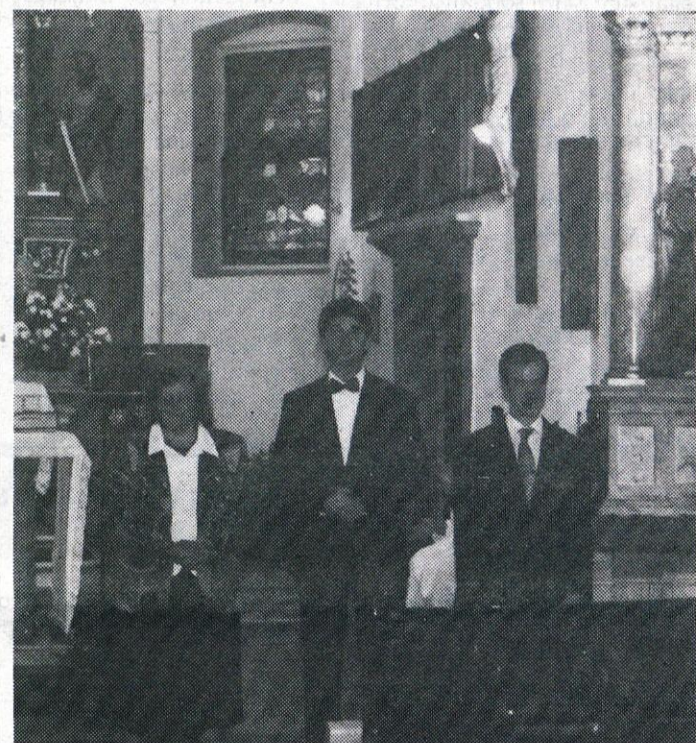
V nedeljo, 10. oktobra zvečer, smo v dvorani Slovenske filharmonije doživeli izjemen glasbeni večer, ki so ga v skoraj dveurnem sporedu pripravili trije mladi Argentinci slovenskega rodu, Ani Rode, mezzosopran, Luka Debevec-Mayer, bas in Ivan Vomberger pri klavirju.

Ani Rode je hčerka Navzarjevaih iz Ihana. Kot odlično solistko jo poznamo že s turneje z zborom Gallus iz Buenos Airesa leta 1991. V vseh zborih, od začetka svoje pevske kariere, je tudi odlična solistka. Medtem ko je včasih največ prepevala sakralno glasbo, se v zadnjih nekaj letih vse bolj odloča za operna in komorna dela.

Ivan Vomberger je končal študije na konservatoriju in je profesor klavirja. Sodeluje v najrazličnejših glasbenih skupinah od popularne do klasične glasbe. Ivan je vnuk Joža Vombergerja, avtorja vaške komedije Voda, ki smo jo letos videli v poletnem gledališču na Studencu.

Po odlično uspešnih nastopih v Parizu, Celovcu, Škofji Loki, Ljubljani bodo nastopili še v Mariboru in nekaterih krajih po Sloveniji.

V četrtek, 14. oktobra zvečer, pa so slovenski Argentinci koncert ponovili tudi v ihanski cerkvi.

Ani Rode, Luka Debevec in Ivan Vomberger po koncertu v ihanski župnijski cerkvi

Demokrati za okraj

Jesen je kot vsako leto po krajšem poletnem, seveda še zdaleč ne popolnem zatišju znova prinesla s seboj tudi stopnjevano dejavnost političnih strank in razmah zakulisnih iger v politiki, zlasti na državni ravni seveda. Če odmislimo zakulisne igre in politikantsko kombinatoriko, ki ni nikomur v čast, dolgoročno gledano pa tudi ne v korist, je po drugi strani povsem razumljivo, da se stranke opredeljujejo glede nakopičenih problemov in ponujajo svoje odgovore na vprašanja, ki se nam vsem zastavljajo. Prav v ta namen stranke tudi obstajajo oziroma to bi moral biti njihov prvenstveni smisel: iskanje in oblikovanje ter ponudba rešitev za vprašanja, s katerimi se srečujejo ljudje v vsakdanjem življenju, lokalna

skupnost in država. In tako poskuša delovati in misliti o sebi tudi občinski zbor Demokratske stranke v domžalski občini, četudi je to morda nekoliko manj opazno, ker po razcepu v nekdanji SDZ (1991) stranka ni zastopana v občinski skupščini.

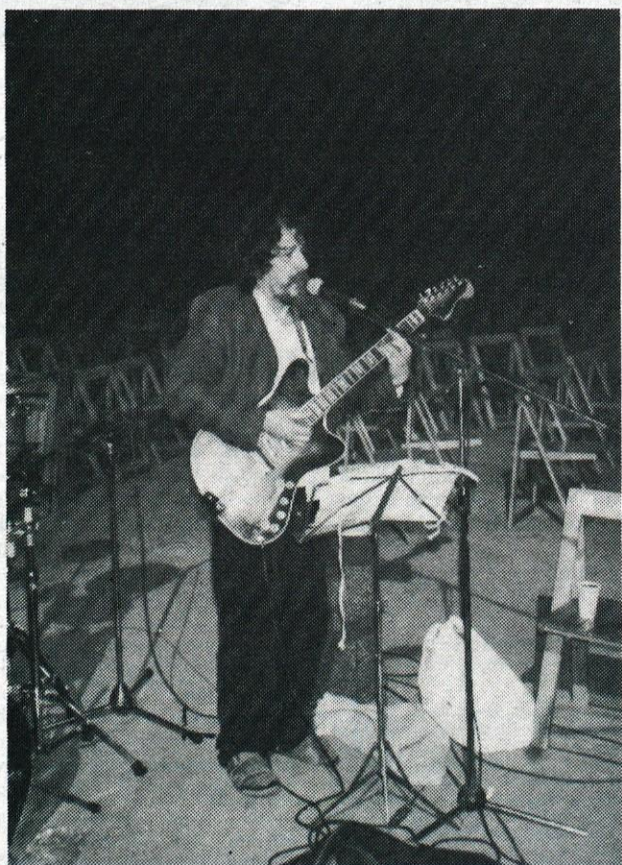
Ravno zato je razumljivo, da smo se na prvem jesenskem sestanku občinskega odbora Demokratske stranke (22. septembra) najbolj osredotočili na dvojno vprašanje: na upravičeno zahtevo, da se ob reformi državne uprave z zakonom ustanovi med drugimi tudi domžalsko/kamniški upravni okraj in na vprašanje gradnje avtoceste oziroma rekonstrukcije obstoječih cest z vidika naše občine. Občinski odbor je v celoti podprl stališče vodstva domžalske

občine, ki sem ga podpisani kot poslanec v Državnem zboru tudi sam zagovarjal že doslej, da je okraj nujen, in da bi bilo za območje naše (in tudi kamniške) občine povsem neustrezno, če bi bilo vključeno v zelo razsežni ljubljanski okraj in upravno podrejeno Ljubljani (dve od treh predlaganih variant namreč predvidevata vključitev domžalsko/kamniškega območja v ljubljanski okraj s skoraj 600.000 prebivalci). Poleg oziroma izmed argumentov, s katerimi zahtevo po samostojnem upravnem okraju za to območje utemeljuje vodstvo domžalske občine, je morda koristno poudariti zlasti to, da bi vključitev tega območja v ljubljanski okraj hočeš nočeš pomenila podreditev tega območja potrebam oziroma željam Ljubljane kot mesta. Območje bi dobilo status primestja in na odločitve uprave, čeprav je res, da gre za državno upravo, bi s svojo maso (prebivalstva, potreb...) nedvomno vplivalo mesto, ki bo tudi na ravni lokalne samouprave kot glavno mesto in največja občina s statusom pokrajine imelo posebno in veliko težo. Za območje naše (in kamniške ter še katere) občine je bistvenega pomena, da na vseh ravneh, tako na upravni kot na lokalno-samoupravni ravni obdrži možnost kolikor toliko enakopravnega odnosa z Ljubljano, in da pri tem lahko uveljavlja tudi

lastne interese in želje. Da se torej ne pusti podrediti potrebam in željam Ljubljane. Tudi to je eden izmed razlogov za to, da so glavna mesta (npr. Dunaj), ponekod pa tudi še nekatera večja mesta kot zaokrožene enote postavljena v enak položaj kot druge širše upravne enote (dežele, okraji oziroma okrožja ipd.). Območje sedanje domžalske občine ima zelo veliko možnosti za to, da vzpostavi z Ljubljano kot (za nas) velikim mestom enakopraven odnos in iz tega razmerja ustvarja tudi dohodek za območje kot celoto in za ljudi, ki tod živijo. Pogoj za to pa je, da uspe to območje vzpostaviti z Ljubljano partnersko razmerje, kar pomeni, da si ne sme dovoliti, da ga Ljubljana tako ali drugače podredi svojim potrebam in ga spremeni v zgolj spalno naselje, v svoj poceni vrt in odlagališče smeti.

Skratka, če želi to območje ohraniti potrebno raven avtonomije, kar zadeva odločanje o lastnem razvoju in možnost, da se nasproti Ljubljani postavi kot partner, ki za ustrezno plačilo ponuja tudi možnosti turizma, rekreacije, gostinskih uslug in kooperacijske proizvodnje ter raznih storitev, si mora zagotoviti tudi v novi upravni ureditvi določeno samostojnost. Domžalski Demokrati ocenjujemo to kot eno ključnih zadev te jeseni in menimo, da se je v ta namen potrebno povezati tudi z drugimi strankami na tem območju ter skladno delovati tudi na državni ravni.

TONE PERŠAK

Združena lista socialnih demokratov

Poletne počitnice je stranka zaključila z uspešno prireditvijo POZDRAV LJUBLJANI, ki je v Križankah zbrala člane in simpatizerje stranke. Z govori so nastopili strankini prvaki, za kulturni program pa poskrbeli godbeniki iz Zagorja in Marko Breclj (na sliki). Domžalsko predstavo ZLSD je največ časa namenilo pripravam na občinske volitve prihodnje pomlad, organiziranju in delovanju stranke v občini ter stališčem za sejo občinske skupščine.

LIPOVŠEK

M I Z A R S T V O K O C J A N Č I Č

Dragomelj 83, Domžale
Telefon: 061 37 70 58

sprejme v delovno razmerje kvalificirane mizarje. Zahtevana poklicna šola ustreznosti smeri in pet let delovnih izkušenj.

KNJIGA, VREDNA POZORNOSTI!

Zabeležke ob monografiji Mengeš in Trzin skozi čas

Skoraj vsak dan, ko se vozim v službo v Ljubljano, v Mengšu opazim napis, ki vabi k branju krajevne monografije Staneta Stražarja Mengeš in Trzin skozi čas. Napis visi čez cesto že dlje časa in tiste, ki še niso kupili te knjige, vabi, naj to storijo čimprej, one, ki jo imajo, opominja, naj jo bero, vse druge pa seznanja, da je trg Mengeš končno dobil knjigo, ki si jo zaradi svoje bogate zgodovine in pomena zares zasluži.

Tudi sam sem precej nestrpno pričakoval izid Stražarjeve knjige. Posebej še zaradi tega, ker sem sodeloval pri podobni, vendar po obsegu in vsebini veliko tanjši in skromnejši krajevni monografiji Komenda. Zelo me je zanimalo, kako bo znani raziskovalec in zapisovalec krajevne zgodovine, kulturnik, jamar in še marsikaj drugega, kar Stane Stražar je, opravil svoje delo.

V Komendi smo se odločili, da bomo knjigo napisali domačini sami, za njeno jedro pa vzeli strokovne in več-

noma že objavljene prispevke 1. 1. 1992 umrlega tukajšnjega župnika, zaslužnega dekana, častnega viteza malteškega viteškega reda in znane raziskovalca komendske zgodovine Viktorijana Demšarja.

Pisatelja Stražarja pa je v Mengeš »privlekel za ro-kav«, kot pravi v spremni besedi, znani pisatelj, domačin Ivan Sivec. Pri pripravi naše knjige smo torej ubrali ravno nasprotno pot kot Mengšani in Trzinci. Kot Stane Stražar smo tudi mi imeli na voljo precej gradiva, objavljenega in neobjavljenega, marsikaj pa je bilo treba dopolniti, raziskati, napisati na novo.

Uspeli smo in izšla je prva knjiga – krajevna monografija – o Komendi, ki si jo je zaradi svojega zgodovinskega pomena, navzočnosti malteških vitezov in krajevnih znamenitosti (baročna cerkev sv. Petra, Glavarjeva knjižnica...) kot Mengeš tudi zaslužila. Kar ni uspel uresničiti župnik Demšar, se je posrečilo nam,

ob vsem spoštovanju do njegovega dela, sami pa smo, bolj ali manj uspešno, prestali »avtorski krst«.

Ko jemljem v roke obe knjigi, morem in ne morem primerjati. Knjigo v Komendi je pisalo precej oseb, o Mengšu in Trzinu s pripadajočimi vasi pa ena sama – Stane Stražar. Opravil je garaško šestletno delo, ki služi vse priznanje. Vprašanje je, ali bo sploh kdaj dovolj cenjeno, kot se sprašuje pisatelj Sivec. Lahko se zgodi, da bo marsikateri Mengšan in Trzinec hlastno listal po knjigi in iskal svoje ime in priimek.

Če tega ne bo našel, pa vsaj svojih prednikov. Lahko bo godrnjal, ko bo opazil manjšo ali večjo napako, ki je pri takem delu in tako obsežni knjigi ter omejenih človeških sposobnostih razumljiva stvar.

Marsikaj se je že zgodilo in se še bo, vendar nekaj drži: Če Staneta Stražarja ne bi bilo v Mengeš in Trzin, ti dve krajevni skupnosti ne bi imeli

tako imenitne knjige. Zanj, za ves entuziazem, raziskovalno vnemo, zbiranje listin, neštete pogovore, pripravo gradiva in, kar se je na koncu izkristaliziralo v izredno obsežnem delu, Stane Stražar zasluži iskreno pohvalo in hvaležnost prebivalcev vseh v knjigi opisanih krajev. Vprašanje pa je, v kolikšni meri je bil deležen v sedanjem v glavnem porabniško usmerjenem okolju, ki si želi predvsem gmodne blaginje, duhovna podnebja pa so mu bolj ali manj tuja in oddaljena stvar.

Kdo bo mogoče celo rekel, zakaj ni takšne knjige napisal poklicni zgodovinar, človek z doktoratom iz zgodovinskih ali drugih ved. Če bi jo hotel, bi to že lahko storil, vendar ni. Res pa je, da so o Mengšu že pisali strokovne prispevke nekateri še živeči in že umrli ugledni slovenski znanstveniki. Nekateri od njih so tudi pomagali Stanetu Stražarju pri sedanjem delu; torej je bila strokovna pomoč blizu.

Avtor je knjigo napisal v zanj značilnem berljivem, zgoščenem slogu, ki bolj »vleče« kot pa zahtevno znanstveno delo. Zato nič čudnega, da sem celo sredi vročega poletja opazil starejšo Mengšanko z njegovo knjigo v rokah. Ta bo obogatila zgodovinsko vedenje in ozaveščanje marsikateremu Mengšanu in Trzincu, torej dosegla svoj namen.

Slovenci smo že tako pre-

malo pozorni na svojo zgodovino in zelo slabo poznamo preteklost svojega kraja. Stražarjeva knjiga je dragocen pripomoček tudi v tem pogledu, da se bomo bolj zavedali svojih korenin in vsega dragocenega, kar so že ustvarili in nam izročili v varovanje naši predniki. Marsikaj je že izbrisanega, odstranjenega, porušenega. Velika škoda je, da je tako. Tudi v Mengšu, Trzinu, Komendi ali kjer koli drugje.

Stari ljudje umirajo, z njimi gredo v grob mnoga pomembna pričevanja, doživetja, spomini. Stane Stražar jih je na srečo veliko zapisal, rešil pozabe. Uničene ali prodane so bile dragocene knjige, zapiski, dokumenti. Tudi zaradi nevednosti ljudi. Marsikaj je požrl ogenj, bilo uničeno ob podiranju starih hiš in gradnji novih. **Danes imamo veliko udobnih domov z malo pravih dragocenosti. Skrajni čas je, da rešimo, kar se še rešiti da.** Tudi tu ima Stražar za mengšeško in trzinsko območje neprecenljive zasluge.

Večkrat zalistam po njegovi monografiji, posebno tedaj, kadar iščem kaj v zvezi z zgodovinskimi dogodki na Komendskem. Prijetno presenečen sem bil, ko sem v njej prebral vrstice o našem znamenitem rojaku Petru Pavlu Glavarju, o rokovanjcah ki so kradli, morili in požigali tudi pri nas, o kriškem gradu in

njegovi gosposki, povojnih pobojih pa še marsikaj drugega.

Knjiga zbuja mojo bralsko in zgodovinsko radovednost tudi zaradi tega, ker stanujem v Suhadolah, sosednja vas pa so Topole, ki že spadajo pod KS Mengeš, in imam, kot mnogi prebivalci Komendskega, veliko opravkov oziroma potov v Mengšu. Predvsem pa dobrih prijateljev. Če hočem imeti z njimi pristne odnose, je samo po sebi razumljivo, da se bom zanimal tudi za življenje okrog njih, za njihov kraj, posebnosti in zanimivosti.

In na konec tem navrženim utrinkom. Malo sem povedal o Stražarjevi knjigi sami, veliko več ob njej. Tudi zaradi tega, naj si bralec sam ustvari sodbo o njej, ko jo bo počasi prebral, iskal v njej, kar ga zanima. Mengeš in Trzin sta z njo dobila dostojen pisni spomenik, ki je veliko več vreden, kot nekaj tistih tisočakov, kolikor je treba odrediti za monografijo. Kdor zna, seveda, ceniti duhovne darove. Sicer pa je v vrednosti knjige najlepše zapisal Ivan Sivec: »V Stražarjevih stoterih listih je zdaj za zmeraj ujeto mengšeško srce (in trzinsko tudi). Veliko, živahno, trdoživo, večno. Nič več ga ne morejo zastreti oblaki enega pogleda, nič več ga ne morejo odnesti viharji časa, nič več ga ne morejo streti kolesa zgodovine.«

JOŽE PAVLIČ

USPOSABLJANJE ENOT TERITORIALNE OBRAMBE

Vojaki na Menini planini

Na območju Tuhinjske doline, Gozda, Kostavske planine in Menine planine je bilo v prvi polovici septembra večdnevno usposabljanje enot Teritorialne obrambe Območnega štaba Domžale. To je bilo prvo usposabljanje na novo organiziranih in oblikovanih enot v Sloveniji po junijski vojni na tem območju, ki se je v mnogočem razlikovalo od usposabljanj v preteklosti.

Podpolkovnik Dominik Grmek, poveljnik Območnega štaba teritorialne obrambe Domžale, je v zvezi s pripravami in organizacijo usposabljanja povedal, da so izkušnje iz junijske vojne spodbudile razmišljanja o načinu usposabljanja. »Čeprav sem bil na nekdanjem občinskem štabu TO v Domžalah dolgo vrsto let odgovoren za usposabljanje, sem se zaradi nekaterih slabosti, ki so se izkazale v junijski vojni, spraševal, kaj naj bi pri usposabljanju spremenili, da bi bilo boljše in učinkovitejše. Temeljni koncept je bil, da enotam pri vseh učnih temah taktike ustvarimo take taktične dvostranske razmere, v kateri ne bo zrežirana izida v korist »naših« sil ali nasprotnika.

Pravi nasprotnik

Treba je bilo najti sparing partnerja. Ta je tako glede sestave in oborožitve dejansko ustrezal »nasprotniku«. Izvidniška oklepno mehanizirana enota, ki je sodelovala na vaji, naj bi bila boljše usposobljena kot rezervna sestava enote, ki se je usposabljala. Na podlagi omenjene presoje smo navezali stike z učnimi centri oziroma z vojniki iz druge faze usposabljanja iz učnih centrov v Ljubljani in na Vrhniki. Del sil nasprotnika so predstavljali še vojniki oddelkov iz stalne sestave območnih štabov TO Domžale, Grosuplje in Logatec, ki so opravljali specialna diverzantska in podobna delovanja.

Enota, ki se je usposabljala, je mlada. Pripadniki enote so predvsem domačini iz vasi v Tuhinjski dolini od Motnika do Kamnika in so usposabljali na »domačem« terenu. »Že pri oblikovanju enote smo skušali popolnjenost čim bolj teritorialno približati. Tako so mladi rezervisti sprejeli vojaške vaje kot obrambo domačega kraja. To je bil pomemben motiv.

Na nogometni tekmi je pomemben izid, zmaga. Lahko je

igra na sredini igrišča zelo lepa, rezultat pa le neodločen, 0:0. Gledalci sicer ocenijo, da je bil boljši eden ali drugi nasprotnik, toda gola ni bilo. Treba je torej zabiti gol, zadati odločilen udarec nasprotniku. Enako je z vojaškimi vajami. Da bi dobili zmagovalca, moramo prepustiti pobudo znanju in sposobnostim vsakega posameznika na vseh ravneh vodenja in poveljevanja. Če bi se obnašali preveč pokrovi-teljsko, nam ne bi uspelo. To so odrasli ljudje. Biti morajo disciplinirani vojniki, in odgovorni za svoja dejanja in opravljanje nalog.

Eni od tem smo dali poseben poudarek. To sta vodenje in poveljevanje, ki je bilo večstopenjsko: od najvišje do najnižje ravni z zagotavljanjem povratnih informacij. Le s pravočasno povratno informacijo lahko nadrejena poveljstva spreminjajo in sprejemajo odločitve. Če te informacije izpadejo, ostanejo enote same, odrezane in neučinkovite«, poudarja Dominik Grmek. K temu je treba dodati, da so pri pripravljaju povelj uspešno uporabili tudi računalnike z različnimi programi, med njimi tudi za skenira-

nje in tiskanje kart za vrisovanje elementov urejanja.

Zaledna oskrba je bila naslo-njena na lokalne vire. Enote so bile precej oddaljene druga od druge, razvite po vsej Tuhinjski dolini. Hrano (zajtrk, malica, kosilo, večerja) so dostavljali po načrtu enotam v območju razmestitve. Tako je ostalo več časa za usposabljanje enot v izvidovanju, obrambi, napadu in protidiverzantskem boju.

Paint ball in »jupol bombe«

Posebnost vaje je bila tudi uporaba nekaterih sredstev, ki so nazorno pokazala uspešnost urjenja. Pri streljanju na nasprotnika so med drugim uporabili barvaste paint ball kroglice in steklenice-plastenke, »jupol bombe«, kot šolsko sredstvo za imitacijo uporabe protiolepnih ročnih bomb. Na žalost še ni bilo na voljo drugih ustreznih formacijskih pripomočkov, s katerimi bi lahko delovali proti oklepnikom. Novost, nad katero so bili izredno presenečeni vsi udeleženci vaje, pa je bilo tudi finančno nadomestilo – vojaška dnevnicca. Doslej so za udeležbo na vajah tako nadome-

Vojaki enote teritorialne obrambe na Menini planini.

stilo v obliki znižane dnevnicce dobivali le častniki.

Vojniki in starešine so bili na tej vaji zelo motivirani in ob koncu so rekli »Ali je res že konec, ali gremo že domov?« Veliko je bilo novega in prijetnega, čeprav je bila vaja težka. Enote so se gibale po težkih, strmih terenih, visoko v hribih od 400 do 1400 metrov nadmorske višine, vreme je bilo pravo jesensko z dežjem, celo hudimi nalivi, gosto meglo in nočnimi ohladitvami. Poškodb na vaji ni bilo in petdnevno usposabljanje je bilo uspešno končano, ko so vse enote opravile še bojno streljanje z osebno oborožitvijo na strelišču Crn grob pri Škofji Loki.

Usposabljanje so si predzadnji

dan ogledali tudi častniki pokrajinskega štaba in učnih centrov.

Veliko motivacije

Rezervni stotnik Ivo Piskar, poveljnik enote, ki se je usposabljal na vaji, je komercialist v kamniškem Stolu. Ob koncu vaje nam je povedal, da je primerjava med vojaškimi vajami v preteklosti in tokratnimi nemogoča. V preteklosti je bil rezervni častnik v enotah nekdanje JA komandant bataljona: »Lahko rečem, da sem izredno presenečen, tako nad odličnim delom vojakov v enotah, kot tudi nad brezhibernim sodelovanjem z nadrejenim poveljstvom. Mladi fantje, ki so v enotah, so usposabljanje vzeli resno. Mislim, da so bili celo preveč motivirani, saj jih med akcijami obrambe in napada sploh nismo mogli ustaviti. To je bila živa vaja in nasprotnika so jemali resno, kar je bil izjemen motiv.«

Člani enote so dobro seznanjeni z novo opremo slovenske vojske. Na usposabljanju so spoznali še nekatera nova orožja, ki jih imajo določene enote Teritorialne obrambe. Tudi fizična pripravljenost mladih vojakov v enoti je dobra. Mladi častniki so se izkazali pri poveljevanju, čeprav večina še nima veliko izkušenj. Kljub temu pa so predlagali nekaj zamenjav.

Vsak poveljnik si želi, da bi bila enota stoodstotno popolnena. Žal se usposabljanja niso udeležili nekateri vojniki in častniki, ki jim je upravni organ za obrambo v Kamniku izdal ustrezne odločbe o oprostitvi z vojaške vaje. SAŠO NOVAK

Dominik Grmek, poveljnik Območnega štaba teritorialne obrambe Domžale-Kamnik, in poveljnik enote Ivo Piskar.

Po petdnevnom usposabljanju se je enota zbrala na šolskem igrišču v Šmartnem v Tuhinjski dolini

PISATELJ IVAN SIVEC PRAVI:

»Rad bi v miru pisal knjige...«

V julijski številki Slamnika smo napisali, da je izšla knjiga *Jutro ob kresu* z ljubezensko zgodbo iz časa Turkov. Z novinarjem in pisateljem Ivanom Sivecem sva nekaj besed spregovorila za vas, ki ste si knjigo že izposodili ali celo kupili, pa tudi za vse, ki tega do sedaj še niste storili.

– Zakaj ste se tako rekoč umaknili iz občinskega in krajevnega življenja?

Nisem se umaknil, res pa je, da nisem več prisoten pri vsaki stvari. Menim, da je dvajset let intenzivnega dela že kar nekaj. Ko bo vsak toliko prispeval v skupno dogajanje, bo slika na vseh področjih drugačna. Sicer pa sam iščem predvsem mir. Rad bi v miru pisal knjige. Zamisli imam še toliko, da ne

vem, če bom vse dokončal. Sicer pa menim, da tudi s pisanjem knjig Mengšu in domžalski občini ne delam škode.

– Je res, da gradiva za povest o Adamu Ravbarju niste dobili v domači občini?

Res, a to nič ne de. Zgodovinski dogodki so pač – če lahko tako rečem – last vseh nas. Na srečo imamo Slovenci odlični arhiv in dobre znanstvenike-zgodovinarje. Prav to, da je tako pomemben del slovenske zgodovine obravnavan zelo laično, me je še posebej spodbudilo k pisanju. Potem pa sem dneve in dneve preživel v muzejih, arhivih in ob pogovorih z znanimi doktorji zgodovine – tako z dr. Ivanom Stoparjem kot z dr. Brankom Reispom, največ znanja o 16. stoletju pa mi je nesebično predal

Ivan Sivec

mлади sodobni zgodovinar dr. Vasko Simoniti, ki je napisal tudi dve odlični knjigi – Vojaška organizacija na Slovenskem v 16. stoletju in Turki so v deželi že.

– V občini torej ni bilo posebnega zanimanja za upodobitev te velike zgodovinske freske?

Izziv je vedno osebna stvar. Ko pa sem ga hotel uresničiti, mi je najprej odprl okno do tega dogajanja Matjaž Brojan, pozneje pa že navedeni strokovnjaki in drugi pomočniki. Lahko pohvalim razumevanje nekaterih občinskih mož pred

izidom, posebno gospodov Karlovška, Schwarzbartla in Štebeta, ki so se osebno močno angažirali ob tem. Hvala vsem trem! Knjiga brez njih verjetno sploh ne bi pravočasno izšla. Pohvale vredna pa je tudi izjemna prizadevnost vodje Mladinske knjige Vande Ručman in pa sponzorstvo Pletilstvo Vide Retelj za podporo literarne večera v Mengšu. Zadeva je tako nesmiselna, da mora avtor – tako je tudi z drugimi – sam iskati sponzorje, sam nositi večji del stroškov in v večini primerov tudi sam vse organizirati. Kot da ne bi vsak občan dajal za to iz plače kulturnega tolarja.

– Zakaj predstavitev vaše knjige ni bila vključena v vsesplošno proslavo ob 400-letnici zmage pri Sisku?

To boste morali vprašati koga drugega. Ne vem in me tudi ne zanima. Res pa je, da pripravljali proslavo tega sami niso občutili. Tako so bili samo govori, ognjemet in velika scenjska prireditev, knjiga pa je ostala ob strani, kot da ni del tega praznika. A sam pravim: kar so zmetali v zrak, se ne bo videlo nikoli več, moja knjiga o krumperskem gospodu in bitki pri Sisku pa bo ostala.

– Na kakšen odmev je nateleto jutro ob kresu nasploho?

Povest je natelela po Sloveniji na pravo navdušenje. Verjetno je k temu veliko prispevalo tudi to, da je izhajala v Delu kot podlistek. Po besedah Vande Ručman so jo samo v domžalski Mladinski knjigi prodali preko dvesto izvodov.

Doslej smo jo skupaj z dramskim prvakom Andrejem Kurentom, citrarjem Miho Dovžanom in mezzosopranistko Jožico Kališnik predstavili s pomočjo Slovenske zadruge kmetijske banke v Ljubljani, Mengšu, na Polšniku nad Litijo, v Grosupljem in na Križu pri Komendi, kličejo pa me z različnih koncev Slovenije, tako da bomo imeli jeseni zagotovo še pet do sedem predstavitev...

Vsak dan dobim kakšno pismo ali telefonski poziv v zvezi s knjigo. Bralci so v glavnem vsi navdušeni. Zgodovina v literarni obliki jih očitno močno priteguje. Med odzivi pa je tu in tam seveda tudi kakšen tak, ki že od daleč kaže na to, kako malo vemo o naši preteklosti, vsakega petega pa zanima samo to, koliko se da s tem zaslužiti. Naj vsem takim povem, da so honorarji borni in

da zaradi denarja ni še nihče nikoli pisal.

– Za knjigo ste dobili odlikovanje Ministrstva za obrambo...

Res je, čeprav je po svoje tudi smešno, da dobiš za ljubezensko povest vojaško odlikovanje. Bitka pri Sisku je sicer opisana natanko, a le v enem poglavju. V bistvu pa gre za ljubezensko zgodbo med hčerko Adama Ravbarja Elizabeto in Ravbarjevimi konjarjem Karlom Juričem. Obe sta zgodovinski osebi.

– In kaj pripravljate za vnaprej?

Pravkar sem končal knjigo o dovškem župniku Jakobu Aljažu. Napisal sem devetinštrideset črtic iz njegovega življenja, od rojstva do smrti, s podudarkom na Aljaževi graditvi koč v triglavskem pogorju. Pri delu mi je precej pomagal naš rojak, zdajšnji »triglavski župnik z Dovjega«, duhovnik France Urbanija, ki je pravi nadaljevalec Aljaževega izročila. Črtice iz Aljaževega življenja bodo vse leto izhajale kot podlistek v Družini, prihodnje leto pa bo iz tega nastala tudi vezana knjiga z Urbanijevimi slikami.

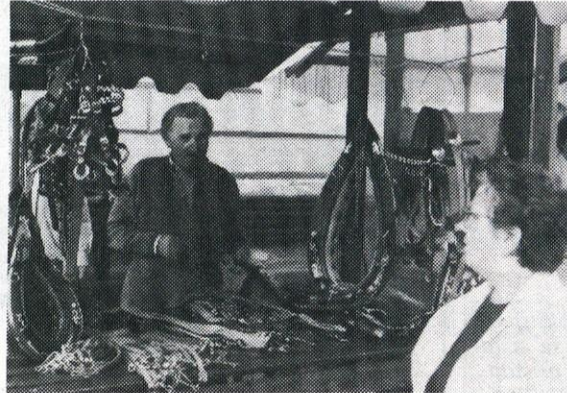
T.S.

Sejem v Mengšu po starem

Včasih so imeli v Mengšu tri sejme. Tedanji župan ali, kot so rekli rihtar, je ob koncu prve polovice osemnajstega stoletja Mengšu pridobil več sejmov. Tako so imeli do druge svetovne vojne sejme na god sv. Polone, 9. februarja, na sv. Jedrti, 17. marca, na sv. Urbana, 25. maja, na sv. Lenarta, 6. novembra, na sv. Lucije 13. decembra, od leta 1905 dalje tudi na god sv. Cirila in Metoda, 5. julija. Najbolj slovesno pa je bilo od nekdaj

Nedeljsko popoldne na prvem Mihaelovem sejmu po drugi svetovni vojni v Mengšu

Med obrtniki, ki so na mengeškem sejmu vzbudili največ pozornosti, je bil gotovo Milan Kokalj iz Moravč s svojimi ročnimi izdelki

Takole živo je bilo na trgu pri cerkvi med kulturnim programom za mladino

v Mengšu na god župniškega zavetnika sv. Mihaela (29. septembra). Na Mihaelov semanj dan so fantje že ponoči začeli zvoniti dan in so pritrkavali do belega dne. Ob desetih dopoldne je bila v cerkvi slovesna maša. To je bil največji mengeški praznik.

Sejmarji so že zvečer prišli v Mengeš in prenočili v mengeških gostilnah; bilo jih je precej več kot sedaj. Zjutraj zgodaj so s svojimi

»štanti zasedli« prostor ob cesti od cerkve v Malem Mengšu do trga v Velikem Mengšu. Na »živinskem placu« ob današnji Kolodvorski cesti se je kar trlo govedi in drobnice ter konj na posebej ograjenem konjskem sejmu. Seveda tudi »mešetarjev« ni manjkalo.

Mengšani so 2. in 3. oktobra letos prvič poskušali kraju vrniti nekdanji utrip Mihaelovega sejma. Seveda je razumljivo, da takšnih sejmov, kot so jih imeli včasih, ni

mogoče več oživeti. Saj je v tem stoletju izginilo precej poklicev in različnih dejavnosti. In kakšen bi bil danes Mengeš s sejmarji ob tako prometni cesti proti Kamniku? Sejmu so namenili cesto od Križišča pri Lovcu do cerkve. Zvrstilo se je nekaj več kot 40 »štantov« z različno kramarsko robo. Kramarski sejem v Mengšu je bil od sobote zjutraj do nedelje zvečer živ, obiskalo ga je veliko ljudi iz okoliških krajev, mnogi pa so prišli tudi iz

Ljubljane in od drugod. Tudi kramarji so svojo robo pripeljali od daleč. Mnogi so se pohvalili, da so dobro opravili in so bili nad uspešno prodajo presenečeni, obljubljal so, da na prihodnje sejme zagotovo spet pridejo v Mengeš.

Vrhunec Mihaelovega sejma v Mengšu je bila gotovo maša na trgu med cerkvijo, župniščem in zvonikom, ki jo je daroval domači župnik Matej Zevnik. Pel je domači cerkveni mešani pevski zbor, igrale

pa so moravska, domžalska in mengeška godba. Prišlo je veliko vernikov, gasilcev in narodnih noš od blizu in daleč. Za praznično razpoloženje pa so poskrbeli tudi domači pritrkovalci z ubranim pritrkavanjem. Po maši je župnik blagoslovil domača gasilska vozila.

Na začetku so fanfaristi igrali skladbo Matije Tomca, posvečeno mengeškemu župniškemu zavetniku sv. Mihaelu. Priredil jo je Tomaž Habe. STRAŽAR

PREDSTAVLJAMO DR. VELIMIRJA VULIKIČA

O knjigi: Senator svete Trojice

Dr. Velimir Vulikić je bralce v letošnjem letu presenetil že s svojo drugo knjigo. Za Begom iz pekla, knjigo, ki jo je ponudil občinstvu letos spomladi, se je lotil popolnoma drugačne tematike. Iz zanimanja za življenjske poti bolj ali manj slavnih prednikov je nastala knjiga Senator s Sv. Trojice, v kateri opisuje mladostna leta in zrelo življenje pri sv. Trojici rojenega dr. Valentina Rožiča.

Pisec dr. Vulikić je knjigo predstavil v kraju, kjer si je pred 23 leti zgradil počitniško hišico in kamor odhaja na oddih po napornem delu. Pridni žejški gasilci so v Žejah zgradili večnamenski dom kranjanov in gasilcev, ki bo služil tudi raznovrstnim kulturnim prireditvam. Predstavitev Vulikičevega dela je pomenila krst za večnamensko, lepo urejeno dvorano, ki se je izkazala tako prostorsko kot akustično zelo praktična.

Dr. Veljka, kot mu pravijo domačini, sèm prosila za kratek razgovor o njem, njegovem življenju in pisanju, ki se mu je po upokojitvi zapisal z vsem srcem.

»Rodil sem se v Vitimirici pri Peči na Kosovu leta 1931,« je

povedal. »Po končani mali maturi sem odšel v vojaško sanitetno šolo v Beograd. Leta 1948 se je šola preselila v Šentvid nad Ljubljano, z njo pa tudi jaz, 17-letni mladenič. Po končanem šolanju sem postal oficir – dentist.«

Sogovornik je dolga leta nosil vojaško obleko. Vendar ga je želja po izpopolnjevanju gnala naprej. Svojo pot je opisal takole:

»Po osmih letih službovanja v ljubljanskih vojašnicah mi je armada dovolila študij stomatologije, katerega sem končal leta 1963. Kmalu sem postal načelnik stomatološkega oddelka vojaške bolnišnice. Doseženo znanje pa me ni uspavalo. Študiral sem naprej in leta 1971 napravil magistriraj, trinajst let kasneje pa doktorat znanosti. Zaradi velikih osebnih ambicij sem 1972. leta prišel v konflikt s togo armadno oblastjo. To sem opisal v svoji knjigi Beg iz pekla. Ker se nisem mogel pokoravati armadnim pravilom, so me leta 1978 iz zdravstvenih razlogov predčasno upokojili.«

Po upokojitvi se je dr. Veljko lotil pisanja. Pisana beseda mu je bila ljuba že od malega.

Svoje začetke v pisanju je izrazil z naslednjimi besedami:

»Branje knjig je bilo že od nekdaj eno mojih najljubših opravil. V armadni službi sem bil urednik vojaške zobozdravstvene revije. Leta 1969 sem izdal prvo strokovno knjigo Priročnik za bolničarje. Tudi naslednja knjiga je zajemala strokovno tematiko. Za to delo z naslovom Zgodovina medvojnega zobozdravstva, ki je izšlo leta 1985, sem prejel Kajuhovo nagrado. Leta 1991 sem izdal še eno knjigo s strokovno vsebino Zobozdravstvo na Slovenskem do leta 1940.

Zadnji dve knjigi sta prvi tematsko zaokroženi deli o zgodovini zobozdravstva na Slovenskem. Na tem področju sem oral ledino. Imel sem precej dela, da sem zbral sicer raztreseno gradivo po slovenskih zobozdravstvenih ustanovah in pri posameznikih, manjkajoče podatke pa sem iskal tudi v raznih arhivih. Vendar sta knjigi pričli, da trud ni bil zaman. Ohranitev polpretekle zgodovine naših prednikov mi je v veliko zadoščenje.«

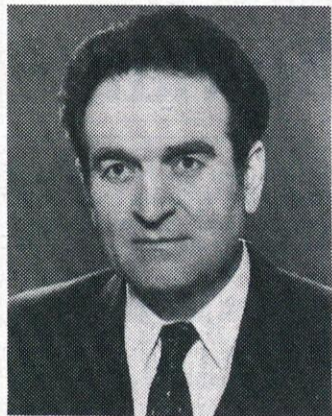
Strokovno in poljudno pisanje se med seboj precej razliku-

jeta. Gospod Vulikić se je po upokojitvi posvetil pisanju novel in črtic. V to ga ženejo usode preprostih ljudi sedanjega časa ter dogodki, ki so vredni spomina.

»Poljudno pisanje me je privlačilo že v mladosti, saj sem prvo novelo napisal pri dvajsetih letih. Pokazal sem jo takratnemu predsedniku društva slovenskih pisateljev Francetu Bevku, ki mi je svetoval, naj nadaljujem s tovrstnim pisanjem. Jaz pa sem se posvečal študiju in strokovni literaturi.

Po upokojitvi sem se spet lotil proze. Leta 1989 sem objavil zbirko novel V zrcalu Račnega potoka. Leto zatem sem v Kmečkem glasu izdajal podlistek Grenka sreča. Lansko leto sta izšli dve knjigi – V pajkovi mreži in Pota njegove mladosti. Tudi letos sem napisal dve deli – Beg iz pekla in Senator s Sv. Trojice.«

Vzornike išče dr. Vulikić med pisatelji, ki opisujejo življenje preprostega podeželskega človeka. »Zelo mi je pri srcu France Bevku, od sodobnikov pa Ivan Sivec, ki me spodbuja in mi tudi strokovno po-

Dr. Velimir Vulikić

maga pri nastajanju mojih del. V veliko oporo, zlasti pri korekturi, mi je novinar Matjaž Brojan. Ne smem pa pozabiti domačega občinstva, ki me spodbuja.

Senator s Sv. Trojice je prva Vulikičeva knjiga, ki posega v polpreteklo zgodovino. O motivih, ki so ga privedli v to pisanje, je povedal takole:

»Ko sem se kot vikendaš naselil na Sv. Trojici, sem po naključju prišel v stik z nečakom dr. Valentina Rožiča Martinom Orehkom. Ta mi je pripovedoval o znanih ljudeh tod okrog. Ker sem tudi sam s Sv. Trojice, sem se najprej poglobil v domačina Valentina Rožiča. Po knjižnicah in arhivih sem iskal knjige, ki jih je pisal Valentin Rožič. Pri starejših ljudeh na sv. Trojici in v bližnjih vaseh sem zbral podatke o njegovem otroštvu in obiskih domačije. Iz

raznih časnikov sem dobil njegove članke, pa tudi govore, po katerih je bil zelo znan in priljubljen v domžalskem okolišju. V veliko pomoč sta mi bili tudi knjigi Zgodovina Slovencev in Stražarjeva Moravska dolina.«

Knjiga Senator s Sv. Trojice je zelo privlačno napisana in bralca priteguje tako močno, da jo mora, ko je enkrat vzame v roke, prebrati do konca. Zanj lahko rečemo, da slika čas na prelomu stoletja. V njej je opisano otroštvo Valentina Rožiča v revnem podeželskem okolju, težavno šolanje kmečkemu otroku v Ljubljani, ki se je moral preživljati z instrukcijami, študij in služba v Gradcu, kjer je spoznal krivice, ki so se godile Slovincem v Avstriji, ter službovanje v Ljubljani. Tu se je kot senator v Beogradu zavzemal za pravice Slovencev na obeh straneh Karavank. Njegov razum je deloval kozmopolitsko, saj je iskal pravice za vse Slovence – znotraj stare Jugoslavije in za slovenske manjšine v zamejstvu. Rožičevo srce pa je živelo za rojstni kraj. Poskrbel je za svoje nečake – sirote po pokojnem bratu ter rojstni vasi napeljal vodovod. Imel je še veliko načrtov, a mu jih je prekrizala prezgodnja smrt.

G. Vulikić je bil s to knjigo deležen precejšnje hvale med prijatelji, bralci ter stanovskimi kolegi. »Lahko smo mu dolžni zahvalo za to, kar je daroval slovenskemu narodu,« je po predstavitvi knjige izjavil Ivan Kepić. LADA OREHEK

Cesta Blagovica – Češnjice spet prevozna

Cesta iz Blagovice v Češnjice je bila vse poletje uradno zaprta, ker je levi pritok Zlatenščice tako izpodkopal nosilec mostu, da je obstajala nevarnost, da se poruši. Sredi poletja so domačini z deskami in peskom most delno in začasno

spet naredili prevozen za lažja vozila. Sedaj je težava odpravljena:

novega mostu niso zgradili, ampak raje položili deset metrov cevi, čeznje speljali cesto, strugo potoka pa utrdili s kamenometom. (Lipovšek)

DRUŠTVO NEKADILCEV DOMŽALE

Zakonodaja kasni

Društvo nekadilcev Domžale se je pravočasno vključilo v razpravo o zakonu o omejevanju porabe tobaknih izdelkov v naši državi. Ob tem, da je društvo predlagatelju zakona posredovalo vrsto vsebinskih pripomb, je tudi zahtevalo, da mora biti zakonodaja, ki bo uredila področje kadilci-nekadilci, sprejeta čimprej. Žal je to ostala le želja, ki jo društvo

skuša uresničiti tudi preko pritiskov Zveze društev kadilcev Slovenije na Državni zbor Republike Slovenije.

Svoje delo želimo razširjati, zato vas vabimo, da se nam pridružite. Priloženo pristopnico posredujete na DRUŠTVU NEKADILCEV DOMŽALE, 61230 DOMŽALE, Ljubljanska 69. Vabljeni!

Podpisani .....

(ime, priimek, točen naslov)

želim postati član

Društva nekadilcev Domžale

Podpis

Očiščevalna akcija v KS Jarše-Rodica

V zadnji soboti v avgustu se je peščica občanov zbrala, da bi uredila avtobusno postajo v KS. Veliko nesnage puščajo potniki in naključni obiskovalci avtobusne postaje. Kaj vse smo morali pobrati, tako da se je nabralo kar zajeten kup smeti, ki smo jih na deponiji požgali. Uredili smo tudi okolico avtobusne postaje, pokosili travo in obstrigli okrasno grmičevje.

Vsi prisotni smo ugotovili, da takih in podobnih akcij manjka. Želimo živeti v čistem okolju, zato poskrbimo, da bo v naši KS čim manj odpadkov. Vsak posameznik mora poskrbeti za čisto in zeleno okolje.

Krajevna skupnost se prostovoljcem, ki so čistili okolico avtobusnih postaj, lepo zahvaljuje za vloženo delo, druge krajanje pa povabimo, da se nam tudi pridružijo.

MR

Slika posneta 4 dni po pomoru rib v Pštati

Kdo je pomoril ribe v Pštati

Skozi vse sušno obdobje so se ribe nekako preživljale, vedno je bilo toliko vode, so ostale pri življenju. Po sušnem obdobju je konec avgusta deževalo in s tem naj bi bile ribe rešene, saj se je gladina Pšate dvignila. A glej ga šmenta, po dveh dnevih padavin so bile vse ribe v Pštati, to je v sotočju Kamniške Bistrice in Pšate v Sr. Jaršah, pomorjene.

Grozljiv prizor se je kazal, saj se je voda kar pobelila od ribjih trebuhov. Po razgovoru z ribičem jih je bilo pomorjenih preko 7000. Ali je to storila farmacevska tovarna Lek Mengeš, ki ima čistilno napravo speljano v Pšato, ali je kdo drug načrtno pomoril ribe.

Menim, da bi morala sanitarna inšpekcija pravočasno ukrepati. Najprej ribe potem pa...?

M. R.

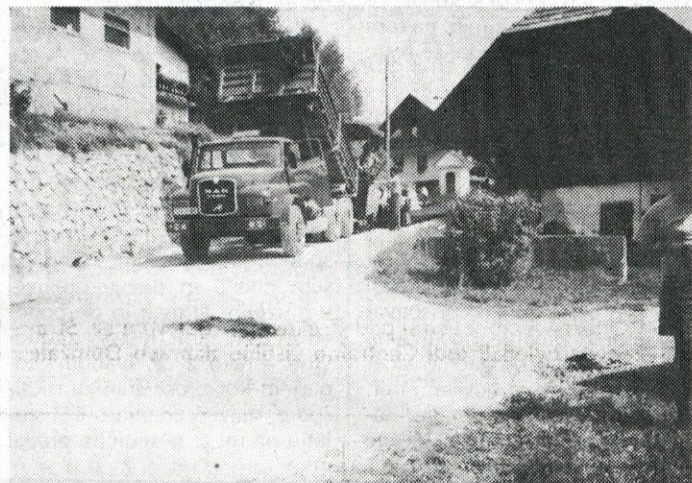
KRAJEVNA SKUPNOST BLAGOVICA

V Mali Jelnik po asfaltu

»Sodelovali smo vsi krajanje, ki imamo v Malem Jelniku svoje domačije, pa tudi vsi tisti, ki so od nas odšli, svoj prispevek je dala občina, pa tudi sosednja vas Vošče nam je priskočila na pomoč,« pripovedujejo člani gradbenega odbora, ki so prav pred kratkim dokončali svoje delo.

Do Malega Jelnika, prijetne vasice nad Blagovico, se sedaj

jenih cevi, 13 kubikov peska pa sploh niso šteli. Hvaležni so bili za vsakršno pomoč, še zlasti Gozdnemu gospodarstvu Ljubljana, pa Komunalno stanovanjskemu podjetju Domžale, Krajevni skupnosti Blagovica, ki jih je moralno podpirala, in občini, ki je tudi našla denar za cesto, da je tudi Mali Jelnik naredila prijaznejši, predvsem pa lepši.

Asfalt prihaja v Mali Jelnik

pride po asfaltu. Začelo se je s sanacijo dela opornega zidu sredi vasi, ki je grozil, da bo zaradi drsečega plazovitega terena odnesel ne le cesto, temveč tudi bližnjo domačijo, nadaljevalo pa z veliko volje, pa tudi prispevkov, tako v denarju kot prostovoljnem delu pridnih domačinov. Sami so zgradili oporni zid, opravili vsa zemeljska dela, bilo je tudi 13 propustov, več kot 100 metrov vgra-

1270 metrov dolga in 4 metre široka asfaltirana cesta do domačij v Malem Jelniku, od koder se pride po makadamu do Vošč in Kranjega Brda, je lep uspeh za vse krajanje, ki so svoj delež prispevali tudi k lani urejenemu vodovodu, obenem pa spodbuda za vse bližnje in daljne vasi v naši občini, ki bi rade jutri ali pojutrišnjem do boljše povezave z dolino.

V. V.

DIJAKI, ŠTUDENTJE, DELAVCI!

Nalepke za mesečne vozovnice KAM-BUS in KOMBINIRANE za mestni promet v Ljubljani, lahko kupite v BIRO TURIST MENGEŠ, Hribarjeva 38, Mengeš.

Telefon: 738-409

BIRO TURIST
MENGEŠ

DVAINOSEMDESETLETNIK

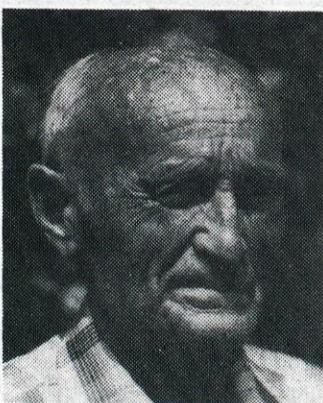
Franc Bolhar

Franc Bolhar iz Domžal izhaja iz stare usnjarske družine. Na usnjarski poklic spominja tudi priimek Bolhar. V okolici Škofje Loke, odkoder je rod prišel, so včasih odstranjevanju dlake s kož rekli bolhanje ali bolhati. Daljni prednik je že v začetku 18. stoletja prišel k Bedenu v Žiče, kjer so vsi gospodarji strojili kože. Tudi ime njegovega očeta Jerneja je spominjalo na usnjarski poklic, saj je bil sv. Jernej od nekdanj zaveznik usnarjev. Ko je imel Jernej štiri leta, mu je oče, ki je bil tudi usnjar, umrl. Zato se je Jernej usnjarske stroke izučil pri Riharju v Mengšu. Ker se je mama na domu še enkrat poročila, je moral Jernej od doma. Pozneje je imel svojo usnjarno pri Grdavu v Kamniku. Obrt mu ni prinašala dobička, zato jo je leta 1900 opustil ter se zaposlil pri Pollaku v Ljubljani, kamor se je preselil z družino. V Pollakovi usnjarni je ob pomoči češkega strokovnjaka Kovarika vpeljal strojenje kromovega usnja, to je strojenje na osnovi kromovih soli. Leta 1914 pa si je pri železniški postaji v Domžalah zgradil svojo hišo.

Med prvo svetovno vojno je za las ušel smrti, ves njegov bataljon je padel na soškem bojišču.

Po vojni, leta 1918, je v prostoru ob Majdičevi žagi ob poti proti Oljarni spet začel usnjarsko obrt na svoje. Zaposloval je štiri ali pet pomočnikov in po dva vajenca. Za pogon in razsvetljavo je dobil elektriko iz Majdičeve elektrarne. Medtem je iskal zemljišče za novo usnjarno.

Prodal mu ga je Anton Habjan-Dolar v Spodnjih Domžalah. Elektriko je dobival iz elektrarne Antona Skoka. Zaposloval je po deset pomočnikov in nekaj vajencev. Obrt mu je dobro nesla, saj je vse izdelke

Franc Bolhar

sproti prodal v tovarno Peko. Z nemško okupacijo so se razmere spremenile. Strojili so samo kozje in ovčje kože kot oblačilno usnje za nemške podmorničarje. Surovine so dobi-

vali največ iz Rusije pri nekem podjetju v Gradcu. Vse kože so bile natančno preštete in so morali vse do zadnje ustrojene vrniti.

Franc Bolhar, ki je prijeten sogovornik in ima odlične spomine, je pred drugo svetovno vojno v Domžalah in okolici naštel sedem usnjarn. Kar dve sta imela brata Pollak, Karel je, tam kjer je bila še pred nekaj leti usnjarna, izdeloval pogonska jermena, Tone pa je imel usnjeno galanterijo tam, kjer je sedaj tovarna Toko. Franc Podgoršek je imel svojo usnjarno v Češminovem koncu blizu Kircherja. V Spodnjih Domžalah, kjer je pozneje gospodaril Kepic in so še pred nekaj leti odkupovali surove kože, je strojil Karel Sršen-Hršev iz Depale vasi. Pri Ulčarju v Domžalah ob Karantanski cesti je že pred prvo svetovno vojno kože strojil Viktor Kleinlercher. V študi sta nekdanji Čukov obrat za barve v usnjarno preuredila Grkman-Turnar, obratovanje pa je preprečila druga svetovna vojna.

Franc Bolhar je bil rojen 11. novembra 1911. Gimnazijo je obiskoval v Ljubljani, visoko usnjarsko šolo pa v Freibergu in jo končal leta 1945.

Leta 1928 se je prijavil na razpis v pomorsko pilotsko šolo v Divaljah pri Splitu. Petletno šolanje je končal z diplomom, ki jo ima v dnevni sobi na vidnem prostoru. Rad pripoveduje o življenju in delu pomorskih pilotov. Kar dvakrat se je za las izognil katastrofi. Ko mu je

v zraku, med letom razneslo motor, je s hidroplanom le s težavo pristal med Rogačem in Graholo. Drugič je med nizkim letom nad morjem šele v zadnjem trenutku opazil vlečno jekleno vrv med dvema velikima ladjama. Pri nenadnem zasuku navzgor je, ne da bi za to vedel, z nogo zaprl ventil za dovod goriva. Motor je seveda takoj ugasnil in moral je pristati na morju. Povedal je še nekaj dogodivščin iz pilotskega življenja, da sva se oba nasmejala.

Ker oče ni več mogel voditi usnjarne, se je France leta 1933 vrnil domov in prevzel obrt. Po drugi svetovni vojni, ko za za-

sebnost usnjarsko dejavnost ni bilo več pogojev, se je leta 1949 zaposlil v Tehniški srednji usnjarski šoli v Domžalah, kjer je do leta 1975 predaval tehniko obratov in tehnologijo izdelave strojenja. Med leti 1975 do leta 1981, ko se je upokojil, je imel spet zasebno obrt z imenom Usnjarna Bolhar Domžale. Čeprav ima tri sinove, vsi so diplomirani inženirji kemijske tehnologije, se nobeden ni odločil za usnjarski poklic doma.

Našemu Domžalčanu Francu Bolharju še naprej želimo tako svežo jesen življenja in veliko zdravja.

STRAŽAR

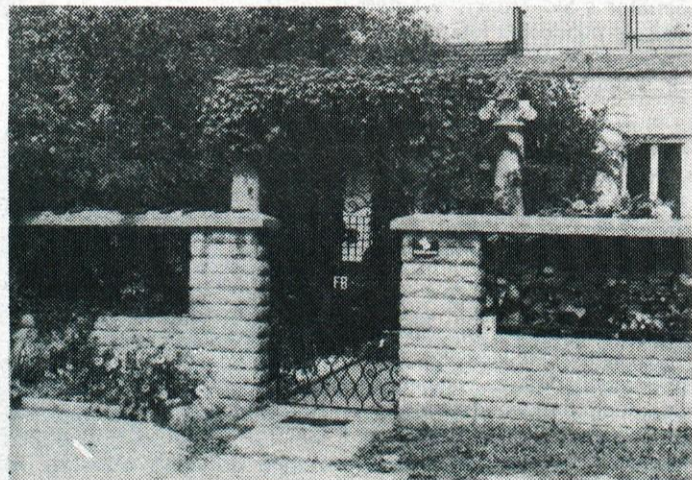
DRUŠTVO ZA RAZISKOVANJE JAM SIMON ROBIČ DOMŽALE

VABI

ob 30-letnici odprtja Železne jame ljubitelje podzemnega sveta, jamarje in sodelujoče na prireditvi ob 400-letnici zmage nad Turki pri Sisku

na slovesnost z ogledom jame

v nedeljo, 21. novembra 1993 ob 15. uri na Gorjuši.

Stebrišče – vhodni del vrta si je Franc Bolhar v Usnjarski ulici v Domžalah uredil po zamisli arhitekta Jožeta Plečnika. Šest železobetonskih stebrov z jonskimi kapiteli je po njegovem nasvetu dobil v že podržavljeni Cihlerjevi cementarni na Ajdovščini v Ljubljani. Kovana vrata pa so po Plečnikovem načrtu izdelali v Končanovi ključavničarski delavnici v Domžalah, kjer so tudi sicer veliko delali po njegovih načrtih.

Mednarodni ekološko raziskovalni tabor

»Bistrica 93«

Končno poročilo o delu in rezultatih letošnjega tabora »Bistrica« lahko dobite na Poslovalnici Mladinskega servisa, Ljubljana 70, Domžale, in v vseh podružnicah Knjižnice Domžale!

Udeleženci tabora so si pod strokovnim vodstvom ge. Strazarjeve ogledali tudi Centralno čistilno napravo Domžale – Kamnik

REPUBLICKI PROJEKT NA BRDU
Zdrava šola

V krajevski šoli se je 11. septembra zbralo pol stotnje staršev, učiteljev, predstavnikov Ministrstva za šolstvo in občine, da bi začeli udeležati projekt ZDRAVA ŠOLA. Navzoče je pozdravila Stana Stopar: »Rada se pohvalim, da sem ravnateljica ene najlepših šol, z dvema še lepšima podružnicama, v najlepšem kraju. Veseli me, da je bila ravno naša šola med 62 prijavljenimi izbrana za izpeljavo projekta, ki naj bi pomenil nov prispevek h kakovostnejšemu pouku in boljšim odnosom med učenci, starši, učitelji in okoljem.«

Potem je Julija Pelc, psihologinja na brdski šoli, sicer pa voditeljica projekta, razložila njegov pomen in potek. Pomagala si je z neagresivno razpoložensko glasbo, ki naj bi prispevala k večji sproščenosti. Z ZDRAVO ŠOLO nameravajo uvajati celostno učenje in poučevanje, krepiti zdrav odnos do okolja, krepiti samopodobo učenca in izboljšati odnose med njimi, starši in učitelji. Projekt bo trajal tri leta, v njegovem okviru bodo potekale najrazličnejše dejavnosti: od izdelave igral do Kersnikove razstave, predvsem pa se bodo trudili o vsem čimveč pogovarjati. Poudarila je, da se učenci, starši in

učitelji v projekt vključujejo prostovoljno. Ključni namen je razvijanje tistih vrednot, ki oblikujejo kakovostno življenje. Zato bodo poskusili stopiti iz tradicionalnih okvirov storilnostno naravnane šole v razvoj celovite osebnosti in v razredih nezdravo tekmovalnost zaradi ocen nadomestiti z željo po znanju. Želijo si samozavestne in odločne posameznike, ki pa znajo sebi in drugim reči tudi NE. Eden od pogojev za to je tudi medsebojno zupanje in spoštovanje.

O medsebojnem sporazumevanju pa je dve uri predaval dr. Pavao Brajša, mednarodno priznanj komunikolog, profesor zagrebškega vseučilišča in gostujoči profesor na Teološki fakulteti v Ljubljani. Poudaril je, da je demokracija najtežja in najnapornejša oblika medsebojnih odnosov, ljubezen in razgovor pa sta njihova temeljna pogoja: z ljudmi se moramo pogovarjati in jih imeti radi. Najdlje se je zadržal pri komunikaciji v družini; natresel je kopicu praktičnih nasvetov in osebnih (pozitivnih in negativnih) izkušenj, dvotipov ter tudi dejstev, ki so poslušalcem zbudili razmišljanje. Tako v družbi kot v družini je za dobre odnose nujno, da imaš rad tisto,

Predavanja v Krašnji so se udeležili starši, učitelji in predstavniki Občine ter Zavoda za šolstvo. Foto: Lipovšek

o čemer govoriš in tistega, komur govoriš; poleg tega pa moraš imeti sogovornika rad takšnega, kot je in ne takšnega, kot si želiš, da bi bil.

Po predavanju so oblikovali odbor ZDRAVE ŠOLE; v njem so predstavniki učiteljev, staršev in občine. Dogovorili so se, da bodo napravili priročnik, ki bo v pomoč vsem sodelujočim v projektu. Vso pomoč sta obljubila tudi Tomaž Štebe, predsednik IS domžalske občine, in predstavnica Zavoda za šolstvo. Sklepno misel, da v ZDRAVI ŠOLI ne bodo eni učili drugih, ampak se bodo učili drug od drugega, so udeleženci predavanja nadaljevali pri večerji v jedilnici šole.

IGOR LIPOVŠEK

Dr. Pavao Brajša je zanimivo predstavil težave v družinskih odnosih.

M EKO

Kdor še ni slišal za skupino M EKO, mora vsekakor prebrati ta prispevek.

Prvo leto je v projektu M EKO sodelovalo le šest najbolj zagriženih učencev Osnovne šole Janko Kersnik. Popisali smo divja odlagališča v severovzhodnem delu naše občine, proučevali onesnaženost zraka in ugotavljali, kako čista je Radomlja na tem delu. Za glavni cilj smo si zadali postati »veliki«, biti s svojim pristnim odnosom do narave smernica odraslim.

Ob koncu preteklega šolskega leta smo izdali bilten in video kaseto z naslovom M EKO, svoje delo pa smo predstavili tudi s prireditvijo v prostorih šole Blagovica. S tem smo dokazali, da se resnično trudimo spremeniti odnose do narave in to zбудiti tudi pri drugih.

Fotografije vseh možnih situacij, so preko institucije, ki se ukvarja z ekološkimi menegentom, poslali na Japonsko, kjer bodo izbirali tovrstno gradivo za učbenike. Verjetno ni naključje, da si želijo predstaviti ravno Slovenijo. Zato smo tem bolj začuden, kako je mogoče, da lepote naše okolice ne predramijo čuta odgovornosti do teh lepot v slehernem kraju.

V tem šolskem letu sodeluje v projektu M EKO veliko več mladih. Poseben poudarek pri letošnjih aktivnostih smo namenili različnim odnosom.

Pričeli smo pri raziskavi tržišča. V določenih prodajalnih pregledujemo, kaj imajo na trgovskih policah z vidika ekologije. Zanimanje za skupno ugotavljanje rezultatov je med člani skupine M EKO zelo veliko. V nekaj mesecih bodo znani popisi vseh okolju in zdravju prijetnih artiklov. Nameravamo jih priporočiti,

DARINKA GRUM

Iz Centra za socialno delo tokrat malo drugače Sreda...

upamo pa tudi na pametno odločitev otrošnikov. Mnenja smo, da samo kazenska politika ne more rešiti uničevanja našega planeta. Sleherni človek bi se lahko vključil v projekt reševanja tega, kar se še rešiti da.

Na šoli je bila ustanovljena tudi tako imenovana ekološka policija. Učenci te skupine so prisotni pri obedih v jedilnici, kjer skušajo biti mlajšim dober zgled pri odnosu do hrane, do kruha. In odnos do samega sebe? Tudi na tem gradijo mladi ekologi. Samo tisti, ki ima rad sebe, lahko svojo ljubezen razdaja tudi drugim. Zato so izdelali maketo, ki že po videzu dokazuje svojo šibkost, svojo zasvojenost. V šolski avli opozarja slehernega učenca, kam vodi kajenje. Boj proti vsakovrstni zasvojenosti mladih je naloga, ki izhaja iz njih samih.

V kratkem se bomo udeležili oglada Tehničnega muzeja v Münchnu. S sredstvi nam je pomagal IS Občine Domžale, ki odkrivo podpira aktivnosti na področju reševanja omenjene problematike. Pravo zadovoljstvo bo, ko bomo z gotovostjo lahko dodali LJUDJE SO SPOZNALI, DA SO PRI OHRANJANJU NARAVE – SAMI.

Iz Centra za socialno delo
tokrat malo drugače

Ves dan si ljudje brusijo noge v drugo nadstropje rumene hiše nasproti Vele: »Veste, težko živimo, jaz sem v Induplati, mož na Zavodu za zaposlovanje. Saj še za mleko in kruh nimam.«...

»Okoli so me prinesli. Nekaj sem podpisal, zdaj sem pa brez strehe nad glavo in tudi tolarja nisem videl« (iz ust smrdi alkohol)...

»Ne vem, kaj bi naš še rad: vse mu damo, hranimo ga, kupim sem mu novo trenirko za zimo, jaz garam in stiskam vsak tolar, on pa nobene hvaležnosti. Samo banda, ne vem, kje se potika, kdaj pride, vedno ga iščejo kolegi. Zdaj pa še ta sramota«...

»Stiki? Najprej naj plača, kar je dolžan, potem bo pa videl otroka«...
Na temnem hodniku odmeva naveličan jok otroka, izza vrat pa tarnanje, vpitje ali prijaten pogovor.
Upihnemo plamen, vendar človek vedno znova najde veter, ki ga razplamti.

Koliko otrok je ujetih v to večno žerjavico nemoči in jeze svojih staršev? Kakšna je njihova prognoza? Bodo vzeli vzorec matere, očeta, ali bodo našli izhod zase. In kje smo mi, ki pravimo, da smo »normalni« in »na socialnem« še niso in ne bodo slišali za nas? Ali lahko garantiramo zase, svoj zakon za svojega otroka, da ne zaidemo v neresljivo stisko? Kaj pa sin in njegova družba? Kaj počno pozno v noč na dvoriščni bloka? In – ali bomo dovolili hčeri v Life? Kdaj se bo vrnila, ko pa se ob polnoči »žurka« še začne.

Iz zapisa pomladanskega posveta s kriminalisti smo prebrali:
Mladinski kriminal narašča. Niža se starostna meja... Vedno več otrok je vključenih v kazniva dejanja. V porastu je mladinsko prestopništvo v naši občini... O drogah je malo znanega, vendar odkrita dejstva kažejo na širok problem... Ni je šole, kjer ne bi kdo že užival droge... V domžalskem območju smo odkrili nasade kanabisa (marihuane)...

Pobskali smo med spisi in uvrstili na seznam 50-ih mladostnikov od 14–18 let tiste, ki so se še srečevali z roko pravice ali tiste, ki zaradi šibkih družinskih vezi voh nad breznom kot zelo negotovi vrhodoci.

Precej jasna nam je njihova situacija,

veliko strahov in dvomov je v nas, toda kako jih lahko opozorimo, kako jih lahko utrđimo in pripravimo na spopad z življenjem. (Ali bi nam starši bili v oporo?)

Po pravilu DA – DAM smo ponudili:
– informacije o služenju vojaškega roka in ogled učnega centra na Vrhniki
– taborniški vikend v Bohinjju
– piknik
– ogled kinopredstave, muzeja, stare Ljubljane
– športne igre
– mladinske delavnice
– obisk RTV in sodelovanje na radiu

HIT
– bazen
– kozmetični kotiček
– nekaj dodatnih direktnih in indirektnih spodbud in prostor ob prvem sestanku se je začel polniti. Odzvali so se polni zadržki in zavor, strahu pa tudi

pričakovani. Ponudili so svoje sodelovanje, iz dneva v dan so se bolj podpirali. Med počitnicami smo se prelevili v »Domžalske specialce«, a ker s svojo identiteto še nismo bili povsem prepričani, smo večinoma ostali »skupina«.

Pravila:

1. delovanje skupine bom zagotavljal tudi sam s tem, da bom reden in točen
2. na sestanke bom prihajal trezen
3. smo enakovredni in se ne žalimo
4. smo aktivni, sodelujemo in drug drugega spodbujamo. Ne delamo škode
5. ne motimo delovanja skupine, sicer je to razlog za izključitev

Negotovost in nezaupanje je popuščalo, začelo smo se imeti radi, družili smo se, ne le zase, tudi za prijatelje. Bili smo ponosni na vse, kar smo uspeli doseči:
– dokazali smo, da smo dobri športniki
– da se lahko sami preživimo (znamo kuhati in si organizirati življenje v drugem okolju)
– uživamo v naravi, zmogli smo tudi zahteven planinski pohod
– upoštevali smo drug drugega in se bili sposobni dogovarjati in prevzemati odgovornost
– z veliko zadržke smo se uspeli tudi predstaviti.

Svoje sporočilo smo pustili Jonasu za oddajo Video Spon, na radiu HIT smo sodelovali »v živo« in ta članek, z vednostjo, dovoljenjem »skupine« objavljamo svetovalke CSD, ki smo ob po-

moči mladih mentorjev, finančni podpori Sekretariata za družbeno dejavnost ter velikošumnem sponzoriranju domžalskih firm in društev in posameznikov realizirali zamisel, da svoje delo z mladostniki preusmerimo. Spoznavali se nisimo preko negativnih dejanj, pač pa preko kvalitete, ki jih vsakdo ima in jih je vredno spoznati, obuditi in spodbujati predvsem v mladem človeku. Vse, kar smo doživeli v teh dveh mesecih, kar je posameznik občutil ob svojem sodelovanju, je bila jasna in direktna informacija, kako preživeti prosti čas, kako se dobro

žurira brez alkohola, kako smo vsi željni pozornosti, kako pomembna je komunikacija, tudi dotik človeka s človekom, da imamo vsi poleg napak tudi vrline...

Vtiše članov skupine pa povzema:

M.: V počitniški delavnici sem se imel zelo dobro. Všeč mi je bilo zato, ker smo se dobro razumeli in zaupali. Všeč so mi bile tudi igrice, ki smo se jih igrali. Proti koncu pa vam napišem še besedo, izleti so bili najboljši – in nasvidenje, se vidimo drugo leto v počitniški delavnici.

Z.: Imel sem se fajn. Upam, da bo še kdaj, tko kje blo.

Zahvaljujemo se za sponzoriranje našega programa:
Košarkarskemu klubu Domžale, SOB Domžale in TO (g. Gostič in g. Grmek D.), Učnemu centru TO Vrhnika in Odredu skalnih taborov Domžale, Gostišču Repovž – g. Bojanu, OS Domžale, Miri Savnik in Majji Jovan, RTV Ljubljana in radiu HIT, Papirnici Količeve.

SAYNIKA ALENKA CSD DOMŽALE

NA SVIDENJE V PRESERJAH 1994

Ohranjanje izročil
in običajev

Turistično društvo Gradišče pri Lukovici že vrsto let preseneča s svojimi izvirnimi domisljicami, ki pomembno prispevajo k pestremu življenju tako območja Črnega grabna kot občine Domžale. Z organizacijo različnih prireditev ohranjajo ljudska izročila, kmečke običaje, bogatijo turistično ponudbo tega konca, obenem pa čisti izkupiček namenjajo urejanju prireditvenega prostora pod starimi drevesi sredi Preserjev.

V njegovem okviru je vaški odbor vasi Preserje pri Lukovici pod pokroviteljstvom KMEČKEGA GLASA pripravil II. KMEČKO OLIMPIADO, na kateri je sodelovalo dvanajst ekip od blizu in daleč. Pomerili so se v kmečkih delih in skupaj z organizatorji pripravili prijetno nedeljo. Tako so se tričlanske ekipe lotile skladanja plohov; vse so morali zložiti v skladovnico tako, da so trikrat latani (špenglani), komisija pa je ocenila čas skladanja in videz skladovnice. Zanimivo je bilo žaganje tramička, kjer so meter dolg tramiček razžagali na tri enake dele brez uporabe metrskih pripomočkov. Stroga komisija je pod vodstvom Staneta Jemca ocenjevala čas žaganja in natančnost med razžaganimi deli. Posebno zanimivo je bilo sestavljanje in razstavljanje kmečkega voza, kjer so več točk dobile tiste ekipe, ki so delo natančneje in hitreje opravile. Po zložitvi kubičnega metra drv v križ, pri katerem so ocenjevali čas in videz skladovnice, so se ekipe ob koncu pomerile še v spravljanju sena v kopicice: razstano seno je bilo treba spraviti v dve enaki kopicici in pograbiti ter razstlati na označen prostor.

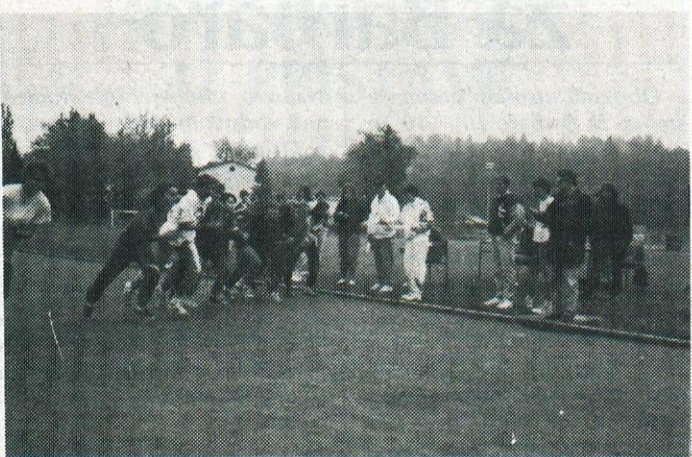
Organizatorji so poskrbeli za vse potrebne pripomočke, ob pomoči sponzorjev pa pripravili tudi privlačne nagrade. Poskrbljeno je bilo za vse: lačni, so okušali slastne domače jedi (pečenice, domači kruh, orehovo potico, drobno pecivo); tudi žejni ljubitelji plesa so prišli na svoj račun. Zmagali so veterani iz Spodnjih Kosez: FRANC VESEL, MARIJAN VIDERGAR in CIRIL CAPUDER, ki jih leta ne motijo, takoj za njimi pa je bila ekipa iz Spodnje Javorščiće. Sledili sta kar dve ekipi Turističnega rekreativnega društva Konfin Sveta Trojica, ki so imeli najštevilnejšo spremljevalno ekipo. Peta je bila ekipa iz Gradišče, šesta pa Trebušakovi, ti so edini v ekipi imeli predstavnico ženskega spola. Trudili so se tudi bratje z Dvorja, mladi iz Imenij, največ aplavza so dobili bratje Nakrst, od najdlje pa je prišla ekipa iz Čemšenika.

»Zadovoljen sem z organizacijo prireditve, na kateri smo pokazali nekatera kmečka opravila, ki že tonejo v pozabo,« je ob koncu dejal predsednik organizacijskega odbora Anton Cerar, ki ni pozabil povedati, da bodo takoj začeli s pripravami na III. olimpiado, na kateri pričakujejo več ekip in še več lepih nagrad.

Če vas mika, časa za prijavo je sicer še dovolj, treninga pa vedno pre malo, zato je prav zdaj pravi čas za zlaganje drv, kakšno travo boste še tudi pograbili, kmečki voz pa lahko sestavljate tudi pozimi. Zato veselo na delo in nasvidenje na III. KMEČKI OLIMPIADI V PRESERJAH PRI LUKOVICI 1994.

V. V.

Srednja šola Domžale

30. septembra so na šoli izpeljali prvi ciklus dejavnosti, ki so sestavni del pouka, ne potekajo pa v razredih. Zaradi lažje organizacije so vzporedno potekale tri vrste aktivnosti: del razredov je v okviru naravoslovnih dejavnosti obiskal GOZDNO UČNO POT od Trzina do Dobena; polovica jih je imela ekskurzije: obiskali so Libelo in Pokrajinski muzej v Celju, Eto Cerko, v Idriji pa muzej in rudnik, Vozila Gorica in Goriška brda, Usnjarno Ljutomer, Slovenske gorice in Ormož; drugi učenci so imeli športne aktivnosti v obliki pohoda, atletskih tekmovanj na stadionu (na sliki je start teka deklet na 800m), za zaključek pa so odigrali še košarkarsko tekmo med učitelji in učenci. (Lipovšek)

PREDAVANJE
V KNJIŽNICI

Kako uspjeti na trgu z majhnim podjetjem?

Domžalska knjižnica je 7. oktobra pripravila zanimivo predavanje mag. Neve Maher, avtorice knjige **KAKO USPJETI NA TRGU Z MAJHNIM PODJETJEM**. Knjiga je nastala kot projekt Ministrstva za malo gospodarstvo in je kot priložnost namenjena tako tistim, ki s poslom šele začnejo, kot tistim, ki so že v njem, pa jih mučijo vprašanja, kako pridobiti in zadržati kupce in partnerje,

kako oblikovati cene, prodajno in poslovno politiko, propagando, katalog...

Cveta Zalokar-Oražem, ravnateljica Knjižnice, je med predstavitvijo predavateljice povedala, da se ji knjiga in predavanje zdita kot nalašč za domžalsko okolje, saj je to znano po podjetnih posameznikih, ki pa jim verjetno vsako novo teoretično znanje lahko zelo koristi.

Struktura poslušalcev je bila zelo pestra: po spolu in izobrazbi, od najstnikov do tistih v zrelih letih, uspešnih podjetnikov in tistih, ki to šele želijo biti. Zato je Neve Maher odstopila od načrta, da bi se že na začetku pogovarjala z obiskovalci. Za prebijanje ledu je napravila krajše predavanje, v katerem je razložila osnove trženja, ki mu Angleži rečejo marketing, Maherjeva pa metode osvajanja kupcev. Poudarila je, da za uspeh na trgu ni pomembno le strokovno znanje, ampak tudi urejenost, osebnost in vedenje. Razložila je, da moramo s kupcem ves čas komunicirati, saj so kupci naša najpomembnejša propaganda. Ustavila se je tudi pri razlagi oblikovanja cene, saj preizkušnja zbuja nezaupanje kupca in nam ne pokriva vseh stroškov, previsoka pa odvrta kupce.

IGOR LIPOVŠEK

KNJIŽNICA
DOMŽALE

Knjige gradijo mostove

Slovenija se je letos že drugič vključila v mednarodni knjižni kviz. V letošnjem so sodelovali mladi iz Avstrije, Hrvaške, Nemčije, Poljske, Rusije, Slovaške, Španije in Švice. Za svojega so ga vzeli tudi slovenski otroci, ki so ga celo poletje z veseljem reševali. V naši knjižnici smo imeli 261 pravih rešitev.

17. septembra, na dan zlatih knjig, so se zbrali v Ljubljani na zaključni prireditvi izžrebanci iz vseh slovenskih občin. Nagrajenka iz naše občine je bila Jana Pinterič iz Osnovne šole Mengeš. Mladi »knjižožeri« so se zbrali na Slovenski akademiji znanosti in umetnosti, potem pa so samostojno, opremljeni z načrti Ljubljane, raziskovali mesto. Obiskali so številne kulturne ustanove, tako uredništvo Pisanega lista, Lutkovno gledališče, Šolski muzej, Radio in televizijo, Pionirsko knjižnico. Reševali so tudi uganke in iskali skriti zaklad. Dobili so knjižno darilo in ugotovili, da je ravno knjiga tisti skriti zaklad, ki ga iščejo, samo odpreti jo je treba in se poglobiti vanjo. Skratka, bil je »super špon« dan. Na občinsko žrebanje pa smo povabili Vlada Kreslina. Žrebanje je bilo javno in podelili smo štiri-

Vlado Kreslin med reševalci knjižnega kviza **Knjige gradijo mostove** v Knjižnici Domžale. (Foto: Cveta Zalokar-Oražem)

inšestdeset nagrad, ki smo jih pridobili s pomočjo sponzorjev, in sicer Sekretariata za družbene dejavnosti občine Domžale, Mladinske knjige, Prodajalne Domžale in Državne založbe Slovenije Ljubljana, vsem se najlepše zahvaljujemo.

Ampak mednarodni kviz s tem še ni zaključen. Organizatorji so vse pravilne rešitve poslali ustanovi Stiftung Lesen v Nemčiji, kjer bodo izžrebali enega izmed slovenskih reševalcev, ki se bo udeležil mednarodnega bralnega tabora.

Kviz je torej uspeh, morda smo zgradili kak »nov most«, ki bo pomagal k boljšemu razumevanju med ljudmi.

STANKA ZANOŠKAR

BRANKO MURKO RAZSTAVLJA V BELINKI

Ulovljeni trenutek

Branko Murko, petinštiridesetletni varnostni inženir z Rov pri Radomljah, je postavil v upravni stavbi Belinke svojo tretjo samostojno razstavo. Na ogled je blizu trideset olj in akvarelov pod naslovom **Ulovljeni trenutek**.

V lično barvno zloženko, ki je izšla obenem z razstavo, je Andrej Štih zapisal, da Murko nastajajo z veliko vodo, so prosojni in nežni, kot motivi, ki jih

Njegova olja so svetla in prosojna, pokrajina je globoka in skrivnostna. Stara, popolna arhitektura, ki jo tako zelo ceni in jo išče predvsem v Istri, je kot dokument časa in okolja. Ne slika znanih in značilnih motivov, slika bisere, prizore in utrinke, ki jih doživi drugače. Redki portreti dajejo slutiti, da pozna dušo in značaj upodobljenih.

Akvarelov, zapisov trenutka, je naslikal največ. Pri Murku nastajajo z veliko vodo, so prosojni in nežni, kot motivi, ki jih

predstavljajo. Risba je njegova prednostna sposobnost in mu služi le kot najnujnejša vitalna osnova, vse drugo je narejeno

tako rekoč na mah, z odločnimi potezami in neponovljivo. Barve so skladne in blage.

IGOR LIPOVŠEK

KAKO ŽIVIJO IN KAJ DELAJO DOMŽALSKI UMETNIKI:

Črtomir Frelih

Prav gotovo sodi akademski slikar in grafik Črtomir Frelih med najbolj prodorne in uspešne likovne ustvarjalce v naši občini. V Radomlje se je preselil že leta 1982, od takrat dalje pa se je večkrat predstavil tudi domžalski likovni publikli. V okviru pregledne razstave v Likovnem razstavišču Domžale, smo mu izdali tudi obsežnejši katalog.

Spada v krog mlajše generacije, saj je rojen leta 1960. V letošnjem letu je veliko razstavljal, poleg tega pa dosegel tudi več vidnejših uspehov. To pa je bil tudi povod za pogovor o njegovem delu.

Leto 1993 je bilo eno vaših najplodovitejših, saj ste veliko ustvarjali in predstavili celo vrsto novih del. Katera?

Frelih: Omenil bi zlasti nekatere večje projekte. Prvi je grafična mapa na temo Krsta pri Savici, potem cikel grafik in slik na papirju z naslovom Hudičev Most. Zadnji deli pa sta cikel 12 barvnih grafik *Ecce homo* in cikel malih slik na krajinsko tematiko.

Nekatera izmed teh del so bila tudi nagrajena?

Frelih: Morda je zame najpomembnejše priznanje nagrada PRIX 1 za malo sliko, ki jo je podelila revija Lucas. Svojevrstno priznanje pa pomenijo tudi udeležbe na številnih razstavah, zlasti v tujini.

Sodelovali ste na razstavah, s katerimi se je država Slovenija promovirala v tujini. Uvrščajo vas med najboljše in najzanimivejše slovenske grafične ustvarjalce. Kakšen je odmev tujine na slovenska slikarska in grafična dela?

Kot slovenski predstavnik sem skupaj z Darkom Birso sodeloval na predstavitvi slovenske grafike v Bonnu, v okviru razstave slikarske skupine Semicolon (združene bonnskih umetnikov). Sprejeti smo bili z velikim zanimanjem in

prejeli številne pohvale. Na svetovni razstavi mlade umetnosti v Bussanu (Južna Koreja) sem bil prav tako zastopan z grafikom. Eno od grafik so sprejeli tudi na 1. evropski bienale v Maastrichtu (Nizozemska). V oktobru pa sem v okviru predstavitve slovenske umetnosti v Stockholmu tudi razstavil svoja dela. Razstava je bila izredno sprejeta, udeležili so se je tudi predstavniki kraljeve družine in ambasadorji, potekala pa v osrednji mestni galeriji. Najpoveč kot zanimivost, da na njej sodeluje še en domžalski rojak – Jože Stražar, ki sicer živi in dela na Švedskem.

Zelo aktivni ste tudi v svojem rojstnem kraju – Nomnju pri Bohinju?

Frelih: Bil sem pobudnik likovne kolonije, ki je letos prvič potekala v Bohinju in na kateri so sodelovali slikarji, rojeni v bohinjškem kotu. Hoteli smo raziskati, kako so naše korenine vplivale na slovensko umetnost. Poleg tega pa sem sodeloval tudi pri izdelavi celostne podobe ob 200. letnici Valentina Vodnika in proslavi v njegovi fari na Koprivniku.

Lahko nakažete, kakšni so vaši načrti za naprej?

Šolarji, ki jim je bil koncert namenjen, so že popoldne med generalko precej zasedli mengeško dvorano, zvečer, ko je šlo zares, pa vsi obiskovalci niso imeli sedežev.

Otroški pevski zbor Osnovne šole Rodica z zborovodkinjo Mihaelo Pihler med nastopom na promocijskem koncertu *Pesmi-ce za Barbaro 10 + 10* Tomaža Habeta v Mengšu.

KNJIŽNICA DOMŽALE: PREDSTAVITEV NOVE KNJIGE

Pogovor o naši občini: Pogovor o naši prihodnosti

Vabimo vas na predstavitev knjige dr. Stanka Pelca **OBČINA DOMŽALE – PRIMER SPREMINJANJA OBMESTNE POKRAJINE V OKOLICI LJUBLJANE**.

Knjiga je izšla kot 25. zvezek zbirke *Geografica Slovenica*, je predelano in dopolnjeno diplomsko delo mladega raziskovalca, geografa in sociologa, ki je z omenjeno nalogo doktoriral na zagrebškem Vseučilišču. Ker je obenem tudi občan naše občine, mu je problematika njenega raz-

voja še toliko boljše poznana.

Osrednji področji njegovega raziskovalnega dela sta problematiki prometa in prostorskega planiranja. Prav zato bo pogovor z njim v trenutku bistvenih odločitev v zvezi z avtocesto in drugim cestnim omrežjem zanimiv in poučen za vse, ki o tem odločajo in zastopajo domžalska stališča v pogovorih z republiko. V svojem delu pa se podrobneje ukvarja tudi s celostno obravnavo preobrazbe obmestne pokrajine,

predvsem z vidika, kako usmerjati nadaljnji prostorski razvoj.

Vsekakor pogovora ne bi smeli prezreti vsi, ki se ukvarjajo z bodočnostjo naše občine in pri tem tudi bistveno soodločajo.

Pogovor z avtorjem knjige, ki ga uvrščamo med vodilne slovenske geografe, bo vodil prof. geografije Igor Lipovšek.

Vabljeni torej v sredo, 10. novembra 1993 ob 18. uri, v Knjižnico Domžale.

CVETA Z. ORAŽEM

Pesmi-ce za Barbaro

Ob izidu otroških pesmi *Pesmi-ce za Barbaro 10 + 10* Tomaža Habeta je Zveza kulturnih organizacij občine Domžale v četrtek, 14. oktobra v Kulturnem domu v Mengšu pripravila promocijski koncert, ki sta ga snemala Radio in Televizija Slovenije. Pri programu so sodelovali otroški pevski zbori Osnovne šole Domžale pod vodstvom Mihaele Pihler, Osnovne šole Jurij Vega Moravče pod vodstvom Mojce

Malovrh, Osnovne šole Rodica pod vodstvom Karla Leskovca, in Osnovne šole Dob pod vodstvom Jelke Gregorčič. Sodeloval je tudi likovni krožek Osnovne šole Mengeš. Za glasbeno spremljavo je poskrbel Simfonični orkester Srednje glasbene šole Ljubljana. Dirigiral je skladatelj Tomaž Habe. Program sta prijetno povezovala Katarina Habe in Tone Ftičar.

STRAŽAR

LIKOVNO RAZSTAVIŠČE DOMŽALE

Krašnja v podobi, besedi in pesmi

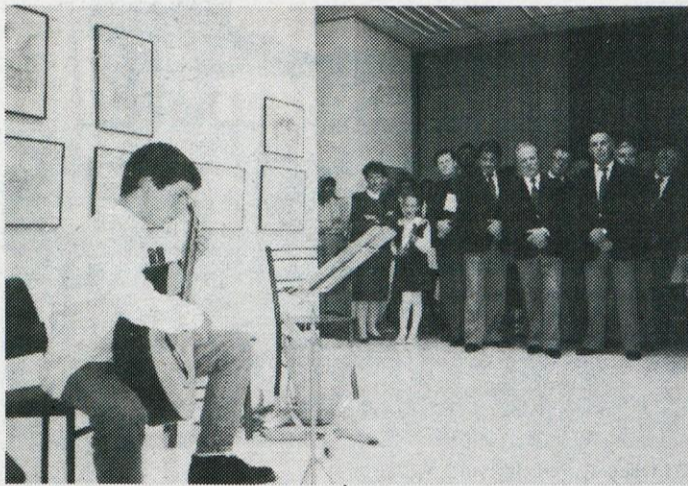
Zveza kulturnih organizacij občine Domžale in Kulturno društvo Fran Maselj – Podlimbarski iz Krašnje sta v Likovnem razstavišču postavila pregledno razstavo EX – TEMPORE KRAŠNJA 1989–1993. Odprli so jo 30. septembra in na njej pokazali zanimivosti in lepote Krašnje in okolice v različnih slikarskih tehnikah. Otvoritev so z nastopi obogatili Oktet bratov Pirnat, gojenci Glasbene šole Domžale, citrarka in kulturniki iz Krašnje, ki so z dramskimi nastopi priklicali obiskovalcem spomine na čas, ki je že davno minil.

V uvodu je spregovorila Vera Beguš: »Pred petimi leti se je v našem društvu porodila misel, da bi podoba naših vasi ohranili na slikarskih platnih. Za uresničitev želje smo poprosili Likovno društvo Peter Loboda iz Domžal. Tako smo v juliju 1989 prvič organizirali Ex-tempore in poslikali Krašnjo, v naslednjih štirih letih pa še druge vasi naše krajevske skupnosti. Leto za letom je postajala stalna razstava v naši šoli večja, bogatejša. Domžalski li-

kovniki so navdušili tudi ljubitelje slikanja v krašnji in tako že tretje leto poteka likovna šola, ki jo vodi akademski slikar Danijel Fugger.

Vsak pripada svojemu kraju in vsak temu kraju tudi kaj zapusti. V Krašnji smo, na srečo, imeli Andrejčkovega Joža, Masljeve in Ilko Vašte, da so nam ohranili napisane spomine na preteklost. Na žalost nismo imeli nikogar s slikarskim platnom. Naši generaciji se je to posrečilo. Sedaj, ko smo v petih letih poslikali vse vasi, ne bomo končali. Nadaljevali bomo.«

Mentor Danijel Fugger je obiskovalcem predstavil dela, ki so jih napravili likovniki: »Krašnja je dala idejo, iz društva Peter Loboda pa smo z veseljem prišli. Tretje leto so se nam pridružili še domači entuziasti, ki imajo talent, poleg tega pa neizmerno voljo po slikanju. Tako se Peter Loboda danes na razstavi predstavlja v zahtevnejših slikarskih tehnikah, olju in akrilu, Krašnjani pa s tušem in svinčnikom. Slike, ki jih vidite, so nastale v pomladno-

Nastop mladega kitarista

poletnem času. Zato so barve intenzivne. Prihodnji petletni cikel pa bomo slikali jeseni in primerno bo prav zanimiva.«

Slavko Pišek, predsednik ZKO Domžale, se je likovnikom, še posebno pa Veri Beguš in Danijelu Fuggerju, toplo zahvalil. Zaželel je, da bi tudi jesenska slikanja rodila obilico uspešnih stvaritev. Poudaril je zadovoljstvo, da obstajajo ljudje in kraji, ki pripravljajo potomcem in slovenskemu narodu tako bogato kulturno zapuščino.

V učinkovitem nastopu sta dekletki iz »vasi ob prašni cesarski cesti« zaigrala pogovor dekel

med ličkanjem, ki je poslušalcem in gledalcem obudil čas, oblacila, govornice, lepoto kraja, običaje in razmišljanje ljudi v prejšnjem stoletju. Nato je nekoliko mlajšo preteklost priklical monolog nove učiteljice (Ilke Vašte-

Oktet bratov Pirnat in »dekli« iz Krošnje. Foto: Lipovšek

tove); če ne veste: Črni greben je dobil ime bodisi po temnem smrečju bodisi po rokovnjačih.

Tudi iztekla se je otvoritev razstave v domačjskem ozračju: ob dobrotah (moštu, orehih in krhljih), ki so poprej na vezelih prtih

zgolj poudarjale nostalgijo po časih, ki smo jih že skorajda pozabili, so dodali še domačega kruha, sira, zaseke, klobas, špehovke, flancatov, šnopčka in drugih radosti zoper lakoto in žejo, ki kmečki mizi in shrambi sicer pritečejo zgolj ob največjih praznikih in slovesnostih. In obiskovalcu ni bilo treba stopiti do mize, da bi bil deležen čudovitega blaga, zakaj krašnja dekleta, kot da bi bile v gostilni porojene, so se tako spretno smukale z obilnimi darovi med gosti, da bi bil moral človek z desetimi rokami in petimi usti na svet priti, če bi hotel vse ponujeno zaužiti.

Udeleženci Ex – tempora Krašnja 1989–1993:

Danijel Fugger, Ida Rebula, Danica Smrdel, Marjana Tavčar, Vida Bogataj-Cerar, Drago Jerman, Bogdan Potnik, Bojan Puklovec, Branko Škofič, Nika Koderman-Cerar, Janez Ambrožič, Nevenka Sameja, Ivanka Beguš, Mitja Beguš, Uroš Beguš, Silvo Cerar, Aleksandra Dragar, Peter Dragar, Karla Šinkovec, Marinka Šimunič, Brigita Urankar.

IGOR LIPOVŠEK

Dominik Kozarič in njegova kasete Ti imaš vse

Dominik Kozarič in njegova kasete Ti imaš vse

Dominik se je rodil leta 1965 v Ljubljani. Kot otrok je šest let preživel v Kitchener v Kanadi, zato mu angleščina ne dela težav. Osnovno šolo je obiskoval v Domžalah. Že od otroških let si je želel postati pevec. V šoli je rad pel in nastopal. Po osnovni šoli se je vpisal na srednjo veterinarsko šolo in jo leta 1984 končal.

V oktobru bo izdelal glasbeno kaseto in domenili smo se za tale pogovor. Zastavili smo mu nekaj vprašanj.

Ali si zaposlen kot veterinarski tehnik?

Ne. Že s štirinajstimi leti sem se v Ljubljani pridružil ansamblu za rock glasbo in v njem sodeloval tri leta.

Potem sem skupaj z Marto

Zore dve leti pel in nastopal z domžalskim ansamblom Kan kan. Ansambel je bil odličen, a ne obstaja več.

In kam te je po Kan kanu vodila pot?

Leta 1987, ko sem imel 22 let, sem se pridružil ansamblu Colosseum. V njem so bili štirje Hrvatje in jaz, edini Slovenec. Nastopal sem seveda kot pevec. Prepotovali smo vso Evropo, največ smo nastopali v severnih deželah. Nazadnje smo kar eno leto in pol igrali na Finskem in Švedskem.

Zvedeli smo, da pripravljajo svojo glasbeno kaseto. Zanima nas, kako lahko prideš do svoje kasete? Kdo ti finančno pomaga? Ali si se z nastopov po Evropi vrnil z denarjem?

Zaslужek je bil sicer dober, vendar je bilo življenje drago, tako da mi od popotovanja po Evropi ni ostalo veliko deviz. Doma me največ podpirajo starši. Upal sem, da mi bodo pri izdaji glasbene kasete pomagali sponzorji, a si ne obetam veliko. Kar nekaj prošenj sem napisal raznim podjetjem. Zavedam se gospodarskih težav, čudno pa se mi zdi, da niti negativnega odgovora nisem od nikoder dobil.

Kakšen bo naslov tvoje kasete in kdo ti pri izdaji strokovno pomaga? Ali upaš, da bo tvoja vrsta glasbe poslušalcem všeč?

Kaseto Ti imaš vse v glavnem pripravljam sam. Sam sem napisal besedilo, sam tudi pojem in se spremljam. Spremlja pa me tudi Sašo Fajon; ta mi sicer strokovno največ pomaga. Prepričan sem, da bo glasba s kaseto Ti imaš vse pri poslušalcih »užgala«.

Kaj še delaš poleg tega, da pripravljajo kaseto? Kaj delaš v prostem času?

Z ansamblom Šok v večernih urah večkrat nastopam po raznih klubih v Ljubljani. Rad tudi jaham. Včasih se s svojim stariim golfom zapeljem do Brda pri Kranju. Kdaj pa kdaj si privoščim tudi dobro večerjo.

Pogovarjal se je STRAŽAR

LETOŠNJI CIKLUS ZAKLJUČEN

Koncerti Groblje

Mednarodni poletni festival komorne glasbe, ki je že trindvajsetič potekal v Grobljah, se je iztekel. V Jelovškovi cerkvi je izzvenelo deset koncertov, na katerih so se predstavili umetniki iz sedmih držav. Letošnje nastopajoče zasedbe so bile: Trio Lorenz, Komorni orkester Domžale-Kamnik, Godalni orkester srednje glasbene šole iz Ljubljane pod vodstvom Tomaža Habeta, I Cameristi Triestini (Italija), Ljubljanski madrigalisti, Komorni orkester Franz Lizst (Madžarska), Komorni orkester Tartini, poleg njih pa priznani solisti iz Švice, Nemčije, Rusije, Avstrije in Slovenije.

Sklepno dejanje koncertov, ki potekajo v Gallusovem desetletju

(1991–2000), je 5. oktobra pripadlo violinisti Angeliki Lichtenstern in Komornemu orkestru Tartini, ki so nastopili z deli Tartinija, Dolarja, Vivaldija in Corellija. Lichtensternova nastopa predvsem kot solistka z münchenskimi filharmoniki na solističnih koncertih od Francije do Japonske. Šolala se je pri Maxu Rostalu v Bernu in lani izpopolnjevala pri Igorju Ozimu. Leta 1992 je prejela Tartinijevo nagrado. Igra na violino Michelangelo Bergonzi, staro dve stoletji in pol. Orkester Tartini sestavljajo akademski glasbeniki iz Ljubljane, ki jih vodi violinist Vasilij Mlejnikov. Ansambel posveča posebno skrb opusu Giuseppea Tartinija,

Tomaž Bole

zlasti delom, ki pri nas še niso bila izvedena.

Na koncertu sta dr. Anton Gradišek in mag. Marjan Cerar v imenu kluba Rotary podelila plaketo za najuspešnejšega učitelja – mentorja. Prejel ga je Igor Gospodarič, učitelj praktičnega

pouka s Srednje elektrotehnične šole v Ljubljani, katerega učenci že vrsto let dosegajo najboljše rezultate v okviru gibanja Znanost mladini. Ob koncu smo povprašali še Tomaža Boleta, organizatorja grobeljskih koncertov, kaj lahko doda k še eni uspešni sezoni v baročni cerkvi. »Zelo sem zadovoljen, da so se naši koncerti zasedali med ljudmi in utrdili v mednarodnem prostoru. Letošnji program je bil izpeljan tako, kot smo napovedali že spomladi; nobenih zamenjav nastopajočih ali datumskih premikov ni bilo. Zato bi bil prihodnje leto že zelo zadovoljen, če bi nam uspelo po kakovosti in raznolikosti ponoviti letošnjo sezono. Čeprav imamo dogovore za prihodnje poletje že praktično sklenjene, o nastopajočih še ne bi govoril. Med desetimi lahko obljubim vsaj dva vrhunska koncerta svetovnih »špic«, za kaj več bo pa naša odeja, kljub pomoči mecenov, verjetno prekratka.«

IGOR LIPOVŠEK

KRUMPERK

Konji v grajski kapeli

Konjeniški klub Krumperk in galerija Ažbe sta v kapeli gradu Krumperk pripravila zanimivo razstavo likovnih del na temo konj. Na njej se predstavlja 12 umetnikov z 20 deli. Na prijetni otvoritvi, ki je bila 7. oktobra, je predstavnica galerije Ažbe izrazila zadovoljstvo, da lahko odpre razstavo, na kateri je navzočih toliko priznanih ustvarjalcev; zahvalila se je tudi Konjeniški klubu, da je uspel ob društveni dejavnosti izpeljati še takšen kulturni podvig. Članica Konjeniškega kluba je orisala pot od ideje, da povabijo umetnike, prek razstav v Ljubljani in Domžalah, do dogovora z Zavodom za spomeniško varstvo, da postavijo umetnine

v kapelo in tako ponudijo obiskovalcem nov razstaveni prostor.

IGOR LIPOVŠEK

Na Krumperku razstavljajo:

Mersad Berber
Drago Cifrek
Tone Demšar
Črtomir Frelih
Danilo Fugger
Lovro Inkret
Kiar Meško
Andrej Pavlič
Štefan Planinc
Janez Plestenjak
Dušan Premrl
Jože Tönig

Prvi svetovni skavtski tabor Comdeca '93

Od 29. 7. do 8. 8. 1993 je bilo v Indoneziji svetovno srečanje skavtov in skavtinja pod nazivom Ist COMDECA t.j. Community Development Camp.

Tega srečanja se je udeležila tudi 7-članska delegacija tabornikov iz Slovenije, od tega smo bili kar trije iz Domžalskega rodu Skalnih taborov, in sicer Tanja Vojska, Miha Škofic in Greta Grošel. Tabor je bil postavljen na ogromnem travniku v vasi Lebakharjo, 50 km južno od mesta Malang. To področje spada v Indonezijsko provinco Vzhodna Java.

Vas Lebakharjo je skavtska vas, težko dostopna in namenjena samo skavtom ter njihovim dejavnostim. COMDECO je 1. dan odprl Indonezijski predsednik So-

eharto. Na dan otvoritvenega ceremoniala smo približno 3 ure stali na soncu, v vrsti in salutirali raznim pomembnim političnim osebam. Zvrstilo se je tudi neskončno govorov, ki niso bili prevedeni v angleščino, po vsem tem uradnem delu smo pa lahko gledali predstavo v stilu dneva mladosti.

Po otvoritvi campa smo zlasti belci doživeli najhujši naval fotografiranja. Kot smo izvedeli kasneje, domačini nimajo pogosto priložnosti, da se fotografirajo z belci, saj razen na nekaj otokih v Indoneziji ni veliko turistov.

Nekajkrat so nas vprašali, od kod prihajamo. Ko smo jim povedali, da smo iz Slovenije, so nas v najboljšem primeru zamenjali s Švedsko, v najslabšem primeru pa smo bili ena izmed držav v Afriki. Srečanje je bilo namenjeno predvsem obnovi skavtske vasi ter zgraditvi ribiškega naselja ob morju. Poleg tega pa tudi druženju in spoznavanju različnih kultur.

Tako smo vsak večer na velikem odru sredi tabora lahko spoznavali Indonezijo in njene

različne province skozi glasbo in ples.

Čez dan pa je v okviru tabora potekalo več aktivnosti, ki so se delile na fizične in nefizične. Vsak vod je moral opraviti določeno število vseh teh dejavnosti. O tem več v naslednji številki Slamnika. Za konec naj se še zahvalimo vsem, ki so nam kakorkoli pomagali, da smo do tega tabora v Indoneziji sploh prišli.

V prvi vrsti se zahvaljujemo podjetju SMELT iz Ljubljane, ki je največ pripomoglo k našemu odhodu. Zahvaljujemo pa se še naslednjim:

EVO d.o.o., ORPAL, Studio 301, Proing, Tuval, Tosama, Obrtno združenje Domžale in Skočaj Milano.

GRETA GROŠELJ

MODA! ELEGANCA! KAKOVOST!

METRsko BLAGO IZ PRISTAVE

v Domžalah, Kamniška 2

po domačih in tujih modnih zapovedih.

Sukanci in gumbi za velike in male šivilje.

Delovni čas: pon.-pet. od 9. do 12. in od 16. do 19. ure
sob. od 8. do 12. ure.

PRISTAVA VAS PRIČAKUJE!

NAJVEČJE MEDNARODNO TEKMOVANJE V KOTALKANJU V SLOVENIJI

Pirueti 1993

PIRUETA, kotalkarski klub Domžale, je v TEN-TEN-u pripravil mednarodno tekmovanje v umetnostnem kotalkanju, tega so se udeležili kotalkarji iz Italije, Švice, Hrvaške in Slovenije. Skupaj skoraj 300 tekmovalcev iz 15 klubov je ob pomoči vodstva kluba in staršev članov kluba preživelo prijeten konec tedna v Domžalah. PIRUETA je poskrbela za vse: prehrano, pijačo, namestitve, pozabili niso niti sladoleđa za najmlajše. H kvalitetnemu tekmovanju je prispevalo tako dobro znanje vseh nastopajočih, kot korektno sojenje pod vodstvom ga. Marije Brlec, pri podelitvi medalj pa je sodeloval tudi predsednik Zveze kotalkarskih športov Slovenije g. Peter Brlec. Nastopajoče bodo na tekmovanje, ki obeta postati tradicionalno, spominjale majice, obeski za ključce in lične ma-

jolke ter dobinki z bogate tombole, ki so jo omogočili številni sponzorji.

Ob koncu se uvrstitve Domžalčanov. V skupni razvrstitvi je bila PIRUETA druga, le točko za DKK Olimpijo, kar je lepa nagrada za dosedanje delo in odlično pripravljeno tekmovanje. Iz Kotalkarsko drsalnega kluba Domžale so Samo KRIZNAR, Matej DRAŠČEK ter Tatjana VRHOVŠEK zasedli prva mesta, Teja RUS pa je bila tretja. Od članov PIRUETE je bila Nina GRILJ prva, Matjaž IVANČIČ drugi, Blaž RAVNIKAR in Aleksandra MOHAR tretja, Špela TAVČAR in Alenka IVANČIČ četrta ter Maruša RAVNIKAR peta. Vsi sodelujoči so bili nad tekmovanjem navdušeni in so obljubili, da še v večjem številu pridejo na PIRUETO '94.

V.

PET MINUT S ŠPORTNICO

Nina Grilj

Koraki, skoki, piruete so del vsakdana Nino Grilj, uspešne učenke osemga razreda Osnovne šole Venclja Perka Domžale, ki kotalka že od svojega šestega leta. Tedaj sta jo za ta lepi šport navdušila dedek in babica, pa tudi Nina je bila navdušena nad umetnijami brhkih deklet in fantov na kotalkah.

Prvi koraki so bili negotovi, večkrat tudi boleči, a Nina ni odnehala. Po uspešno opravljenih dveh tečajih se je uvrstila v selekcijo, daleč v spominu pa je tudi prva tekma za DOMŽALSKI SLAMNIK, kateri so sledile druge. Treningov ni nikoli preveč. Nino spremljajo vsak dan, prosta je le ob nedeljah, če ni prav ta dan katera od številnih tekem. Pod skrbnim vodstvom trenerke Ide Glažar Gregorič si na ploščadi v TEN TEN, v telovadnici OŠ Trzin ali v hali Komunalnega centra utrjuje znanje, vadi korake, skoke, od katerih se ji zdi najtežji dvojni axel, pa tudi pri dvojnem ridbergerju je potrebna maksimalna koncentracija. Njeno veselje so piruete. Ustavi se ob »reveshate« pirueti, ki jo Nina naredi edina v Sloveniji, in ob poteku treningov, ki se vedno začnejo s suhim ogrevanjem, potem sledi ogrevanje na kotalkah, nato pa koraki, skoki, piruete vse zato, da bi bila Nina

Nina Grilj, obetajoča mlada kotalkarica

na prihodnjem tekmovanju še uspešnejša. Znanje si bo skušala pridobiti tudi na treningih v Švici in Ameriki, vse pa bo zanesljivo prispevalo k temu, da bodo njeni rezultati v prihodnje še lepši.

Veliko medalj z različnih domačih in mednarodnih tekmovanj že krasi Ninino sobo, med njimi ji je najljubša tista za 2. mesto na pokalu Evrope, pa tista z VISP Nova Gorica, tekmovanja v okviru Športa in turizma, na kateri so sodelovali tekmovalci iz Španije, Italije, Švice in Slovenije. Njen vzornik je najuspešnejši zamejski športnik Samo Kokorovec, njena želja pa postati še uspešnejša kotalkarica in morda najti sponzorja, ki bi pomagal reševati finančne težave. Stroški so precejšnji, največ jih je na ramenih staršev, sem in tja pomaga tudi ZTKO, zato bi bil sponzor še zelo dobrodošel.

Srečno, Nina, in veliko uspeha ne le na športni poti, temveč tudi pri dosegu življenjskega cilja – postati nekoč trenerka mladih kotalkarjev!

V.

ATLETSKI KLUB DOMŽALE

Damjan Barič – državni prvak

Uspehi domžalskih atletov so lep prispevek k praznovanju 15-letnice uspešnega dela kluba, katerega pionirji in mladinci segajo v vrh slovenske atletike.

Zlato in bron Damjanu Bariču

Na mladinskem državnem prvenstvu v Mariboru se je najprej izkazal Damjan Barič, obetav dijak športne gimnazije v Šiški, ki spada med najboljše slovenske srednje-progaše. Za osvojitve bronzaste medalje na 400 metrov ter naslov državnega mladinskega prvaka v teku na 800 metrov, iskrene čestitke!

Srebro in bron Ani in Bojani

Pionirsko prvenstvo v Postojni je mladim atletom prineslo kar štiri medalje, zelo dobro pa se je v metu kopja, ki sicer ni njegova disciplina, uvrstil tudi Boštjan Brnot.

Damjan Barič, državni prvak

Ana Naranča, ki je tudi članica državne pionirske reprezentance, je v metu kroglice osvojila srebrno medaljo, v metu kopja pa bronasto. Lep uspeh je dosegla tudi Bojana Vojska, saj je bila v teku na 1000 metrov med pionirkami tretja, v teku na 600 metrov pa je sebi in Atletskemu klubu Domžale pritekla srebrna medaljo.

V.

73 tekačev pred startom

ŠPORTNO DRUŠTVO KRAŠNJA

8. tek za krof

3. oktobra 1993 je bil v Krašnji že 8. TEK ZA KROF, ki se ga je v prijetnem jesenskem vremenu udeležilo 73 tekmovalcev, med njimi so bili najštevilnejši člani Atletskega kluba Domžale, ki so zato prejeli tudi poseben pokal.

Na 2000m dolgi progi so se pomerili pionirji in pionirke letnik 1978 in mlajše, vsi drugi pa so pretekli 8500m zelo dobro pripravljene proge. Prav vsi udeleženci so prejeli spominske priponke, BILTEN, napitek in okusen krof GOŠTINSKEGA PODJETJA TROJANE, d.o.o., ki je bil glavni pokrovitelj.

Med najmlajšimi je zmagala Aleksandra Tomovič iz AK Rudar pred Domžalčankama Karmen Repnik in Anjo Završnik; med njenimi vrstniki so bili najboljši Uroš Zupan, Boštjan Košec in Dejan Prosenec iz AK Rudar. Med starejšimi pionirkami so slavile Jasna Paladin, Metka Pungercar in Bojana Vojska, vse iz AK Domžale, Boštjan Brnot, AK Domžale, Klemen Abelj Lukovica in Marko Trdin, Krašnja pa so

bili najboljši med starejšimi pionirji.

Darja Kokalj iz AK Domžale, Bojana Hajdinjak, Škofja Loka in Ksenija Vrhovnik, Kamnik, so bile najhitrejšje med članicami do 25 let, Novak Boštjan 3 N Šport pa je pred Tomijem Vrešem, AK Domžale, in Robertom Štuparjem iz Črnuč zmagal med člani do 25 let. Urh Lado, ki še vedno drži rekord proge, je bil tokrat najhitrejši med člani, prejel pa je tudi zlato medaljo za zmago med člani od 25 do 35 let. Veronika Bohinc si je pritekla zlato medaljo v kategoriji članic nad 35 let in prejela pokal za najboljši rezultat med ženskami. Med najstarejšimi člani je zmagal Franc Kocjančič iz Kočevja. Športni klub Krašnja je Heleni Žigon, Ljubljana, kot najstarejši članici in Ladu Černivcu, SD Krpelje, kot najstarejšimi med člani podelil spominski plaketi.

Tako tekmovalci kot vsi drugi udeleženci so med prijaznimi Krašnji preživeli prijetno športno nedeljsko dopoldne.

V.V.

Invalidi športniki – uspešni

V okviru Društva invalidov Domžale uspešno organizirajo tudi reaktivne dejavnosti za svoje člane, ki v različnih športnih disciplinah dosegajo zelo lepe športne uspehe. Jože Vodlan, st., Stane Zavbi,

ml., Darko Svetlin in Maks Belcijan so kot člani ekipe Društva invalidov Domžale na državnem prvenstvu v balinanju zasedli drugo mesto. To je zelo lep uspeh za ekipo, ki skupaj z rekreativci redno trenira na balinišču Balažarskega športnega kluba Budničar na Količevem, obenem pa tudi spodbuda za še množičnejšo udeležbo pri različnih športnih aktivnostih invalidov. Ob tej priložnosti Društvo invalidov Domžale vabi vse ljubitelje kegljanja iz svojih vrst, da se jim pridružijo pri kegljanju; to je organizirano vsak ponedeljek od 14. do 16. ure na kegljišču Repovž. Dobrodošli!

V.

Del članov Mladega foruma med pripravo tekmovanja v odbojki.

MLADI FORUM

V jesen s kulturo in športom

Mladi forum SDP je ena redkih oblik združevanja mladih, ki je dobila občinska sredstva za delo z mladimi. Vzroka za to sta verjetno dober program in dosedanje uspehi. To jesen želi Mladi forum SDP Domžale vključiti v dejavnost čimveč mladih, ne glede na njihovo politično ali drugo pripadnost. Zato bo v oktobru organiziral dva odbojarska turnirja: prvi bo namenjen domžalskim mladinskim organizacijam, drugi pa Mladim forumom iz vse Slovenije. Za ljubitelje kolesarjenja bo izvedenih več kolesarskih izletov.

Poleg tega bo Mladi forum SDP pripravil več literarnih večerov z mladimi ustvarjalci v prostorih domžalske Knjižnice. Nekaj članov se bo udeležilo tudi tridnevnega izobraževalnega seminarja v Izoli, ki ga pripravlja republiška centrala Mladega foruma. Če koga zanimajo navedene aktivnosti ali ima kakšno drugo idejo, kako bi se še lahko preganjalo dolgčas, naj se oglasi v Domžalah na Ljubljanski 70 ali telefonira (721-316).

IGOR LIPOVŠEK

Kolesarski potovalni tabor – KIP 1993

Kolesarjenje postaja vedno bolj popularno med taborniki in skavti, saj smo se tudi homški klanovci odločili, da gremo na poletni potovalni tabor s kolesi. Pedala smo vrteli po Krasu, Istri in Primorju, od 7. do 14. julija.

Na kolesa smo sedli že doma, vendar smo pot tabor uradno začeli šele v Novi Gorici. Kolesa smo stežka naložili na vlak Soča, ker ima izredno majhen prtljajni prostor (kolesarji, pozor!). Najnuje nam je bilo, da smo morali vso prtljago sneti. Na postaji v N. Gorici so nas pričakali domači skavti, ki so nas peljali na Kostonjevo, nam razkazali grobnico Bourbonov (spali smo v njihovi bližini) in nam dali nekaj koristnih nasvetov za nadaljevanje poti. Po lepem poletnem večeru, ko smo se že spoznali z Jonatanom L. Galebom, smo naslednje jutro, obdarjeni s domačim mlekom, začeli zares. Pred prvo trgovino je spontano padla odločitev, da vsa hrano kupujemo skupaj, kar pomeni, da bomo kuhali skupaj in vsi enako jedli. Obneslo se je dobro – porabili smo zelo malo denarja, delo smo si razdelili, poskušali smo upoštevati želje in recepte drugih (doma vsak kuha drugače). S plinskimi gorilniki nam je to uspelo, ker nas je bilo le sedem. Naj se še zadnjič dotaknem hrane – bila je dovolj raznovrstna, ne le makaroni na sto in en način; nekaj smo je dobili tudi v dar (domačini so veselji obiska), od mesa pa smo najlaže pripravili piščančje zrezke in hrenovke.

Po navdušenju, ki smo ga zbužali med starejšimi Goričani (»Bravi, bravi!«), smo prišli do prvega (izmed ničkolikih) klanca pred Mirenskim Gradom. Strašljivi kilometer na tabli nas ni ustavil, zato smo lahko na vrhu preživeli čas vročega opoldneva s širokim razgledom in občutkom miru, ki je vel okoli cerkve, stavb in vrta v bližini.

Pot do Branika nam je vplivala veselje in polet, saj smo se večkrat dolgo spuščali. A začeli smo se učiti – spust pomeni skoraj gotovo tudi bližnji dvig (1. kraško pravilo). Bil je vzpon, ki smo ga videli že s Kostonjevice – na Kras. Tik pred tem smo se še zrinili skozi napol odprta vrata v rihemberški grad in doživeli sijajne grajske trenutke. V prvem izvidniškem navdušenju smo raziskovali dvorane, stolpe, stopnišča, kleti, v kapeli odkrili na okroglih stenah mrtvaški ples, ki smo ga pozneje občudovali še v Hrastovljah, z najvišjega stolpa pili gosposki razgled na Braniško dolino. Prevzeti smo bili nad razgibanostjo gradu, se zživljali v preteklo čase in uživali v igri kot plemiči in kraljice. Ko bi lahko tu živeli... Toplo popoldansko sonce nas je vabilo, naj še ostanemo, a naša smer je bila – naprej. Po dolgih

ovinkih, ki jih ni hotelo biti konca, se je cesta le zravnila in začela spuščati. Kdo ne bi začutil zadovoljstva ob takem trenutku? Pognali smo pedala in znova uživali v vetru, valovitih cestah, lahki tibanju in v pravi kraški pokrajini – travniki, borovi gozdiči, kameenje...

Prispeli smo v Komen. Prvič smo lahko prespali pod milim nebom. A skavtinja je previdna, zato je sledilo obvezno vprašanje, če so tu že videli kakšno kačo.

Gospodinja je hitro odvrnila: »Ne še, počakala trenutek in nadaljevala, letos še ne.« Čudovita tolažba! Toda strah pred kačami je popustil, ko smo vse mleko popili. Šotorov ni, smo imeli, vsak je imel s seboj eno ali dve šotorki, zato smo si sešili spalne vreče; tako smo bili varni pred vlago. Nebo posuto z zvezdami, zgodba o Jonatanu Livingstону Galebu, pogovor oz. refleksija preteklega dneva in večerna molitev. Ko sem ugledala prvi utrinek, sem skoraj že spala...

Naslednji dnevi so potekali v podobnem ritmu, vstajali smo med sedmo in osmo, po jutranji molitvi in zajtrku smo odšli na pot, se ustavljali in ogledovali znamenitosti. Tako smo bili v edini oktogonalni cerkvi na Slovenskem (Sveto pri Komnu), v pršutarni v Kobjeglavi, v Štanjelu, na sečoveljskih solinah in v solinarskem muzeju, v piranski cerkvi. Spat nismo šli nikoli pred enajsto – kuhanje večerje, pogovori, petje... vse potrebuje svoj čas.

Naša pot se je nadaljevala takole: Komen – Tomaj – Dutovlje – Sežana

– Lokev – Rodik – Klanec – Črni Kal – Predloka – Hrastovlje – Kubeč – Truške – dolina Rokave – dolina Dragonje – Sečovlje – Portorož – Piran – Koper.

Pomembnejši dogodki so še bili:

- sodelovanje pri maši v Tomaju in nato veseli večer za domačo mladino,
- nevihtna noč, ki smo jo k sreči preživeli v domu duhovnosti v Klancu,
- ker nismo želeli kršiti prometnih predpisov (prepevedano za kolesarje), vožnja po makadamskih in raztrganih cestah do Črnega Kala. Na tem mestu bi rada dala nasvet vsem, ki se boste tu še peljali. V Petrinjah je na magistralni cesti omenjeni znak, na levo čez cesto je makadam in znak za kolesarsko stezo. Če imate močnejše kolo, kar gre, čeprav ob tej cesti ravno gradijo vodovod. Ko znova pridete na asfaltirano cesto, je verjetno prav, da se zapeljete desno, nazaj na magistralno cesto; če je tam še znak prepovedi za kolesarje, ne vem. Mi smo šli levo, na Črnotiče in Črni Kal, vendar je tu prehod prepovedan zaradi miniranja in na koncu v Kalu piše, da je cesta celo zaprta zaradi gradnje (SCT). Vozili smo se v nedeljo in ostali živi. Torej, pazite, ker so oznake slabe.

- Presenetljivo je bilo srečanje s slovensko Istro (trgovine so lahko odprte le dvakrat na teden),
- z glasbenikom in duhovnikom Dinkom, kjer smo imeli polnočni

koncert in naslednje jutro odstranjevanje suhih vej z oreha in hrasta,

- raziskovanje sečoveljskih solin,
- pomoč piranskemu župniku – čiščenje garaže (tramovi, deske...).

Na dan smo prevozili največ trideset kilometrov in bili zadovoljni, da se nam ni nikamor mudilo, da smo bili gospodarji svojega časa, saj smo spali pod milim nebom (pri dobrih ljudeh). V Sečovljah smo imeli edini večer ob pravem ognju(!), za kar smo hvaležni skavtu Janezu, drugače sečoveljskemu župniku. To je bil večer krstov. Pri skavtih lahko dobi skavtsko ime tisti, ki je že naredil objubo in je vse dni na taboru. Novoimenovani so Nasmejani Gams, Išočiči Galeb in Vestni Rakun. Ker so roverji, so si imena živali izbrali sami (izvidniki se imenujejo po živali voda), privednike smo predlagali drugi člani klana, krščeni pa so si ga izbrali. Seveda sledi tudi preizkušnja ali t.i. krst. Gams je plezal po klopeh, Išočiči je s pantomimo prikazoval življenje galeba, Rakun pa je med drugim okušal slano mleko.

Vračali smo se z Inter-City-em (ta vlak ima veliko prostora za prtljago). Potovalni tabor smo sklenili s pesmijo slovesa na ljubljanski železniški postaji, ko smo bili še vsi skupaj. Geslo tabora je bilo *Da, želim letati*, kar je pomenilo, da smo se odločili (kot Jonatan L. Galeb), da se bomo učili živeti čim bolj kakovostno in odgovorno.

V naslednjem skavtskem letu bo to pomenilo učiti se sodelovanja.

MARIJETA CEVC

DRUŠTVO INVALIDOV DOMŽALE Dobrodošli v Izoli

V okviru večletnega uspešnega sodelovanja med društvom invalidov Izola in Domžale so Domžalčani v oktobru 1993 obiskali svoje prijatelje v Izoli. Skoraj poln avtobus so gostitelji pozdravili v restavraciji Jagodje in jih ob prisrčni dobrodošlici pospremili v Luko Koper, kjer so si ogledali najpomembnejše objekte in spoznali pomembnosti luke za naše gospodarstvo.

Zanimivemu ogledu Luke Koper je sledilo tradicionalno družabno srečanje, v okviru katerega so se pomerili tudi v nekaterih športih, kjer zmagovalcev ni bilo, bili pa so prijetno utrujeni športniki, ki so z drugimi obiskovalci prisluhnili pozdravnim besedam obeh predsednikov društev. Prijateljsko kramljanje dobrih znancev, izmenjava

izkušenj iz življenja invalidov in dela obeh društev so bili pomemben del programa srečanja, ki se je zaključilo v prepričanju, da bo sodelovanje v letu 1994 še uspešnejše.

Društvo invalidov Domžale uspešno izpolnjuje začrtani program, pa je že pred novo nalogo, ki jo bodo vodstvo in posamezni poverjeniki uresničili konec letošnjega leta. V tem času bodo namreč obiskali vse bolne in starejše invalide, jih obdarili s skromnim darilom, prisluhnili njihovim tegobam ter jim v okviru možnosti poizkušali tudi pomagati. V pripravi pa je že tudi novi program Društva invalidov za prihodnje leto, za katerega obljublajo, da bo še bolj bogat in pester.

V. V.

Sandi Smolnikar na konju Lasa

Uspešen preskok ovir

Letošnji pokal v preskakanju ovir višine 1.30 m, je osvojil 23-letni Sandi Smolnikar iz Doba na konju z imenom Lasa. Do tovrstnega naslova sta prišla s štirimi najboljšimi uvrstitvami v tekmah za pokal Slovenije, ki so bile širom po Sloveniji.

Sandija lahko vsakodnevno vidimo v prostorih na Krumperku, kjer so njegovi varovanci. Največ je

konj, ki so namenjeni preskakanju ovir. Zagotovo je uspehu botrovala nesebična požrtvovalnost in velika ljubezen, ki jo čuti do njih.

Mnogo ljudi kar z zasvojenostjo vzljubi konje. Kako se je to pričelo pri tebi, saj vem, da doma niste nikdar imeli konj?

Doma jih res nismo imeli, vendar pa sem jih lahko občudoval pri svojih starih starših. Spominjam se

svoje prve dirke okrog kozolca, kot ji rad rečem. Skupaj s starejšim bratcem sva tekmovala kar brez sedel. Bilo mi je 10 let.

Si bil že takrat prvi?

Ne, moram biti pošten. V tem dvoboju sem zasedel častno drugo mesto, vendar pa me je ta poraz grizel in resno sem začel razmišljati o konjih. Začel sem obiskovati tečaj jahanja na Krumperku pri g. Matjažu Čiku. Zadovoljen je bil z menoj in dovolil mi je, da sem vse popoldneve prebil v hlevih. Zame je bila to velika čast, saj sem bil najmlajši udeleženec tečaja.

Imel sem posebej majhnega konja, haflingerco Fidelo. Z njo sem se udeleževal tudi svojih prvih tekmovanj. Kljub njeni majhni rasti pa sem bil vselej med prvimi štirimi. Še sedaj hranim fotografije s teh tekm, ki so bile objavljene v dnevnem časopisu.

In kako je bilo, ko si presedlal na velikega konja?

Ko sem prvič tekmoval na hanoverancu, sem v vsej svoji majhnosti padel z njega. Pravila igre ne dopuščajo, da ti kdo pomaga zlesti v sedlo. Takoj si nisem znal pomagati. Vedel sem, da sam ne morem nazaj na konja. Nenadoma sem se domislil... Peljal sem konja do najbližje ovire, stopil nanjo in tako spet zlezal na konja. Medalja mi je sicer ušla, vendar pa sem dokončal tekmo. Tudi to je nekaj.

Koliko časa si potreboval, da si dosegel stabilnost pri doseganju rezultatov?

Ko mi je bilo štirinajst let, sem se udeležil takratnega državnega

tekmovanja v Beogradu. Skupaj z vrstnikom Tino Slovnik in Robijem Bombekom smo osvojili naslov ekipnih državnih prvakov. Za tako mlade, kot smo bili, je bil to velik dosežek. Tudi sam dogodek nam je pustil zelo prijetne spomine, saj je bilo prvič, da smo odšli tako daleč od doma. Krona vsemu je bila medalja, ki smo jo prinesli domov. Še bolj smo začeli trenirati.

Je bilo to tekmovanje edino zunaj meja naše Slovenije?

Kot posledica uspešnega nastopa v Beogradu sem bil določen za rezervnega tekmovalca na tekmovanju v Turčiji. Celih štirinajst dni smo bili gostje omenjene dežele, in to so zopet nepozabni trenutki za tako mladega tekmovalca. Imel sem priliko ogledati si kulturne, zgodovinske in druge znamenitosti. Vse sem imel plačano.

Občutek, da sem to zaslužil sam, je bil pri teh letih zelo lep.

To so tvoji začetki. Vselej ob koncu vprašam tudi za načrte...

Upam, da se bom še udeleževal tekmovanj. Sicer pa je v športu poleg trdega dela potrebna tudi sreča.

Kot do sedaj, bom tudi v bodoče del svojega dneva in dela posvetil konjem. Kot delavec Biotehnične fakultete še naprej nameravam skrbeti za svoje ljubljence. Tudi tečaji za začetnike in tiste, ki že znajo jahati, bodo moja vsakodnevna skrb. Tel. 721-576 je številka, ki jo lahko zavrite, če želite dati duška svoji želji po stiku z našimi lepoticami. Veliko športnih uspehov!

DARINKA GRUM

JESENSKI KROS 1993

Vsi najboljši

Prijetno jesensko vreme, pravo športno razpoloženje in lepo pripravljene proge za kros v Športnem parku Domžale, blizu 600 tekačev iz vseh osnovnih šol v naši občini, vse to je prispevalo k prijetnemu športnemu popoldnevu. Letošnji jesenski kros, ki je bil hkrati tudi izbirna tekma za občinsko reprezentanco (prvi trije iz vsake kategorije od letnika 1981 dalje), katera se bo udeležila krosa za POKALE DELA v Slovenski Bistrici, je pripravila Športna zveza Domžale, tehnično pa ga je brezhibno izvedel Atletski klub Domžale.

Najboljši tekači po posameznih kategorijah so:

KATEGORIJA	ZMAGOVALKA	ZMAGOVALEC
cicibani	MANCA SRŠEN, VVO Mengeš	ALJOŠA KUCHAR, VVO Mengeš
učenci l. 86	TINA VRANKAR, OŠ Mengeš	ROK AVBELJ, OŠ Janko Kersnik
učenci l. 85	NINA URBANIJA, OŠ Presejre	MIHA KUPLNIK, OŠ V. Perka
učenci l. 84	VIDA PREŠERN, OŠ Domžale	DOMEN JARC, OŠ Domžale
učenci l. 83	NASTJA CAPUDER, OŠ V. Perka	ROK HABJAN, OŠ Mengeš
učenci l. 82	KARMEN PREŠERN, OŠ Domžale	PRIMOŽ OSOLNIK, OŠ J. Kersnik
učenci l. 81	ANJA ZAVRŠNIK, OŠ Mengeš	TOMAŽ KUŠAR, OŠ Mengeš
učenci l. 80	DARJA GARTNER, OŠ Presejre	MATJAŽ LIKAR, OŠ Vencija Perka
učenci l. 79	JASNA PALADIN, OŠ Presejre	MARKO ŽILNIK, OŠ Vencija Perka
učenci l. 78	BOJANA VOJSKA, AK Domžale	BOŠTJAN BRNOT, AK Domžale
ml. mladinci	DARJA KOKALJ, AK Domžale	AMEL ADROVIČ, SŠ Domžale
st. mladinci		DAMJAN BARIČ, AK Domžale
člani		ZLATO KUMP, AK Domžale

V.

Domžalske košarkarice napovedujejo uvrstitev v I. SKL

O košarkaricah že dolgo nismo pisali. Zato je čas, da vam predstavimo mlado ekipo, ki obeta veliko.

Prav je, da omenimo uspehe v preteklih letih njihovega delovanja, saj so bile že dvakrat slovenske prvakinja, igrale so v II. zvezni ligi, bile so vrsto let v vrhu slovenske ženske košarke.

Menjavale so se generacije novih igralk. Iz njihovih vrst so prihajale igralkice, ki so nekoč in še danes nekaj pomenijo v slovenski košarki: Guberiničeva, Maroltova, Pirnatova, Repnikova, Ciglarjeva, Cedilnikova...

Danes je slovenska ženska košarka razdeljena v I. in II. SKL ligo. Z mlado ekipo nastopamo v II. ligi z željo in voljo po uvrstitvi v višji rang. Lansko tekmovalno sezono

do discipline, s katero bodo zagotovo dosegale velike uspehe.

V letošnji sezoni nam je uspelo pridobiti okrepitev, v naše vrste je prestopila bivša igralka Daimond Ježice, Nataša Šiško. S pomočjo Pirnatove in Šiško, ter zagnanostjo mladih načrtujemo v letošnjem letu uvrstitev v I. SKL.

Za ekipo članic bodo nastopale: Znidar Tina, Jesih Tina, Grat Vesna, Gala Tina, Hačec Katarina, Lunar Polona, Žibert Živa, Repež Maja, Omahna Katja, Bokalič Sonja, Milošević Barbara, Žagar Dragica, Pirnat Meta in Šiško Nataša.

Trenerka je Nana Guberinič, pomočnik pa Sebastijan Žnidaršič.

Da bi razširili popularnost ženske košarke v občini, vam predstavljamo program tekmovanj, ki še

Zdaj gre za zares, tekmovanje gasilskih desetini na Krumperku (slika levo). Gasilska vaja na osnovni šoli Roje (slika desno).

OKTOBER, MESEC VARSTVA PRED POŽARI:

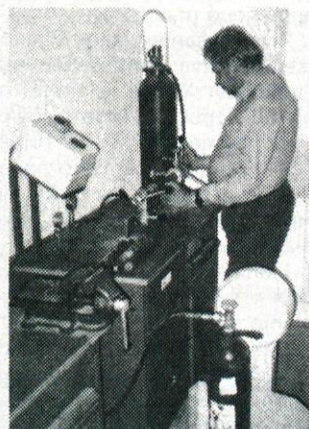
Varnost je v naših rokah

V letošnjem letu so se gasilci Centra požarne varnosti kar triinosemdesetkrat odzvali klicu na pomoč. Statistika njihovih intervencij kaže, da je veliko večino požarov in drugih nesreč povzročil človek z malomarnim in nepazljivim ravnanjem. Vse to pa pomeni, da s stopnjo protipožarne osveščenosti ne moremo biti zadovoljni.

Vsekakor pa ni dovolj, da takšno stanje več ali manj ugotavljamo vsako leto. Vsi skupaj in vsak posamezno mora storiti nekaj več za varstvo pred požari. Toda kaj in kako?

V stanovanju imamo veliko stvari in vsak predmet ima svoj namen in končno tudi uporabno vrednost, brez katere bi se gotovo na sedanji stopnji civilizacije počutili zelo neobgljeno. Kar predstavljate si, kako hudo je, če se pokvari televizor ali pralni stroj, če nam odpove telefon, in če avta ne moremo spraviti iz garaže... V njej imamo običajno vse, samo tistega pripomočka ne, ki bi železnega konjička spravil v tek. Kadar se mudi, je najbolje, da se usedemo, pravi ljudski pregovor. Mi pa raje pogledjmo,

da nam ne bo še bolj narobe šlo. In če dobro pogledamo, nam v stanovanju in tudi v avtomobilu manjka nekaj, kar sicer redko vzamemo v roke, čeprav nam ta čudna reč lahko reši tisto, kar smo vse življenje spravljali skupaj. Gre za gasilni aparat, ki nikomur ne omejuje prostora in ki je v določenih situacijah najboljši pripomoček za preprečitev katastrofe, če se zgodi, da zagori. Z izdatkom nekaj tisoč tolarjev, kolikor aparat

Servis gasilnih aparatov in opreme v Centru požarne varnosti - garancija in kakovost tudi vašega gasilnega aparata

stane, in z nekaj znanja o njegovem aktiviranju lahko rešimo težko pridobljeno premoženje in tudi življenje. Naj vas v podkrepitev te trditve spomnim na gasilsko kroniko, kjer smo zabeležili številne nesreče, ki bi se gotovo končale z veliko manjšimi posledicami, če bi takrat ljudje ob vžigih in začetnih požarih imeli pri roki gasilni aparat. Morda se le preveč zanašamo na gasilce, ki sicer vedno, kadar je potrebno, hitro pridejo na kraj dogodka, vendar je treba vedeti, da so pri teh ne-

srečah in nezgodah pomembne tudi sekunde. »Zaradi kratkega stika na televizorju zgorelo stanovanje«, »Avto je zagorel kot kup sena«, »Pravočasno preprečil katastrofo«, »Fičko ostal cel...«

To je samo droben izsek dogodkov, za katere nihče ne ve, kje in kdaj se bodo ponovili. O nabavi gasilnega aparata razmislite že danes in ne odlašajte na jutri. Morda bo takrat že prepozno. Varnost je v naših rokah!

M.B.

GASILNI APARAT ZA VSAKO GOSPODINJSTVO IN VSAK AVTO

Servis gasilnih aparatov in opreme Centra požarne varnosti vam nudi

UGODEN NAKUP GASILNIH APARATOV ZNAMK PASTOR IN TOTAL

TIP APARATA:	MALOPRODAJNA CENA:
GASILNI APARATI »PASTOR«	
Aparat S-1	2.772,00
Aparat S-2	4.342,80
Aparat S-3	4.897,20
Aparat S-6	11.180,40
Aparat S-6ABC	11.171,20
Aparat S-9	13.582,80
Aparat S-9ABC	13.850,80
Aparat S-12ABC	17.371,20
GASILNI APARATI »TOTAL«	
Aparat GD 2	5.359,20
Aparat GD 6	9.240,00

Poleg navedenih lahko izbirate tudi med drugimi tipi gasilnih aparatov, kar vam bodo najbolj svetovali v CPV Količevo 2a, telefon N.C. 713-007, 713-848. Zagotovljeni pregledi in servisiranje ter montaža.

Ženski košarkarski klub Domžale v II. slovenski košarkarski ligi v sezoni 1993-1994

oključili s 3. mestom v II. ligi ali na 11. mestu v državi.

S trdim delom trenerjev nam je ponovno uspelo vzgojiti novo generacijo mladih igralk. Interes mladih za košarko ponovno narašča. Trenerjema Praprotniku in Žnidaršiču je uspelo vzgojiti novo generacijo pionirk. Pohvalimo se lahko z dvema pionirskima ekipama, kadetnje so osvojile šesto mesto v državi, mladinke pa peto mesto in že lahko napovemo nova imena, ki prihajajo...

Zadovoljni smo z igro mladih deklet, saj so dokazale, da obetajo veliko. Pohvala velja vsem košarkaricam za resen pristop do športa ter

bodo v letošnji tekmovalni sezoni 1993-1994. Tekme bodo v v OŠ Vencija Perka:

30. 10. 1993 Domžale: ŽKK Šentvid ob 18. uri

6. 11. 1993 Domžale: Ivec Wetrok ob 19.30

4. 12. 1993 Domžale: Titanic Sežana ob 18. uri

18. 12. 1993 Domžale: Jesenice ob 18. uri

Vabimo vse prijateljke ženske košarke, da nas pridete pogledat.

Ob koncu vas ponovno vabimo k ogledu naših tekem in s tem prispevate k še boljšemu vzdušju.

NANA GUBERINIČ

V mesecu varstva pred požari CENTER POŽARNE VARNOSTI organizira: PRAKTIČNI PRIKAZ GAŠENJA IN UPORABE GASILNIH APARATOV

Demonstracija bo potekala v sredo 27. oktobra 1993 od 16. ure dalje na ploščadi pred VELE v DOMŽALAH.

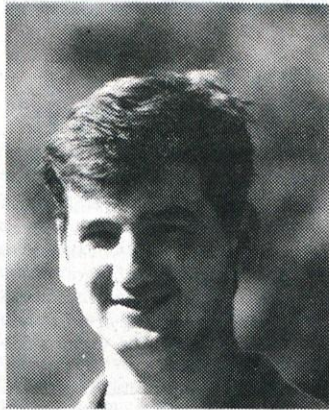
Priporočamo ogled! Nudimo vam ugodno možnost nakupa gasilnih aparatov.

DOBER DAN, PREVOJE NAD BLAGOVICO

Ni jih bilo lahko najti

Do Prevoj nad Blagovico, ki so ena izmed vasi v Krajevni skupnosti Blagovici na obronkih hribov in se vzpenjajo v zadnjem delu Črnega grabna, ni nobenih označb in smerokazov. Po ovinkasti cesti, vzdržujejo jo kar sami, se za »Benkovičem« vzpneš 420m na vrh, kjer levo kot v kotlu zagledaš kupček stisnjenih domačij,

Marija Novak in hčerka Mari

NA OBISKU PRI MARIJI »MATKI« NOVAK

Najstarejša krajanka KS Moravče

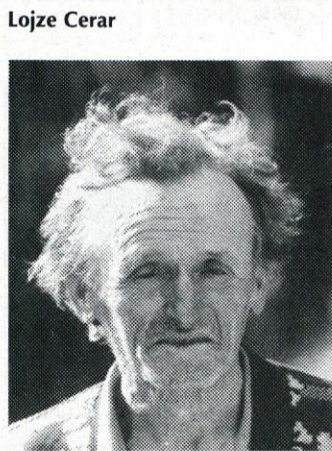
Nedavno smo obiskali Marijo NOVAK iz Moravč, ki je najstarejša v tem delu Moravske doline. Dopolnila je 96. leto, pa je še vedno zdrava. Zadnja leta nekoliko več počiva in bere romane, gleda televizijo, posluša poročila.

Redno sledi dnevnim dogodkom, bere časopise, zanjo pa je zelo zanimiv tudi domžalski občan Slamnik. Rada gre na obisk v spremstvu z domačimi v svoj rojstni kraj v Ključarevce pri Ljutomeru. Ko se danes spominja svoje prehojene življenjske poti, pravi, da je bilo takrat mnogo hujše kot pa danes. Sedaj preživlja jesen življenja pri svoji hčerki Mari in poročeni GRILJ, upokojenki, ki skrbi za svojo mamo; tudi drugi domači jo obiskujejo, vesela jih je.

Noče pa v dom počitka. Tega si tudi hčerka Mari ne želi. Z veseljem opazuje življenje svojih 6 vnukov in 12 pravnukov, ob pogledu nanje se tudi sama počuti mlajša.

Jubilantka Marija je že nekaj let vdova, njen mož Lojze je umrl v letu 1980 in je pokopan v Moravčah. Za njim prejema tudi pokojnino; z njo je kar zadovoljna. Je članica DU Moravče. Spominja se obredov zlate poroke na občini Domžale in cerkvene v cerkvi v Moravčah, pred ca. 17. leti. Cerkevno poroko je opravil takratni župnik Jože MRVAR, gostija pa je bila v gostilni pri »JURKU«. Bilo je lepo. Med kramljanjem je povedala, da za dolgost življenja ni pravega recepta. Prav gotovo pa drži, da delo krepi človeka, ga dlje časa ohranja pri življenju in zdravju, dolgo življenje pa ni preveč lahko. Matko imajo ljudje rati in jo spoštujejo. Ponosni so na njeno bogato življenjsko pot. Pred slovesom je še povedala, da je zadovoljna in hvaležna svojim za njihovo skrb in nego. Še stisk roke in povabilo, naj jo spet obiščejo ob njeni 97. letnici. Z veseljem – Matka.

JOŽE NOVAK

Lojze Cerar

Franc Grilj – naša domačija je hribovska, pridelamo nekaj krompirja in koruze, v hlevu je živina. Ko sem bil mlajši, sem bil nekaj časa v službi. Sedaj sva z ženo stara in utrujena. Rada bi, da bi domačijo prevzel sin, ki je že kupil traktor. Mlad je in bo lažje delal, da bi le čimprej prišel. Življenje tu ni lahko, treba je delati, to pa je težko, ko je človek star in ostane sam.

Poslovala sem se od prijaznih domačinov in jim zaželela, da bi se njihove skromne, a tako življenjsko pomembne želje čimprej uresničile.

Posebno hudo je pozimi. Vse domačije se ukvarjajo s kmetijstvom. Pridelajo vse potrebno za dom, ob tem pa se včasih tudi jezijo; divjad je blizu, odškodnina zaradi povzročene škode pa bolj simbolična. V hlevih moka živina, po dvoriščih se sprehajajo kokoši, tudi prašiči krulijo. Ko zjutraj zapojejo petelini, je treba v službo v dolino, saj brez tega ne gre.

Pri nakupu kmetijskih strojev si pomagajo s prodajo lesa, žal gozd na tem koncu ni preveč kvaliteten. Njihovo življenje je skromno, kot so skromne njihove želje: boljša cesta, telefoni, najprej pa zdrava pitna voda, saj vodovod, imajo ga skupaj s Prilesjem, ob suši presahne in potem vodo vozijo.

Anton Zalaznik – življenje v Prevojah ni lahko, pa tudi preveč težko ne, če je človek navajen skromnosti. Z ženo sva »gor spravla« pet otrok in vsi danes lepo živijo. Preživeti se da, vendar delo na kmetiji nikoli ne čaka. Ni mi bilo žal, da smo med vojno iz požganega Hrastnika prišli v Prevoje, kjer sem preživel vse svoje življenje. Kmet sem, za kmeta pa pravijo, da ima korenine do pekla. Najbolj pogrešam telefon, saj mora sicer človek prav za vsako stvar v dolino.

Franc Grilj – naša domačija je hribovska, pridelamo nekaj krompirja in koruze, v hlevu je živina. Ko sem bil mlajši, sem bil nekaj časa v službi. Sedaj sva z ženo stara in utrujena. Rada bi, da bi domačijo prevzel sin, ki je že kupil traktor. Mlad je in bo lažje delal, da bi le čimprej prišel. Življenje tu ni lahko, treba je delati, to pa je težko, ko je človek star in ostane sam.

Anica Cerar – pravzaprav se

Prevoje v zadnjih letih niso dosti spremenile. Odkar smo v letu 1968 uredili cesto, dobrih deset let kasneje vodo, ostaja vas skoraj nespremenjena. Včasih je bilo ljudi precej več. Na naši domačiji je bilo dvanajst otrok, sedaj pa so družine precej manjše. Kmetovanje ni lahko, čeprav se s kmetijskimi stroji lažje obdeluje, žal pa so kmetije premajhne za to, da bi si samo s kmetovanjem zagotovili primerno življenje.

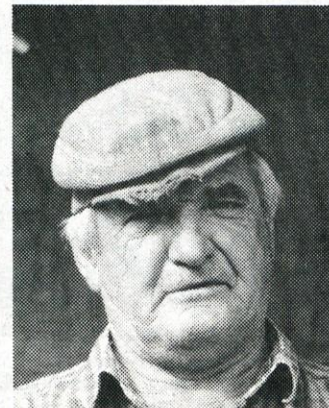
Lojze Cerar – samo s kmetijo ne gre, če hočeš kmetijo vzdrževati in jo tudi razvijati. Zato sem v službi, žal pa tako ni dovolj časa za kmetijo. Pri nakupu kmetijskih strojev si pomagam z lesom, skupna želja naše vasi pa je, da bi si izboljšali povezavo z dolino. Sedanja cesta, za katero KS poskrbi za pesek (vedno premalo), povzroča velike poškodbe na vozilih. Asfaltna cesta, za kar smo vse domačije pripravljene prispevati, bi naši vasi zelo veliko pomenila.

Franc Grilj – naša domačija je hribovska, pridelamo nekaj krompirja in koruze, v hlevu je živina. Ko sem bil mlajši, sem bil nekaj časa v službi. Sedaj sva z ženo stara in utrujena. Rada bi, da bi domačijo prevzel sin, ki je že kupil traktor. Mlad je in bo lažje delal, da bi le čimprej prišel. Življenje tu ni lahko, treba je delati, to pa je težko, ko je človek star in ostane sam.

Anton Zalaznik – življenje v Prevojah ni lahko, pa tudi preveč težko ne, če je človek navajen skromnosti. Z ženo sva »gor spravla« pet otrok in vsi danes lepo živijo. Preživeti se da, vendar delo na kmetiji nikoli ne čaka. Ni mi bilo žal, da smo med vojno iz požganega Hrastnika prišli v Prevoje, kjer sem preživel vse svoje življenje. Kmet sem, za kmeta pa pravijo, da ima korenine do pekla. Najbolj pogrešam telefon, saj mora sicer človek prav za vsako stvar v dolino.

Anica Cerar in vnuk Boštjan

Anton Zalaznik

Gregor Levec

Gregor Levec – največji problem so komunikacije. Vsakodnevna vožnja po slabo vzdrževani hribovske cesti ni prijetna, tudi telefon težko čakamo, še zlasti ker ne vemo, kdaj ga bomo sploh dobili. Električni v redu, saj so kable zamenjali pred slabimi desetimi leti. So pa tudi prednosti življenja v prijetni vasi: mir, dober zrak, manj ljudi. Sam ne bi zamenjal za mesto, le malce lažje bi rad prišel v dolino.

VERA VOJSKA

VELIKA PLANINA VABI

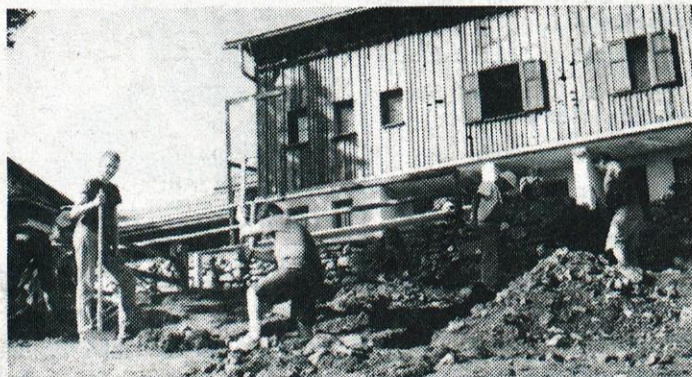
Leto planinskih jubilejev

100-letnica Planinske zveze Slovenije, 45-letnica Planinskega društva Domžale, 40-letnica Domžalskega doma na Veliki planini, ki že štiri desetletja odpira vrata vsem obiskovalcem, obenem pa tudi zaključek obnovitvenih del, ki so dale Domžalskemu domu novo, lepšo obliko, so jubileji, ki so jih planinci praznovali na prvem srečanju na Veliki planini.

Domžalski planinci so z ustanovitvijo samostojnega društva in z začetkom gradnje doma na Veliki planini zastavili pot, na kateri so razvijali gorniško miselnost, delali z mladimi, urejali planinske poti, dosegli pa tudi lepe uspehe na področju alpinizma in ekstremnih podvigov. Domžalski dom na Veliki planini (1534), ki so ga gradili rodovi domžalskih planincev, danes društvo vzdržuje in izboljšuje in z njim gospodari tako, da je vsakemu gostu topel in prijeten dom v urah in dneh, ko se zadržuje v njem in njegovi okolici. Skozi zgodovino društva in gradnjo doma se je sprehodil Peter Primožič, predsednik društva, ki se je ob tej priložnosti zahvalil vsem, ki so prispevali k zadnjim obnovitvenim delom, še zlasti pa: Francu Nahtigalu, Leonu Štitarju, Ja-

nezlu in Vinku Kralju, Juliju, Štefanu in Marjanu Primožiču, Metodu Orešku, Jožetu Kosirniku, še posebej pa Miru Avblju, ki je tudi oskrbnik doma.

Srečanje domžalskih planincev na Veliki planini 5. septembra 1993, Planinsko društvo Domžale obeta, da bo postalo tradicionalno, so popestrili Stobljanski oktet, kitarist Peter Kovač ter ansambel Viharniki, vse skupaj pa je prijetno povežala dr. Mojca Zajc. Kljub nestalnemu vremenu v dolini, na Veliki planini pa je bilo lepo, se ga je udeležilo precej planincev, med katerimi so bili zlasti tisti, ki so prostovoljno in brezplačno v zadnjih dveh letih ob-

Tudi položitev novega električnega kabla je spadala med obnovitvena dela.

navljali Domžalski dom, saj je bilo več kot 80% vseh del opravljeno prav tako.

Prvo srečanje članov Planinskega društva Domžale ter vseh ljubiteljev Velike planine in njenih lepote je lepo uspelo, v prihodnje pa bo še prijetnejše, saj ga nameravajo popestriti s prikazom pastirskih in etnografskih zanimivosti Velike planine.

Planinsko društvo Domžale vabi v svoje vrste vse ljubitelje planin, obenem pa obvešča, da dodatne informacije o možnostih bivanja v Domžalskem domu na Veliki planini lahko dobite pri Miru Avblju (376-005). Dobrodošli!

V. V.

PISMA BRALCEV ● PISMA BRALCEV ● PISMA BRALCEV

Kulturno bivanje ob dnevnem in nočnem miru

Naše prednike, ki so živeli še v jamah, so občasno verjetno motili le bliskanje, gromenje in viharji ter rjovenje živali na lovu ali pa trušč, kadar se je s hribov kotalila kakšna velika skala. Dandanašnji pa je glede hrupa in miru vse drugače. Svet in življenje se razvijata in napredujeta, s sabo pa poleg vseh mogočih ugodnosti in olajšav ter velikega napredka vlečeta vse preveč »smeti in odpadkov«. Zastrupljamo si zemljo, reke in podtalnico, jemo nezdravo hrano, z različnimi »odpadnimi« plini in sajami pa si kvarimo ozračje. Med te odpadke našega bivanja lahko štejemo tudi vsakdanji hrup in ropot, v katerem moramo živeti.

Moderen človek je res čuden tvor. Toliko je že nujnega hrupa, ki se mu ne moremo izogniti (letala, ki vzletajo, stanovanjska naselja so ob železnici in večjih prometnicah). Koliko prehudega hrupa povzročajo tovarne, ki so med naselji ali tik ob njih. Res je nekaj obratov, ki prehrupne stroje ali naprave – kompresorje – zvočno izolirajo in se držijo vsaj s predpisi dovoljenega hrupa in trušča; nekateri pa s tem precej pretiravajo in kljub dnevnim in nočnim prekoračitvam, ki so jih pokazale meritve, nič ne ukrenejo... Vse skupaj je seveda stvar kulture in poslušala do sobiva-jocih... Kje je še Evropa...!?

K pretiranemu hrupu spadajo tudi neobzirni vozniki preglasnjih

mopedov in motorjev, ko z odprtimi izpušniki nadlegujejo miru želečo si rajo. Skozi naselje, kjer je hitrost vožnje omejena na 40 km na uro, zapodijo s 120 kilometri in s hrupom reaktivnega letala. Tak divjak bi si zaslužil desetkratno kazni, za pretirano hitrost in za predvini trušč. Koliko bi s takimi lahko iztržila prometna policija.

Toda tako imenovani mladi človek si hoče še več hrupa. Kar prisluhnimo in pogledimo, recimo, na kakšno gasilsko veselico. Razvedrina glasba je vsako leto za nekaj fonov močnejša in hrupnejša. Kadar glasbeniki s pomočjo velikih zvočnikov igrajo in pojejo, se ljudje za mizami niti pogovarjati ne morejo, razen če si vpijejo na ušesa. Če pa je taka glasba v dvorani, človek samo čaka, kdaj bodo v oknih popokale šipe. Nujna posledica vsega tega je tudi vse več obolenj slušnih organov.

Precej mladih pa si ob raznih slavjih svoje dolgočasje preganja z metanjem petard. Če ti počti tik pod nogami, se ustrašiš in upravičeno razjeziš. Zdajle, ko se bližajo božični in novoletni prazniki, bo gotovo umestno vprašanje, koliko, kdaj in kje je dovoljeno metati petarde. Ali je to za razposajene mladence res samo zabava in razvedrilo ali pa je tudi prekršek javnega reda in miru. Mene prav nič ne moti, če na sveti večer spuščajo v zrak svetilne rakete in mečejo petarde ter če s tem ne pretiravajo. Pravo nasilje in nekulturno početje pa je, če zlikovci mečejo petarde med polnočnico, in to tik ob cerkvenem zidu ali celo pred samimi vrati. Naj jih mečejo prej ali pa pozneje!

Ali ni čudno, da ti isti izgedniki

na primer ne mečejo petard ob zidovju občine, kadar zaseda skupščina ali pred stavbo, kjer ima kongres kakšna stranka, recimo Združena lista, LDS ali podobna. Kako bi ljudje reagirali, če bi petarde padala med pogrebno slovesnostjo ali če bi petarde pokale in odmevale pred dvorano, v kateri je pevski koncert ali katerakoli druga slovesnost? Kateri govornik bi vzdržal s svojim govorom, če bi zunaj divje pokalo?

Pravzaprav bi bilo najlepše, tako vsaj pravijo optimisti, če bi se za preprečitev takega neciviliziranega početja vedno zavzemala tudi nasprotna stran. Kadar bi bil kongres kakšne stranke, naj bi za red in mir poskrbela nasprotna stranka. Za nemoten potek proslave komunistov bi poskrbeli verniki, za mir med polnočnico pa ateisti in komunisti. Saj bomo le tako napredovali do sprave. Pesimisti sicer zmajujejo z glavo, toda zakaj oboji ne bi poskusili ali vsaj poskušali. Predvsem pa drži, da brez obojestranskega priznanja in spoštovanja ne bo napredka.

Spet bodo polnočnice, spet bodo zlikovci, ki nimajo nič skupnega z vero in Cerkvijo, med mašo metalni petarde – skrbniki za javni red in mir ter sam MINISTER GREGOR – PA NIČ?!

Če vse to prostaško početje ne spada pod resor policije (ki povsod po svetu skrbi za javni red in mir), potem prosim, da naj naša občinska skupščina z županom na čelu o tem pove svoje javno mnenje, da bomo vsaj vedeli, v kakšni državi živimo.

Optimist bo spet rekel: »Mogoče pa že letos pri eni, dveh ali treh cerkvah ne bo pokalo.«

FRANCE CERAR

Spoštovani!

**Če želite,
da bo vaša
reklamo
prebralo
najmanj
16.000 ljudi,
oglašajte
v Slamniku.
TELEFON:
721-022**

TAPETNIŠTVO – DEKORACIJE SEVER ŠMARCA

vam obnovi in izdelava sedežne garniture, položi talne in stenske obloge, šiva in montira zavese.
Telefon: 813-951

FASADNI cevni oder s plohi za izdelavo fasade posojamo.
Telefon: (061) 723-229, Domžale.

V MENGŠU prodam vrtno zemljo, prevoz zagotovljen.
Telefon: 737-030.

INŠTRUIRAM MATEMATIKO, mehaniko, energetiko in druge predmete za srednjo strojno šolo. Telefon 737-266.

ZA ENKRAT tedensko pomoč v gospodinjstvu iščem mlajšo upokojenko. Telefon: 711-411.

MLADA slovenska petčlanska družina najame na območju Domžal ali okolice primerno stanovanje ali hišo. Telefon: (061) 711-641.

Zastopnika za prodajo **SLOVARJA SLOVENSKEGA JEZIKA** po domovih, redno ali honorarno zaposlimo.
ZASLUŽEK ODLIČEN!
Informacije: 727-051

BRUSIM in LAKIRAM parket
hitro in kvalitetno
Telefon: 712-716, zvečer

Mali oglasi

SERVIS šivalnih strojev Klančar – Preserje, Kajuhovala n.h. (v bližini Kemisa), telefon 723-324, 727-897, odprto od 10. do 12. in od 15. do 17. ure.

AVTOŠOLA

Ljubljanska 102, Domžale
Od 10. do 12. in od 16. do 18. ure
Mobitel: 0609/615-159

Gospodinjiski servis

»*Deklica za vse*«

Nuša DOLAR

Domžale, Kosovelova ul. 5
Telefon: 061/715-544

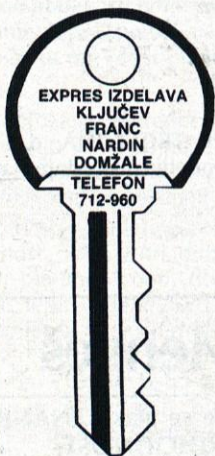
SELECOM

**TELEFONI
TELEFAXI
TEL. CENTRALE
KOPIRNI STROJI
PRODAJA-MONTAŽA**

DOMŽALE MARJAN JERETINA
SP. JARŠE, PREŽIHOVA 6

TEL. FAX
061
723444

**ZA ZAVAROVANJE
VAŠEGA PREMOŽENJA VAM
NUDIMO:**

- * varnostne ščite, prečne zapore, varovala, dodatne ključavnice in alarmne naprave
- * ključavnice za stavbe, avtomobile, kolesa in motorna kolesa
- * prenosne in zidne blagajne
- * kopiranje ključev (cilindrične, dozične, avto ključce, ključce za blagajne)
- * popravila ključavnic
- * montažo varnostnih ščitov
- * gravirane napise

CENJENE STRANKE OBVEŠČAMO, DA POSLUJEMO NA NOVI LOKACIJI:
SERVIS IN TRGOVINA NA LJUBLJANSKI 69,
TELEFON: 714-406 (OB OBČINSKI STAVBI) IN
V POSLOVNI ENOTI VELE-NAPREDEK DOMŽALE
(KLETNA ETAŽA).

Se priporočamo!

POCENI prodam akumulacijsko peč AEG 3.000 WAT.
Telefon: 727-908.

INŠTRUIRAM osnovnošolske predmete ter angleščino in matematiko za srednje šole. Telefon 712-715.

REGISTRACIJE podjetij, spremembe registracij, predstavništva oz. podružnice podjetij, **TUJA VLAGANJA – OPROSTITVE CARINE** za podjetja in obrtnike izvajamo.

Informacije po telefonu in faksu: (061) 737-862.

POMAGAM pri težavah z osnovnošolsko in srednjošolsko angleščino. Telefon 722-266, Romana.

IŠČEM ŠIVILJO za šivanje zaščitnih rokavic. Telefon (061) 723-028.

POCENI instrukcije iz fizike, matematike in angleščine za osnovno in srednjo šolo v Domžalah nudim. Telefon 712-061.

PRODAM ŠE registriran mini Moris 1000, letnik 1971, črne barve. Cena po dogovoru. Telefon: 739-251.

INŠTRUIRAM matematiko za osnovne in srednje šole. Telefon: 813-624.

INŠTRUIRAM matematiko, fiziko in osnove elektrotehnike. Telefon 738-662.

IŠČEMO POTNIKE za prodajo na terenu.

Potreben osebni avtomobil.
Nagrajevanje stimulatívno.

Informacije: 068-85-325.

061/738-716

ELSON

- skrinje, hladilniki, ledomati
- pralni in pomivalni stroji

SERVIS BELE TEHNIKE

LINHARTOVA 2
61234 MENGEŠ

gorenje LTH

iskra

Candy

ARISTON

ODSLEJ TUDI
PRODAJA IN
MONTAŽA

**SERVIS
OLJNIH GORILCEV**

**RAJKO
AVGUŠTIN**

STARETOVA 2
61234 MENGEŠ

Sprejem naročil
od 7. do 8. ure
na tel.: (061) 739-426

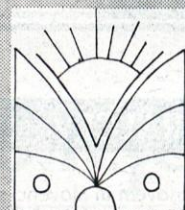
UMETNIŠKE SLIKE PO NAROČILU

ŽE OD 3000 SIT DALJE

UNIKAT d.o.o.

Radomlje

Tel.: 727-947

PRESENETITE Z LEPOTO

ZA VAŠ DOM IN VAŠE NAJDRAŽJE!

COSMOS d.o.o.
Slamnikarska 1, DOMŽALE
Telefon: 061 713-018

**OBRTNIKI – PODJETNIKI
– KNJIGOVODSKI SERVISI**

*Računalniški programi SAOP:
knjigovodstvo, prometni davki,
osnovna sredstva, trgovina,
fakturiranje, osebni dohodki, ...
prijazno in racionalno.*

Naše prednosti:

- 1500 zadovoljnih strank,
- kvaliteta, konkurenčne cene, hitre in kvalitetne storitve,
- 12-MESEČNI BREZOBRESTNI KREDIT

KMETJE POZOR!

Kmete in druge občane občine Domžale in Kamnik obveščamo, da je na Ljubljanski c. 102 v Domžalah (bivša policijska postaja) začela obratovati **Območna izpostava Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije**.

Bliža se čas sklepanja najemnih pogodb za zakup državnih zemljišč, zato vas vabimo, da se na naši izpostavi oglašite ob uradnih urah, ki so **vsak ponedeljek, sredo in petek od 8. do 12. ure**.

Preserje pri Radomljah
Kamniška 21

ALTERNATIVNA MEDICINA

**REFLEKSNA TERAPIJA • AKUPUNKTURA
MANUELNA TERAPIJA – HIROPRAKTIKA
AKUPRESURA • SHIATSU
NAVADNA IN ŠPORTNA MASAŽA**

v izvedbi priznanih zdravnikov – nevrologov

dr. med. Igorja Kuzjakina

in
dr. med. Maksima Krylova

oba iz centralne univerzitetne klinike v Moskvi

Spekter terapij je zelo širok, in sicer od terapij za hujšanje, proticelulitne masaže, odprave krčnih žil... itd., pa do zdravljenja nepravilnosti hrbtničnega sistema.

Kolikor imate take ali podobne zdravstvene težave, vas vabimo na

BREZPLAČEN ZDRAVNIŠKI PREGLED

Skupaj bomo ugotovili vaše zdravstveno stanje in vam svetovali, kako in koliko vam lahko pomagamo.

Informacije in naročila vsak delavnik od 15. ure dalje
po tel.: 727-818

SAM d.o.o.

Trgovina z gradbenim materialom
Krakovska 4b; 61230 Domžale

**NUDIMO
GRADBENI MATERIAL
PO UGODNIH CENAH**

- * cement Anhovo 472,00 SIT/vreča; maltit 427,50 SIT; opeka modularni blok 41,80 SIT (ORMOŽ) in 40,80 SIT (LENDAVA); strešnik BRAMAC vseh vrst 87,60 SIT za količino nad 1.700 kosov fco kupec; salonit plošče 5,5-valne 641,00 SIT; 6-valne 673,00 SIT in 8-valne 704,00 SIT/kom; stiropor 6.346,00 SIT/m³.

V cene je vključen prometni davek.

- * Poleg tega pa nudimo ugodno tudi opeko zidaki, siporex, hidro izolacije, mreže, železo, keramične ploščice, lepila, parket – lamelni in drugo.

Pokličite nas na telefon: 061/721-730

712-059

713-288 (fax)

VSAK DAN OD 7.–19. ure

SOBOTA OD 7.–13. ure

Se priporočamo!

PETDESETLETNA TRADICIJA KVALITETE

Okršlar – usnjeni izdelki

Obrtniška družina OKRŠLAR, le kateri Domžalčan ne pozna kvalitetne usnjene galanterije, je v letu, ko praznuje zlati jubilej – pet desetletij dolgo tradicijo izdelave kvalitetnih usnjenih izdelkov v Domžalah, na Ljubljanski 90 (nasproti Kuriva ali ob Zlatarni Celje) odprlo prikupno trgovinico USNJNI IZDELKI.

TORBICE, PASOVI IN DENARNICE, TUDI NAKUPOVALNE TORBE IN KATEREGA IZMED ZELO UPORABNIH NAHRBTNIKOV Vam bo ponudila prijazna Mojca, ki je ena iz družinskega podjetja OKRŠLAR, kjer ima vsak svoje delo. Vinko OKRŠLAR je organizator, komercialist, brez pomoči žene seveda ne bi šlo, saj poleg drugega dela, skrbi za knjigovodstvo in je

tudi v lokalu v veliko pomoč hčerki Mojci, pa brez sina, ki ja glavni kreator, tudi ne. Sledijo modernim trandom, pri tem pa ne pozabljajo na kvaliteto, uporabost in lepoto usnjenih izdelkov, pa tudi na primerno ceno.

Veseli bodo vsakogar, ki se bo oglašil v njihovi trgovini, odprto imajo vsak dan od 9. do 12. ure, popoldne od 15. do 18. ure, v sobotah pa lahko pridete od 9. do 12. ure.

OKRŠLARJEVIH USNJNIH IZDELKOV doslej ni bilo mogoče dobiti na enem mestu. Sedaj jih lahko kupite, v majhnih serijah in veliki kvaliteti. Obljubljajo pa, da bodo, ko jim poveste, kaj bi radi, ponudbo razširili, popestrili in sploh naredili vse, da

Vam ustrezajo – v obojestransko zadovoljstvo.

Zato obiščite trgovinico OKRŠLARJEVI USNJNI IZ-

DELKI – prav na koncu velikega SPB Vas pričakujejo. Prepričajte se o kvaliteti, lepoti in uporabnosti vseh izdelkov, primernih cenah in prijazni postrežbi, pa ne pozabite povedati, kaj bi še želeli. Če bo mogoče, Vam bodo Okršlarjevi zanesljivo ustregli! Dobrodošli!

INFOMARK d.o.o., Domžale
Triglavska 9, 61230 DOMŽALE
☎ 061/723-229
Delovni čas: od 8⁰⁰-15⁰⁰

NAJVEČJA IN UGODNA PONUDBA OPREME ZA TRGOVCE IN GOSTINCE

ELEKTRONSKE BLAGAJNE
SALAMOREZNICE
TEHTNICE
HLADILNA IN DRUGA OPREMA

ALFA-INT

BIRO ZA PROMET Z NEPREMIČNINAMI
DOMŽALE, Slamnikarska 1

ZA VAS UREDIMO VSE V SMISLU PROMETA RAZNIH NEPREMIČNIN.

TAKO ZA VAS PRODAJAMO, KUPUJEMO, ODDAJAMO, NAJEMAMO RAZNE NEPREMIČNINE, KOT SO:

HIŠE, STANOVANJA, LOKALI, POSLOVNI PROSTORI, DELAVNICE, PARCELE in podobno.

SE PRIPOROČAMO!

TEL: (061) 712-895

delovni čas od 10⁰⁰ do 14⁰⁰ in od 16⁰⁰ do 18⁰⁰

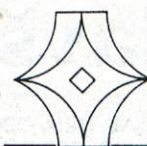

S E R V I S

M i l a n K R U L C

C. Heroja Vasja 8, 61252 Moravče
Telefon: 061 731-143, Telefax: 061 731-143

- * ugodni kreditni pogoji za nakup vozil NISSAN
- * ob nakupu novega vozila – lepo darilo
- * dodatna oprema in rezervni deli
- * pooblaščen servis

HIPO

HRANILNICA IN POSOJILNICA d. d.
Ljubljanska c. 76, II. nadstropje, 61230 Domžale

Tel.: 061-713-696, 723-378 - Fax: 061-713-699

HRANILNE VLOGE – TEKOČI RAČUNI – DEPOZITI – MENJALNICA
KREDITI ZA PREBIVALSTVO, OBRT IN MALO GOSPODARSTVO

NAJNOVEJŠA PONUDBA HRANILNICE HIPO d. d.

I. KREDITI NA PODLAGI VARČEVANJA

- Doba varčevanja: 6 mesecev in 12 mesecev
- Mesečni obrok: najmanj 50DEM
- Na privarčevana sredstva pridobi poslovni partner:
  - po 6 mesecih 200% kredita po R+12% obrestni meri
  - po 12 mesecih 300% kredita po R+13% obrestni meri.
- Hranilnica ohranja realno vrednost privarčevanih sredstev.

II. KREDITI NA PODLAGI VEZANIH DEPOZITOV

- Vezava depozita na 6 mesecev po R obrestni meri.
- 200% kredita za dobo 6 mesecev po R+11% obrestni meri.
- Vezava depozita na 12 mesecev po R obrestni meri.
- 300% kredita za dobo 12 mesecev po R+12% obrestni meri.

Kredite vračamo v mesečnih obrokih.

Vezana sredstva uporabljamo za delno jamstvo odobrenega kredita.

Druge oblike jamstva so lahko:

- zavarovanje pri zavarovalnici
- zastava nepremičnin
- vrednostni papirji
- garancija banke idr.

PRI NAS TEČE ČAS PO NOVEM

Zato nas obiščite na Ljubljanski 76, Domžale, v II. nadstropju, da vam bomo podrobneje predstavili našo ponudbo.

CENEJE, NAJCENEJE, ŠE CENEJE

V TRGOVINI **SPINA** V KRAŠCAH

Znižali smo cene večim izdelkom, med njimi: olju, sladkorju, sirom, praškom in še nekaterim drugim artiklom.

NA ZALOGI IMAMO VELIKO IZBIRO SVEČ, STEKLENIH IZDELKOV PO TOVARNIŠKIH CENAH.

RHODODENDRON CENTER d.o.o.
Volčji potok 2b

PE TRGOVINA JURČEK

DOMŽALE, Stranska 9
Telefon: 723-021 in 813-587

v a b i

na akcijo: NAREDIMO TO DEŽELO LEPO

Pri nakupu rastlin in čebulnic:
– nad 10.000 SIT vam priznamo 15% popust
– pri nakupu nad 50.000 SIT vam priznamo 15% popust ter vam skiciramo zasaditveni načrt, kupljene sadike pripeljemo na dom in jih po želji tudi posadimo po polovični ceni s prevozom.

Za ureditev grobov imamo na zalogi bel marmornati nagrobni pesek (tri granulacije), črnic, mačehe in druge rastline.

Nudimo vam tudi sadike sadja, ameriških borovnic, jagod, malin, lešnikov in velik izbor vrtnic.

Ob Dnevu mrtvih sprejemamo naročila za rezano cvetje in nagrobne šopke. Pri nas lahko naročite tudi semenski zgodnji, srednji in pozni krompir.

Trgovina je odprta vsak dan od 8. do 19. ure, ob sobotah pa od 8. do 13. ure.

VESELI BOMO VAŠEGA OBISKA!

AVS AUDIO VIDEO SERVIS
☎ 061 73 84 09

POOBLAŠČENI SERVIS
SHARP HRIBARJEVA 38
61234 MENGEŠ, SLOVENIJA

POPRAVILA:

TV sprejemnikov
Radijskih aparatov
HI-FI aparatov
Video opreme

ODPRTO:

10 - 12

16 - 18

Trgovina s tehničnim, lesnim in gradbenim materialom
Grobje 3A, Rodica, 61230 Domžale
Telefon: (061) 711-655

VAM NUDI:

- gradbeni material
- stavbno pohištvo
- sanitarno keramiko
- ogrevalno tehniko
- vodovodni material
- opremo za kopalnice – Fackelmann, Kolpa

Ugodnosti, ki vam jih nudimo:

- 5% popust pri gotovinskem plačilu nad 10.000,00 SIT
- prodaja na 3 čeke – brezobrestno
- pri nakupu nad 30.000,00 SIT brezplačen prevoz do 30 km

Pričakujemo vaš obisk – se priporočamo!

Delovni čas: delavnik od 7. do 19. ure
sobota od 7. do 13. ure.

IMATE TEŽAVE Z OČMI?

Optika Golavšek vas pričakuje

V SPB NA LJUBLJANSKI 88 – SAJ VESTE, TO JE TISTI NAJVEČJI POSLOVNO STANOVANJSKI BLOK V DOMŽALAH V BLIŽINI MESNICE HAM-HAM ALI PRAV NASPROTI VELIKEGA SIVEGA SILOSA, NAJDETE OPTIKO GOLAVŠEK. V PRIJETNEM LOKALU LAHKO OPRAVITE VSE, KAR JE V ZVEZI S TEŽAVAMI Z VIDOM.

ODPRTO JE VSAK DAN OD 8. DO 16. URE, OB SOBOTAH OD 9. DO 12. URE, POSEBEJ PA SI ZAPOMNITE, DA SO URADNE URE ZDRAVNIKA, KI BO POGLEDAL VAŠE OČI, VSAK PONEDELJEK OD 15. DO 16. URE.

V OPTIKI GOLAVŠEK BOSTE NAŠLI VSE OD NAJPREPRO-

odreži

S tem kuponom imajo bralci SLAMNIKA za vse storitve V OPTIKI GOLAVŠEK do 15. 11. 1993 10% popusta!

DOBRODOŠLI

ZA OČETE, MAME, TETE, STRICE: OTROCI HOČEJO SO PIZZE! POT K BARU BONITA V ŠMARCO NI SKRITA! Šmarca je kraj, kjer vas čakajo najboljše pizze! V Baru Bonita, Kamniška 75 vam med 12. in 22. uro spečejo pizzo, kakršno želite.

Pa ne le to: Mesni sir, pivske klobase, šobeljni, narezki, suhe klobase in druge dobrote so tista domača roba, ki vas posebej vabi k nam na obisk. JOŽI KREGAR in KARMEN MATIČ se bosta potrudili, da boste zadovoljni tudi s pijanci. BONITA: POT DO KVILITE JE V POTEŠILO APETITA! LEPO POVABLJENI Lokal imamo odprt med 8. in 22. uro.

Bonita
BAR
PIZZERIA

v Šmarci, na Kamniški 75

Predstavlja se Bio-tehna engineering, d.o.o. iz Kranja

Na letošnjem sejmu EKO v Celju so podelili zlati znak Celeia čistilni napravi EKOROL, ki so jo zasnovali in razvili v podjetju BIO TEHNA engineering, d.o.o. v Kranju. V komisiji, ki je podelila nagrado, so bili predstavniki za okolje in prostor ter priveditlja celjskega sejma.

Naprava EKOROL je namenjena biološkemu čiščenju odpadnih voda naselij, turističnih objektov, industrijskih obratov in odpadnih voda živilske industrije. Tehnologijo je mogoče uporabiti tudi za večja naselja.

Trenutno je ta naprava zamišljena kot tipska čistilna naprava za čiščenje odpadnih voda od zmogljivosti 5–10 enot pa vse tja do 2500 enot. Pri razvoju so se zavestno odpovedali vsem standardom JUS. Zasnovali so jo v skladu z normativi DIN.

EKOROL je plod sodelovanja s TIM Laško, kjer naprave izdelujejo, montirajo in servisirajo. BIO-TEHNA iz Kranja pa med drugim opravlja redne kontrolne preglede, svetuje uporabnikom in laboratorijsko nadzira delovanje naprave. Tehnologija temelji na načelu čiščenja s tako imenovano fiksirano biomaso. To pomeni, da so v biološkem delu naprave nosilci posebej profilirane plošče iz plastičnega materiala.

Na ploščah so pritrjeni mikroorganizmi, ki čistijo vodo. Plošče v premeru 1–2,2 metra so nanizane v nekakšen valj, ki se do polovice potopi v bazen z odpadno vodo. Bazeni so pri večjih napravah betonski. Za manjše naprave so na voljo kovinski bazeni, ki jih izdeluje TIM Laško. Valj se počasi vrtil. Ko pridejo mikroorganizmi

v stik z vodo, vežejo in razgrajujejo odpadne snovi, moker biofilm pa se nasiti s kisikom. Ta proces zagotavlja hitro in uspešno razgradnjo. Takšnemu čiščenju pravimo »aerobni«. Učinek naprave je odvisen od površine. V tem primeru se dosledno držijo evropskih normativov za dimenzioniranje.

Delovanje čistilne naprave EKOROL sestavljajo: mehansko predčiščenje, biološko čiščenje in zaključno usedanje.

Čistilni valj, ki je del naprave, je izdelan iz nerjavečega jekla. Plošče valja so plastične. Na koncu bi lahko povedali še to, da se za EKOROL zanimajo tudi firme v nekaterih drugih evropskih državah.

Vse tehnološke in komercialne informacije dobite pri **BIO – TEHNA engineering d.o.o.** Bleiweisova c. 6 p.p. 85 64000 KRANJ tel, fax: 064/214-184. Besedilo: MILOŠ LIKAR

YOGA V VSAKDANJEM ŽIVLJENJU

Društvo yoge vas vabi, da se vpišete v začetni tečaj, ki bo v stari OŠ Vencija Perka Domžale (za Knjižnico) ob sredah in petkih od 17. do 19. ure, in sicer do 29. 10. 1993.

Društvo vam omogoča:

- redno dvakrat tedensko vadbo asan, pranayame, meditacije, yoga nidre tehnika sproščanja,
- omogoča vam stik z učiteljem Yoge Paramhanso Swamijem Maheshwaranando, udeležbo na njegovih seminarjih ter predavanjih doma in v Evropi,
- srečanja z drugimi Yoga centri doma in v tujini, ki deluje pod vodstvom istega učitelja.

STEJŠIH DO NAJBOLJ ZAHTEVNIH STEKEL ZA OČALA – BOLJ IN MANJ OBČUTLJIVIH, PA STANJŠANIH, PLASTIČNIH, IMAJO TUDI BIFOKALNE IN FOTO STEKLA, KI JIH TUDI PRIMERNO UOKVIRIJO – PO VAŠI ŽELJI. IZBIRATE LAHKO MED DOMAČIMI OKVIRJI, NAJENOSTAVNEJŠE DOBITE ŽE ZA 2500 SIT, PA TISTIMI BOLJŠIMI IZ TUJINE, KI SO MALCE DRAŽJI, VENDAR NE PRETIRANO.

POSTREŽBA JE HITRA, ČE SO PRIMERNA STEKLA NA ZALOGI, ODIDETE IZ LOKALA Z OČALI ŠE ISTI DAN; ČE NE, MALCE POČAKATE, AMPAK LE DO NASLEDNJEGA DNE IN ŽE Z OČALI, KI IZBOLJŠAJO VAŠ VID IN POLEPŠAJO VAŠ OBRAZ, ZADOVOLJNI ODIDETE IZ OPTIKE GOLAVŠEK, DOMŽALE, LJUBLJANSKA 88.

NAJBOLJŠE PIZZE TA HIP Fontana v Dobu

Prijeten BISTRO IN PIZZERIJA »FONTANA«, kot jo je poimenoval Gregor Rogelj, najdete na Stritarjevi 6 v Dobu. Če že niso, potem bodo v kratkem opozorilne table vse ljubitelje pizz že na magistralni cesti opozarjale, da prav sredi Doba zavijete proti cerkvi in malce pred njo na levo, pa ste pri FONTANI, ki niti po naključju ni samo pizzerija.

Poleg bogate ponudbe (IZBIRATE LAHKO MED 16) klasičnih pizz, VSE ZELO DOBRE IN NE PREDRAGE, PA VELIKI, je tu PIZZA FONTANA, po kateri se prav prileže še kakšna sladica iz bogate ponudbe različnih palačink, sadnih kup, pijač po izbiri, postrežbo pa vsem tudi z narezki – vse po vaših željah in ne predrago.

Lokal je odprt vsak dan od 12. do 23. ure, ob sobotah in nedeljah od 11. do 23. ure, le ob torkih zaprejo. Če bi pizzo jedli raje doma, zavrtite 712-672 in medtem ko boste prišli do FONTANE, bo vaša pizza že pripravljena za na pot, potem pa dober tek!

ČE TOREJ ŽELITE ZARES DOBRE IN VELIKE PIZZE, SE DOBIMO V DOBU PRI FONTANI, kjer pripravljajo NAJBOLJŠE PIZZE TA HIP!

Če je vaš avto Volkswagen ali Audi, Vam servis Debec zagotovi rezervne dele v 2 dneh

SERVIS DEBEVC v Mengšu, na Gorenjski cesti 13 (njihova telefonska številka je 738-412, številka faxa pa je 739-723), je pooblaščen trgovec in serviser firm VOLKSWAGEN in AUDI. To pomeni, da zagotavlja kompletni program VOLKSWAGEN in AUDI, in sicer:

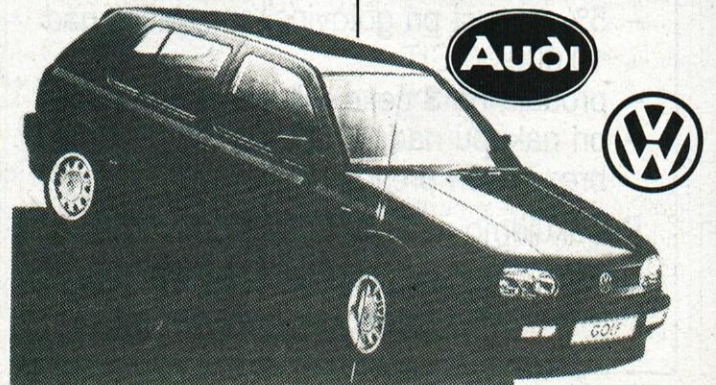
- prodaja vseh vrst novih in rabljenih avtomobilov teh dveh proizvajalcev;
  - zagotavlja kompletni servis – vključno s kleparskimi in avtomobilskimi deli, ki ga opravljajo v Avstriji šolani in usposobljeni strokovnjaki;
  - servis uporablja le originalne diagnostične aparate in orodja; imajo vso potrebno strokovno literaturo;
  - vse originalne rezervne dele za vašega jeklenega konjička vam zagotovijo v dveh dneh.
- SERVIS DEBEVC je odprt vsak dan od 8. do 17.30, ure, ob sobotah jih lahko dobite tudi med 8. in 13. uro.

ČE STE TOREJ TUDI VI EDEN IZMED MNOGIH KUPCEV, KI STE ŽE SPOZNALI UŽITEK VOŽNJE V PRIJAZNEM GOLFU, KI JE ZARADI SODOBNEGA NAČINA IZDELAVE IN STALNIH IZBOLJŠAV POSTAL NAJVARNEJŠE VOZILO V SVOJEM RAZREDU, ALI EDEN IZMED TISTIH VOZNIKOV AUDIJA, KI JE ŽE SPOZNAL VISOKO KVALITETO IZDELAVE – ALI TO ŽELITE POSTATI, DOBRODOŠLI

V SERVISU DEBEVC, MENGEŠ, GORENJSKA 13, KJER VAS VAŠ VOLKSWAGEN ALI AUDI ŽE PRIČAKUJETA!

VAS ZANIMAJO NOVI MODELI PASSAT, GOLF VARIANT, GOLF CABRIO, ALI PA MORDA VSE, KAR ŠE NE VESTE O GOLFU IN AUDIJU?

POTEM SE SREČAMO V TORREK, 2. NOVEMBRA 1993 – VES DAN, SAJ IMA SERVIS DEBEVC SAMO ZA VAS DAN ODPRTIH VRAT!

**OBVEŠČAMO VSE OBČANE, DA BO ŽALNA KOMEMORACIJA V NEDELJO,
DNE 31. 10. 1993, OB 18. URI NA POKOPALIŠČU V DOMŽALAH.**

VABLJENI!

Krajevne skupnosti mesta Domžale

**ZDRAVSTVENI DOM
DOMŽALE
OE »OSNOVNO
ZDRAVSTVENO
VARSTVO«
Higiensko-epidemiološka
služba**

**Cepljenje
proti gripi
v sezoni
1993/94**

Bliža se sezona cepljenja proti gripi in zato vas obveščamo, da se bo tudi letos v ZD Domžale možno zaščititi pred gripo s cepivom, ki bo glede sestave ustrezalo priporočilom WHO.

Ker so na voljo sodobna cepiva, ki ne povzročajo stranskih pojavov niti bolezní, so lahko cepljeni vsi, ki jih gripa ogroža. Zlasti priporočamo cepljenje: osebam starejšim od 60 let, osebam s kroničnimi boleznimi srca, pljuč, ledvic, s sladkorno boleznijo in drugimi boleznimi pri katerih bi gripa lahko povzročila poslabšanje ter drugim osebam in otrokom, pri katerih odsotnost z dela (šole) predstavlja prekinitev pomembne

dejavnosti (izobraževanje, bančništvo, gasilci, policija, promet, pošta itd.).

Želimo, da bi s pravočasnim cepljenjem preprečili bolezen predvsem pri starejših osebah in kroničnih bolnikih, saj je bolezen zanje lahko usodna, pa tudi pri mlajši populaciji, ki je v preteklih letih najbolj obbolevala.

Cepimo z eno dozo cepiva. Cena cepljenja je enotna za vsa Slovenijo – 500,00 SIT.

Cepljenje je potrebno opraviti jeseni (od oktobra do decembra), pred pričetkom sezone značilne za pojav gripe.

Prosimo vse zainteresirane (zlasti večje kolektive), da čim prej, po možnosti do konca oktobra, sporočite število oseb za cepljenje, zaradi nabave potrebnega cepiva.

Direktor ZD Domžale
GROŠELJ dr. JANEZ

**CEPLJENJE
PROTI GRIPI
v ambulanti dr. Olge
Ložarjeve v Zg. Jaršah
(Induplati) vsak dan od
12. do 13. ure.
Cena 500 SIT.
Telefon: 721-911,
int. 388**

**ZDRUŽENJA BORCEV IN UDELEŽENCEV NOB
TER KRAJEVNE SKUPNOSTI DOMŽAL, MENGŠA IN
RADOMELJ**

vabijo občane na

TRADICIONALNE ŽALNE SVEČANOSTI OB DNEVU
MRTVIH, in sicer:

v četrtek 28. 10. 1993, ob 11.00 uri na GOLČAJU nad
Blagovico pri spomeniku padlih borcev Radomeljske
čete (ob slabem vremenu pri spomeniku v Blagovici),

v soboto 30. 10. 1993:
V MENGŠU – ZALOKA ob 16.00 uri pri spomeniku
talcev

v nedeljo 31. 10. 1993:
V RADOMLJAH ob 17.00 uri na grobišču borcev
V DOMŽALAH ob 18.00 uri na pokopališču.

Povabilo

Društvo izgnancev Domžale še vedno včlanjuje vse, ki ste bili med vojno izgnani v nemška taborišča, v Srbijo, Hrvaško ali Bosno, pa tudi vse tiste, ki ste bili ukradeni slovenskim staršem ali pa ste pobegnili pred izgnanstvom, člani društva pa lahko postanejo tudi svojci vseh izgnancev. Pridružite se nam!

Obenem bi društvo rado za vse zainteresirane člane organiziralo tudi obisk enega nekdanjih taborišč. Pri tem bo vodstvo upoštevalo predloge in želje članov društva, zato vam predlagamo, da svoje predloge, pobude in želje posredujete DRUŠTVU IZGNANCEV DOMŽALE, 61230 Domžale, Ljubljanska 69 ali posameznim poverjenikom društva na terenu.

Pričakujemo vaše predloge in vas pozdravljamo!

Društvo izgnancev Domžale

Likovno Razstavišče Domžale

Vabimo vas na otvoritev razstave barvnih jedkanic akademskega slikarja in grafika

profesorja

Marjana Vojske,

ki bo v soboto, 30. oktobra 1993, ob 17. uri.

Avtorja bo ob otvoritvi predstavil Jože Hudeček.

V kulturnem programu bo sodeloval kitarist Igor Saje.

Gospod Marjan Vojska, slikar in grafik, se je rodil v Domžalah, po študiju na ljubljanski Akademiji upodablja očih umetnosti pa se je preselil v Nemčijo, kjer živi in ustvarja še danes. Sprva je živel v Hagnu, kasneje pa v Münstru, kjer tudi predava na Visoki šoli za oblikovanje. Razstavljal je večinoma v tujini, sodeloval na številnih skupinskih razstavah

in grafičnih bienalij. V domovini pa se na žalost že dolgo ni predstavil, zato bo razstava prav gotovo zanimiv vpogled v njegova novejša dela.

Njegova dela so odkupili številni muzeji in galerije sodobne umetnosti, med drugim skopska, beograjska, reška in ljubljanska moderna galerija, pa tudi newyorški muzej sodobne umetnosti, muzej v Bochumu, Wittnu, Hagnu, Münstru... Za svoja dela pa je prejel tudi številna pomembna mednarodna priznanja.

Prav gotovo sodi Marjan Vojska med najboljše in najuspešnejše slovenske slikarje in gra-

fike, ki so se uveljavili pretežno v tujini.

Razstava bo odprta do 13. novembra 1993.

Razstavo so pripravili in omogočili:

Knjižnica Domžale
Izvršni svet občine Domžale
Rotary klub Ljubljana
Podjetje Signa Trzin

Likovno razstavišče Domžale je odprto

od ponedeljka do petka od 10. do 12. ure in od 15. do 19. ure ter ob sobotah od 10. do 12. ure.

Cveta Zalokar-Oražem

OBVESTILO

Svet Krajevne skupnosti Jarše-Rodica obvešča krajanke, da bo ob počastitvi krajevnega praznika, 29. oktobra 1993, ob 16. uri otvoritev ceste v Jelovskovi ulici – Groblje.

Vabljeni!

DEKLETA, POZOR!

Ženski nogometni klub Jarše je mlado športno društvo, ki v prvi nogometni ligi igra že drugo leto. Ker pa bi radi, da bi nas bilo čim več, vabimo vsa dekleta in žene, ki jih igranje nogometa veseli, naj se nam pridružijo na naših treningih, ki so ob ponedeljkih, sredah in četrtek ob 18.30 na nogometnem igrišču v Jaršah (za tovarno Induplati), ter tako pripomorejo k boljšemu razpoloženju in kvalitetnejši igri.

Lep nogometni pozdrav!

VABILO

Debatni klub GOVORNIK Domžale prireja v sredo, 3. novembra 1993, ob 19. uri v prostorih Knjižnice Domžale večer na temo

**DOMŽALE VČERAJ,
DANES IN VIZIJA
ZA JUTRI.**

Gost večera bo g. Stane Stražar, ta sedaj piše knjigo o Domžalah.

Vljudno vabljeni!

Telefon: 727-818

FOLKLORNA SKUPINA MENGEŠ

se lepo zahvaljuje Krajevni skupnosti Mengeš za odobreno brezplačno stojnico na Mihaelovem sejmu.

Hkrati se zahvaljujemo vsem darovalcem daril za srečelov, predvsem pa tistim, ki so prispevali darila, vredna več kot 10.000,00 SIT; to so:

Stoli Mengeš Pungercar-Oražem ● Melodija Mengeš ● Servis avtogum Gregorc ● Napredek Domžale ● Induplati Jarše ● Mizarstvo Zajc Ljubljana ● Gardenija Ljubljana

Komisija za delovna razmerja
Doma upokoencev Domžale

objavlja prosta dela in naloge

1 srednje medicinske sestre

za določen čas (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu)

Pogoji: srednja šola za zdravstvene delavce in opravljen strokovni izpit

Kandidatke naj pošljejo ponudbe z dokazili v 10 dneh na naslov:
DOM UPOKOJENCEV DOMŽALE, Karantanska 5, 61230 Domžale

O izbiri bomo kandidatke obvestili v 10 dneh po odločitvi, najkasneje pa v 30 dneh po preteku roka objave.

**Moški pevski zbor KUD
Janko Kersnik Lukovica,
ki deluje že več kot 30
let, vabi k sodelovanju
pevovodjo.**

Ponudbe sprejema Franci Capuder, Lukovica 13, 61225 Lukovica, telefon doma: 735-148, v službi: 735-007.

VABILO

Krajevna skupnost Jarše-Rodica vabi občane vsak petek v Osnovno šolo Rodica, Kettejeva ul., od 19.30 do 21. ure na rekreacijo.

**KRAJEVNI ODBOR
SLOVENSkih KRŠČANSKIH
DEMOKRATOV DOB**

vabi na PREDAVANJE in pogovor na temo:

**»ZAKONSKE
VEZI«**

**Predavatelj: psiholog
prof. Pavel Kogej**

**Prireditve bo v Kulturnem
domu na MOČILNIKU v Dobu
v PETEK 19. 11. 93 ob 19h**

SKD

DRUŠTVO SMO

STARŠI – MLADI – OTROCI
Ljubljanska 71, DOMŽALE

**POSEBNO VABILO MLADIM IN NJIHOVIM
STARŠEM IZ DRUŠTVA SMO**

STARŠE, MLADE IN OTROKE povezuje med seboj društvo SMO s svojimi dejavnostmi, ki so se v jesenskem delu leta že večinoma začele – delavnice, tečajji, družinski izlet, lutkovni abonma, sledijo pa še prireditve pred blagovnico Vele, miklavževanje...

Izvršni svet Skupščine občine Domžale na podlagi javnega razpisa prvič sofinancira programa našega društva za delo z mladimi, na katera ste še posebej vabljeni: **gledališko delavnico in tehnike učinkovitega učenja. Upajmo, da bo tudi podjetniško šolo.** Prijave za te programe še sprejemamo, prav tako za naslednje nove programe:

ZA ŠTUDENTE IN SREDNJEŠOLCE V NOVEMBRU 93
V želji, da popestrimo življenje in delo mladih, bomo v društvu SMO, Ljubljanska 71, Domžale, pripravili zanimive aktivnosti za prosti čas:

Vse tiste, ki hočejo nekaj več, ki želijo biti boljši, uspešnejši, vabimo, da se udeležite tečaja: **TRENING UČINKOVITEGA UČENJA.** Zvedeli boste, kako se učiti, kdaj se učiti, zakaj so smiselni odmori med učenjem, kako urimo spomin, kako prepoznavno bisto snovi, kako in kdaj osvojeno snov utrjujemo. Ko se boste »znali« učiti, boste za isto snov potrebovali tudi pol manj časa. (T. Buzan). (tečaj sofinancira domžalski IS – projekt: delo z mladimi).

V **GLEDALIŠKO DELAVNICO** vabimo vse, ki želijo spoznati področja gledališke ustvarjalnosti, izuriti telesno sproščenost in izraznost, preživeti v skupini prijetne in koristne ure prostega časa in spoznati lastne igralske sposobnosti. (Program sofinancira domžalski IS-projekt: Delo z mladimi).

LUTKOVNI ABONMA – za otroke od 6. leta dalje, z ogledi predstav v ljubljanskem lutkovnem gledališču in organiziranim prevozom ter spremstvom. Za naš prvi izlet v soboto dopoldan, 23. 10. zbiramo prijave do 19. 10. Ogleдали si bomo premierno igro »Grofič prašič« Ervina Fritza. Za počitniške ogledne med 2. in 6. novembrom pa do 30. oktobra.

MISELNE IGRE – za starejše osnovnošolce se začnejo v jesenskih počitnicah, tj. 2.–6. novembra. Namenjene so nadarjenim in vsem tistim, ki želijo urediti ustvarjalno in logično mišljenje. Igre vključujejo tehnike ustvarjalnega mišljenja, logične igre in uganke, miselne trike, igre za zbranost, razvedrilne igre drobnih spretnosti in večšin...

Tečaj **KONVERZACIJA – ANGLEŠČINA** je primeren za vse, ki že imajo predznanje angleškega jezika. Poudarek bo na konverzaciji in razširitvi besednega zaklada, vsebuje pa tudi branje in pisanje. Teme so privlačne, za predstavitev pa bodo uporabljene zanimive tehnike: razširitev besednega zaklada skozi zabavne pesmi, t.i. besedni kvadrati, intervjuji, vprašalniki, ... Kot dopolnitev bo na voljo slikovni material, časopisi, knjige...

Vpis je možen do 8. 11. 1993.

Uradne ure društva SMO so ob po. in če. od 18. do 19. ure, na Ljubljanski 71, Domžale (nad Napredkovo trgovino Kovinar), dodatne informacije pa na tel. 711-895 vsak delavnik po 15. uri in 715-410 vsak delavnik od 12. do 14. ure.

Spoštovane bralce želimo opozoriti tudi na pripravo programov:

– **podjetniška delavnica**
– **šola za starše**

Na koncu velja zahvala donatorjema, podjetju PLASTENKA in LIP iz Radomelj. Še veliko poslovnih uspehov jima želi tudi naše društvo!

DOBER DAN DIMNIKAR

Razpored dimnikarskih storitev za leto 1993/94

Obveščamo vas, da bo v kurilni sezoni 1993/94 po sklepu Skupščine občine Domžale dimnikarsko dejavnost na območju občine Domžale opravljalo Dimnikarsko podjetje Ljubljana iz Ljubljane s sedežem na Linhartovi 62a, s telefonskimi številkami:

310-065 uprava – direktor
321-757 uprava – splošni sektor
312-286 naročila
131-52-75 fax

Obveščamo vas tudi da bo na območjih KS Trzin in KS Mengeš dimnikarsko dejavnost opravljalo Energetski servis, d.o.o., skladno s pogodbo o medsebojnem sodelovanju z Dimnikarskim podjetjem Ljubljana. Zato se za vse morebitne nejasnosti ali reklamacije obračajte na Dimnikarsko podjetje Ljubljana, kot nosilca dodeljenih del na celotnem območju občine Domžale.

Ker se z nami srečujete skoraj vsak dan, vam naše dejavnosti ni potrebno dodatno predstavljati, saj vam lahko postržemo s celotno ponudbo ne glede na vaše želje in potrebe.

Razpored dimnikarskih storitev v novi kurilni sezoni 1993/94 v občini Domžale je sledeč:

I. skupina OKTOBER – DECEMBER – FEBRUAR – APRIL

I. PONEDELJEK: Depala vas
I. TOREK: Krožna (Vojkova) – Ravnikarjeva pot na Pridavko Trzinska
I. SREDA: Stobovska, Koščeva – (Kosovelova), Trubarjeva Na Zavrtih
I. ČETRTEK: Taborska, Varškova, Partizanska, Prečna
I. PETEK: Prešernova, Kersnikova, Urha Stenovca, Roška, Železniška
I. SOBOTA:
II. PONEDELJEK: Ljubljanska (do proge), Tabor
II. TOREK: Cankarjeva, Kajuhova, Simona Jenka
II. SREDA: Kolodvorska, Masljeva, Nikola Tesla
II. ČETRTEK: Tomšičeva (Ivana Pengova), Vodopiv-čeva, Levstikova
II. PETEK: Ljubljanska (od proge do izvoza za Celje), Ješetova, Vegova, Murnova (29. Novembra) – Plečnikova
II. SOBOTA
III. PONEDELJEK: Sejmiška, Potočnikova ulica (Krajgarjeva), Rojska
III. TOREK: Detelova, Cvarialova (Gostičeva), Bistriška, Gregorčičeva (Šlandrova)
III. SREDA: Slamnikarska (Kidričeva), Matije Tomca (Ljube Serčerja), Zupančičeva, Mestni trg (Titov trg), Lobodova
III. ČETRTEK: Cesta talcev, Vodnikova, Antona Skoka, Usnjarska, Miklošičeva (Veljka Vlahoviča)
III. PETEK: Kopalniška, Abcinova (Brejčeva), Karlovška, Krakovska, Karantanska (Cesta talcev)

III. SOBOTA: Savska cesta, Stranska.
IV. PONEDELJEK: Kasalova, Aškerčeva, Radio cesta
IV. TOREK: Mačkovci, Študa, Študijanska, (Javorjeva–Brezova–Hrastova–Jesenova)
IV. SREDA: Dragomelj, Šentpavel
IV. ČETRTEK: Mala Loka, Bišče
IV. PETEK: Pšata

II. skupina OKTOBER – DECEMBER – FEBRUAR – APRIL

VIR
I. PONEDELJEK: Podrečje, Litijska, Tkalska
I. TOREK: Šaranovičeva, Čufarjeva, Aljaževa
I. SREDA: Coizova, Borova
I. ČETRTEK: Erjavčeva, Dvoržakova, Bevkova, Gubčeva
I. PETEK: Bukovčeva, Ipavčeva, Finžgarjeva
I. SOBOTA
II. PONEDELJEK: Hubadova, Jurčičeva, Kuharjeva, Linhartova
II. TOREK: Maistrova, Nušičeva, Osojna, Parmova, Metelkova
II. SREDA: Robova, Stritarjeva, Šubičeva, Tolstojeva
II. ČETRTEK: Umekova, Valvazorjeva, Zrinjskega, Žnidaršičeva, Papimiška
II. PETEK: Sončna, Rožna, Koliška
II. SOBOTA:
III. PONEDELJEK: Količevo, Škrjančevo

KS Radomlje

III. TOREK: Dermalstjeva, Prešernova
III. SREDA: Cesta borcev, Bukovčeva, Prečna cesta, Radomljske čete
III. ČETRTEK: Gregorčičeva, Šlandrova, Triglavka, Ravnikarjeva
III. PETEK: Hudo
III. SOBOTA
IV. PONEDELJEK: Opekarniška, Trata, Pod Hribom
IV. TOREK: Radomljske čete, Hudo, Kolovec
IV. SREDA: Rova
IV. ČETRTEK: Žiče, Zagorica, Dolenje, Vrhovlje
IV. PETEK: Rafojčiče, Dupeljne, Straža
IV. SOBOTA:

I. skupina NOVEMBER – JANUAR – MAREC – MAJ

I. PONEDELJEK: Selo pri Ihanu, Ihan do gasilskega doma
I. TOREK: Ihan do konca
I. SREDA: Goričica pri Ihanu, Brdo
I. ČETRTEK: Prelog, Krumperška ul. (Hauptmanova ul.) (Krožna pot) – Breznikova cesta – Stara cesta – Tablarjeva – Pod Hribom
I. PETEK: Pot za Bistrico, Ihanska cesta (Cesta padlih), (Pot kurirjev), Šumberska cesta – Pot pod Hribom – Krumperška
I. SOBOTA:
II. PONEDELJEK: Poljska pot, Vodovodna cesta

II. TOREK: Obrtniška, Masanjškova (Zormanova), Nova ulica, Prešernova
II. SREDA: Slomškova, Kamniška–Jelovškova ul.
II. ČETRTEK: Miševa, Perkova, Dragarjeva, Jarčeva
II. PETEK: Fajfarjeva, Bernikova (Marokova), Breznikova, Staretova (Koširjeva), Triglavka (Rozmanova)
II. SOBOTA: Češminova (Kovičeva), Zoranina
III. PONEDELJEK: Adamičeva, Trdinova, Peterne-
lova (Šolska), Šubljeva
III. TOREK: Petrovčeva, Sp. Jarše, Ketejeva, Ketijska
cesta – Jarška cesta, Rodiška, Mavsarjev trg, Šolska
ulica, Prežihova ulica, Čevljarska ul.
III. SREDA: Srednje Jarše: Gasilska pot, Goljajska
ul., Volfova ul., Mlinska cesta, Ručigajeva cesta, Ro-
žičeva cesta, Kokaljeva, Rudniška
III. ČETRTEK: Zgornje Jarše: Gregorčeva ul., Indu-
strijska cesta, Krožna, Brigadirka
III. PETEK: Kamniška, Igriška, Tovarniška
III. SOBOTA: Kajuhova, Bistriška
IV. PONEDELJEK: Vaška pot, Staretova, Gajeva-
Levstikova
IV. TOREK: Pelechova, VII. ul. VI. ul.
IV. SREDA: VIII ul., V ul., IV ul., III ul., II ul., I ul.
IV. ČETRTEK: Bolkova, Gostičeva ul.
IV. PETEK: Nožice
IV. SOBOTA:

II. Skupina

NOVEMBER – JANUAR – MAREC – MAJ KS DOB

I. PONEDELJEK: Gubčeva, Šolska, Bevkova, Aškr-
čeva, Prešernova
I. TOREK: Ul. 7. avgusta, Kidričeva, Stritarjeva,
Tavčarjeva
I. SREDA: Ljubljanska, Vegova, Čopova, Cankar-
jeva, Želodnik
I. ČETRTEK: Erjavčeva, Finžgarjeva, ul. Mirana
Jarca, Trdinova, Zupančičeva

KS MENGEŠ / OKTOBER, DECEMBER, FEBRUAR, APRIL

II. Petek: Na ulicah, Trzinska
III. Ponedeljek: Mušičeva, Na Gmajni, Pot na Dubeno, Stoparjeva
III. Torek: Blejčeva, Ul. Mengeške skupine, Maistrova, Zadržiška
III. Sreda: Glavičeva, Liparjeva, Proletarska, Škofičeva, Trdinov trg,
III. Četrtek: Partizanska, Ul. Vstaje, Zavrti, Zoranina,
III. Petek: Jelovškova, Cesta 8. Julija, Ropretova, Ul. OF
IV. Ponedeljek: Cankarjeva, Muljava, Pot Rašiške čete, Pristava, Tomšičeva
IV. Torek: Hribarjeva, Murnova, Ul. Dr. Zajca
IV. Sreda: Glavni trg, Kidričeva, Ul. Talcev
IV. Četrtek: Dermastijeva, Kersnikova, Slamnikarska, Zavrti
IV. Petek: Glavarjeva, Kolodvorska, Prelovškova, Vrhovnikova

KS MENGEŠ / NOVEMBER, JANUAR, MAREC, MAJ

I. Ponedeljek: Gorenjska cesta, Topole
I. Torek: Kamniška, Ul. Toma Brejca, Veselovo nabrežje (točnejši razpored bo javljen po hišah z obvestili),
I. Sreda: Novakova, Prešernova, Šlandrova
I. Četrtek: Koželjevo nabrežje, Medvedova, Veselovo nabrežje (točnejši razpored bo javljen po hišah z obvestili)

KS TRZIN / OKTOBER, DECEMBER, FEBRUAR, APRIL

I. Ponedeljek: Kmetičeva, Ljubljanska, Rakefova pot 1-14
I. Torek: Cankarjeva, Lobodova, Partizanska, Rakefova pot od 14 naprej, Zupančičeva
I. Sreda: Kidričeva, Košakova, Mlakarjeva 1-10, Pernetova, Ul. Kamniškega bataljona
I. Četrtek: Bergantova, Bratov Kotar, Rašiške čete, Trdinova
I. Petek: Tablarjeva, Prešernova, Reboljeva, Zorkova
II. Ponedeljek: Mlakarjeva 10-68, Ul. 7. Julija
II. Torek: Habatova, Ul. OF, Ul. Tineta Zajca, Za hribom
II. Sreda: Mengeška 1-42, Jemčeva 1-36
II. Četrtek: Mengeška od št. 42 naprej, Jemčeva od št. 36 naprej

I. PETEK: Češenik, Turnišče
I. SOBOTA:
II. PONEDELJEK: Gorjuša, Laze, Sp. in Zg. Brezo-
vica
II. TOREK: Rača, Račni vrh, Žeje, Trojica
II. SREDA: Krtina
II. ČETRTEK: Brezje, Studenec, Škocjan

KS PREVOJE

II. PETEK: Prevoje
II. SOBOTA:

KS PREVOJE

III. PONEDELJEK: Prevoje, Vrba
III. TOREK: Šentvid, Imovica, Prevalje

KS LUKOVICA

III. SREDA: Lukovica, Trnjava
III. ČETRTEK: Sp. Prapreče, Koseze, Videm
III. PETEK: Gradišče, Preserje pri Lukovici, Zg. Pra-
preče
III. SOBOTA

KS ZLATO POLJE

IV. PONEDELJEK: Čeples, Preserje pri Zlatem polju,
Obrše, Trnovče, Brezovica, Podgora, Zlato polje

KS BLAGOVICA

IV. TOREK: Blagovica

KS TROJANE

IV. SREDA: Trojane

KS MORAVČE

IV. ČETRTEK: Moravče

KS MORAVČE

IV. PETEK: Moravče z okolico

V spomin Viktorju Žitku 1913–1993

Pred kratkim smo se v Radomljah poslovili od prijatelja, šahista veterana, Viktorja Žitka.

V Radomlje se je priselil spomladi leta 1939, se spoznal s takratnimi šahisti Heringom, Jenkom, Ulčarjem in drugimi in že jeseni so skupaj ustanovili prvi šahovski klub na našem področju. Vojna je prekinila njihovo dejavnost, zato pa so se takoj po njenem koncu spet zbrali v šahovski sekciji FD Radomlje.

Zaradi izjemne aktivnosti v prvih letih po vojni in uspehov – 1946, 1947 je bila ekipa okrajni prvak in tretja na Gorenjskem, med posamezniki pa je bil Limbek prvi, Hering drugi in Žitko šesti v kamniškem okraju – so bile Radomlje za Kranjem in Jesenicami tretji šahovski center Gorenjske.

Šahovsko dejavnost je Hering zaradi bolezni leta 1949

prenesel v Jarše, kamor se je vključil tudi Žitko. Po Heringovi smrti leta 1952 pa se je Žitko včlanil k domžalskim šahistom.

V letih 1963 do 1975 je v Domžalah sodeloval na spominskih turnirjih HERING – ZUPANČIČ v veteranski skupini. Na njih je napredoval v II. kategorika in se mnogokrat vidno uvrstil; v letih 1968 in 1972 pa celo zmagal.

Bil je nepopustljiv igralec kombinatornega šaha. Krasila ga je izredna osebna skromnost in požrtvovalnost.

S hvaležnostjo se ga bomo spominjali zaradi njegovega pomembnega prispevka k šahovski dejavnosti na našem področju.

S. L.

V SPOMIN

Pred letom dni smo se poslovili od dragega brata in strica

Rudija Žučko iz Jarš

Vsem, ki se ga spominjate in postojite ob njegovem preranem grobu – iskrena hvala.

Brat Tone z družino

Kako boli, odkar te več ni. Trpel si, a bil vesel. Bolečina v srcih nam ostala je in večni spomin, kako dober si nam bil.

V SPOMIN

Devetindvajsetega oktobra bo minilo žalostno leto, odkar nas je zapustil naš ljubi mož, oči, stari ata, tast, sin, brat in stric

Anton Gaberšek iz Radomelj, Antonovčev iz Češenika pri Dobu

Hvala vsem, ki se ga spominjate, prižigate sveče, postojite in pomolite ob njegovem mnogo preranem grobu.

Vsi njegovi

Solze, žalost, bolečina te zbudila ni, a ostala je praznina, ki močno boli.

V SPOMIN

Osemindvajsetega septembra 1993 je minilo leto dni, odkar nas je zapustila naša draga

Fani Grošelj iz Domžal

Hvala vsem, ki se je spominjate in obiskujete njen prerani grob.

Vsi njeni

Vsem, ki ste ga poznali in spoštovali, sporočamo, da nas je v enainosemdesetem letu starosti za vedno zapustil naš ata

Viktor Žitko upokojeni bravec iz Radomelj

Tiho in skromno, kakor je živel, smo se 21. septembra 1993 na pokopališču v Radomljah v krogu sorodnikov poslovili od njega.

Hvala vsem, ki ste mu v srcih poklonili svoje prijateljstvo! Ostal bo v naših srcih.

Vsi njegovi

*Stojim nepremično, zrem spomenik,
v očeh imam solze, težak mi je vzdih.
Ne morem verjeti, da je tako,
da v hladni zemlji počiva tvoje telo.*

V SPOMIN

Boleč je spomin na lanski 22. oktober, ko nas je nepričakovano zapustil naš

Janez Resnik

V našem domu je praznina, v srcih vseh nas, ki smo te imeli radi, pa huda bolečina. Hvala vsem, ki se ga spominjate, mu prižigate sveče in obiskujete njegov prerani grob.

Vsi njegovi

*Vsak mora od doma, da najde
svoji večnosti marmorni kraj.
(F. Pibernik)*

ZAHVALA

V osemdesetem letu je odšla po večno plačilo

Marijana Urbanc

roj. Petelinkar,
vdova po mizarskem mojstru
iz Loke pri Mengšu

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam ob njeni smrti kakorkoli pomagali ali jo pospremili na zadnji poti.

Vsi njeni

*Pomlad kmalu mine,
vse se hitro spremeni,
a spomin ostane
in živi do konca dni.*

ZAHVALA

Ob mnogo prerani izgubi naše drage žene, mamice, sestre in hčerke

Branke Omejec

rojene Avbelj

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sodelavkam in sodelavcem ter vodstvu podjetja Rašica, podjetju Termit in vsem drugim za izrečena sožalja in pomoč. Hvala za lepe poslovilne besede, gospodu župniku za obred in posebna hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

*Vsak dan nas kraj gomile tvoje
vodi pot,
vsak dan za hip presahne govoric,
kot plaha ptica plane od nekod
spomin in trpko leže v lica.*

V SPOMIN

Minilo je žalostno leto, odkar nas je zapustil naš dobri in skrbni mož ter zlati ati

Janez Banko

iz Šentpavla 7 pri Domžalah

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki se ga spominjate, mu prižigate sveče in nam nesebično pomagajte – iskrena hvala.

Žena Vida, hčerki Mateja in Meta ter sin Tomaž

*Ljubila si življenje,
ljubila si svoj dom,
a tiho, brez slovesa si odšla
v večni dom.
V našem srcu je praznina,
v srcih bolečina.*

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi naše ljube žene, mame, tašče, sestre, babice, prababice in tete

Terezije Slatnar

roj. Majhen, iz Radomelj

Iskrena hvala vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom za izrečena sožalja, podarjeno cvetje, sveče, darove za svete maše in spremstvo na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se župniku g. Janezu Jarcu za lepo opravljen pogrebni obred, pevcem Okteta bratov Pirnat, organistki ge. Pepci Pogačar in g. Štefanu Lorberju za odigrano Tišino.

Žalujoci: mož Ivan, hčerke Ivi, Rezi in Zdenka z družinami, sestra Ana z možem in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Umril je naš dragi oče, ded in praded

Jernej Narat

iz Mengša

Od njega smo se poslovili 22. junija 1993 na pokopališču v Mengšu. Ob tem se zahvaljujemo vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, predvsem pa Društvu upokojencev Mengeš in predsednici društva za poslovilne besede.

Vsi njegovi

*Utihnil je tvoj glas,
obstalo je tvoje srce,
ostali so sledovi pridnih rok
in kruto spoznanje,
da te več ni.*

ZAHVALA

V enaindesedemdesetem letu nas je nenadoma zapustila naša draga mami, stara mama in teta

Ljudmila Lončar

p.d. Peregrinčkova Mila s Prevoj

Ob boleči izgubi naše mame se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, vaščanom in prijateljem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje, sveče in darove za maše. Hvala pevcem Okteta Tosama za zapete žalostinke, župniku g. Vladu Pečniku za pogrebni obred in g. Konradu Vrbanciču za organizacijo pogreba. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste izkazali posebno pozornost ob slovesu od naše mami in vsem, ki ste jo spoštovali in imeli radi.

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše ljube mame, babice in prababice

Katarine Garvas

roj. Urankar

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje, sveče ter spremstvo na njeni zadnji poti. Lepo se zahvaljujemo tovarni Univerzale Domžale, župniku g. Mateju Zevniku za lepo opravljen pogrebni obred ter mengeškemu Zvonu. Vsem še enkrat – hvala!

Sin Niko z družino

ZAHVALA

Ob izgubi naše dobre mame

Brigite Svetic

roj. Slevce, iz Radomelj

se toplo zahvaljujemo vsem, ki ste jo imeli radi, ji lajšali bolečine, darovali cvetje in sveče, prispevke za maše ter jo pospremili k večnemu počitku.

Vsi njeni

ZAHVALA

V šestdesedemdesetem letu starosti nas je zapustila draga mama, babica, prababica, sestra in teta

Pepca Učakar

roj. Klopčič, iz Zaboršta

Iskrena hvala vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, cvetje, sveče in številno spremstvo na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo gospe Bredi Kavka za medicinsko pomoč v maminih zadnjih dnevih. Hvala ihanskemu cerkvenemu zboru za pesmi sloveša ter g. župniku za pogrebni obred.

Vsi njeni

*Pomlad prišla bo na tvoj vrt
pogrinjati zeleni prt,
tebe tam več ne bo našla,
zajokala bo in odšla.*

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi naše drage sestre in tete

Danice Kuhar

iz Doba

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za darovano cvetje, sveče in maše ter izraze ustnega in pisnega sožalja. Hvala tudi vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Še prav posebna zahvala pa velja govornicam za izrečene besede slovesa, oktetu Tosama ter trobentaču za Tišino. Zahvaljujemo se tudi g. župniku iz Doba za tople besede tolažbe in lepo opravljen pogrebni obred.

Vsi njeni

ZAHVALA

V devetdesetem letu starosti nas je zapustil dragi oče, dedek in pradedek

Jože Dimic

iz Zg. Lok

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in sveče ter darove za svete maše. Hvala vsem, ki ste ga spremljali na njegovi zadnji poti. Še posebno se zahvaljujemo patronažnim sestram g. Irmu in g. Kristini, sestram iz Doma počitka Mengeš in g. Matjažu Markovšku za poslovilni govor. Hvala blagovškim gasilcem in gasilcem drugih društev.

Njegovi domači

*Delo, skrb, trpljenje
Tvoje je bilo življenje,
Niti zbogom nisi rekel
niti roke nam podal,
smrt Te vzela je prerano,
v srcih naših boš ostal.*

ZAHVALA

Umril je naš dobri in nenadomestljivi mož in očka

Vinko Juhart

z Rodice, Dragarjeva 20

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sodelavcem, sosedom in znancem za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče in denarno pomoč. Hvala podjetju SCT-TAK, d.o.o., za vso pomoč, sodelavcu g. Masterlu in sosedu g. Rodetu za poslovilne besede, kolektivoma Kolinske in Intergame, sošolcem in profesorici 2. h. SSRM Kamnik, dr. Martinu Farkašu za zdravniško pomoč, župnikoma g. Alojzu Rajku in g. Jožetu Turinku za opravljen pogrebni obred, pevcem s Tabora za zapete žalostinke, trobentaču za nepozabni glas Tišine in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi prerani zadnji poti.

Neutolažljiva žena Marija in sinovi: Vinko, Marjan in Primož

*Solze, žalost, bolečina
te zbudila ni,
a ostala je praznina,
ki močno boli.*

ZAHVALA

Šestega septembra 1993 smo se na pokopališču v Mengšu poslovili od dobrega moža, očeta, deda, tasta, brata in strica

Jožeta Merčuna

iz Mengša

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, Društvu upokojencev, ZB in KS Mengeš in DO Helios Domžale za izrečena sožalja, pomoč, podarjeno cvetje in sveče ter za množično spremstvo na njegovi prerani zadnji poti. Iskrena hvala vsem sodelujočim pri pogrebnih slovesnostih: g. Janezu Zibelniku za poslovilni govor, g. Trobcu za zaigrano Tišino, pevcem Zvona za zapete žalostinke, posebno pa se zahvaljujemo g. Slavku Pišku za poslovilni govor in organizacijo pogrebnega obreda. Za izredno izkazano pozornost se posebej zahvaljujemo tudi sosedom Gabrilu in Šorn. Ohranimo lep spomin nanj!

Vsi njegovi!

ZAHVALA

Po težki bolezni se je mnogo prezgodaj poslovil

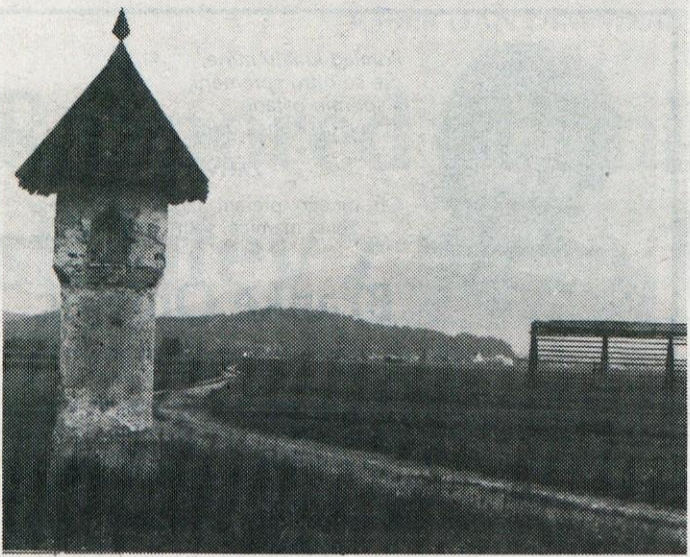
Jože Vavpetič

iz Moravč, Soteska 11 a

V imenu vseh domačih se toplo zahvaljujem za vso iskreno pomoč in podporo, ki so jo njemu in nam v času bolezni nudili bližnji sorodniki, sosede in številni prijatelji. Še posebno zahvalo izrekam moravški zdravnici dr. Jožici Zabukošek in patronažnim sestram Kristini in Bronki za njihovo izjemno požrtvovalnost. Lepa hvala vsem, ki ste ga spemili k počitku, še posebno članom radioamaterskega kluba, govorniku g. Peterki, pevcem in godbi iz Moravč in vsem, ki ga boste ohranjali v lepem spominu.

Žena Zdenka

Kužno znamenje v Depali vasi čaka na obnovo. Kdo bo kaj primaknil, preden se bo ta dragoceni kulturni spomenik podrl?

Epigrami

Strešica

Ob sejmu Mengeš strešico je izgubil.
Za drugo leto je sveto obljubil,
da MENGES spet se v Mengšu bo prebudil.

Sesalci: sesalniki

Dragomeljska senzacija ali preplah:
prodajajo sesalce! (na štirih ali dveh nogah?)

Presedanje

...in ta oddaja GA-GA se kar ne »odgaga«;
da še žalitev je slovenskega jezika,
pa prav nič ne pomaga.

Popravek: V septembrski številki je Tiskarski škrat v epigramu naredil hudo napako. Prav je:

Pravljica današnjih dni

Afera JBTZ se nam še godi;
so: zgodba, temne sile in junak živi;
a te sodobne pravljice še konca ni.

FRANCE CERAR

Drobne zgodbe iz Moravč

Moravče so bile nekoč pred več sto leti pomemben kraj. Bile so trg s trškimi pravicami, ki jih je Moravčam podelila cesarica Marija Terezija. Dolgo smo te listine hranili v občinski blagajni, ob partizanskem napadu na Moravče pa so pogorele. V Zaloškem gradu je bilo sodišče in davkarija, in to v srednjem veku. V bivši Jugoslaviji pa je bila v Moravčah žandarmerija in finančni urad. Financarji so pobirali razne takse od žganjekuhe in od vžigalnikov ter drugih predmetov, ki so bili podvrženi državnim taksam. To so bili uniformirani možje. V Moravčah je obstajal vaški odbor, ki je skrbel za šest letnih sejmov. Ti so bili zelo bogati. Stojnice so stale okrog in okrog Moravč za blago in razne predmete, ki so jih uporabljali v gospodinjstvu ali v kmetijstvu. Denar od stojnic in živine pa so vaški odbori uporabili med drugim tudi za honorar za vaškega strazarja. Nočni čuvaj je hodil po Moravčah in bedel vso noč. Vsako uro je zavpil: »Ura je eno, Jezus, Marija in Jožef naj vas obvarijo požarov, ognja.« Tak nočni čuvaj je opravljal službo do nekako 1920. leta. Zadnji nočni čuvaj je bil pokojni Keber iz zaselka Trzin pri Moravčah. To je bilo tedaj potrebno, ker je bila polovica hiš v starem delu Moravč lesenih.

Nekega sobotnega popoldneva se je s kočijo prepeljal tuji gospod. Obiskal je tedaj ugledno vaško krčmo pri Klopčarju. Gostilničarka je vprašala, če je v kraju kak vaški harmonikar in če je tu kaj pevec. Gostilničarko je prosil, če bi jih povabila v gostilno, da bo on dal za pijačo. Gostilničarka je poklicala harmonikarja Martinkovega Anzelna, ta je navadno igral na porokah. Pevci so peli in s harmonikarjem vred lumpali vso noč in še ves drugi dan. Ta gospod je bil dr. France Prešeren, največji slovenski pesnik. To so mi pripovedovali stari Moravčani pred več kot 60. leti.

Druga taka zanimivost je vožnja škofa Jegliča okrog Moravč. Ko je spomladi leta 1921 ali 1922 birmoval v Moravčah, je po kosilu

sedel s svojim tajnikom na kočiji in se namenil v Peče, kjer naj bi popoldne birmoval. Kočijaš, ki ni poznal Moravč, ga je odpeljal iz župnišča in glej, po nekaj minutah so se pripeljali nazaj pred župnišče. Tedaj je škof vzkliknil: »Saj tu smo pa že bili!« Kočijaš ni vedel, kje mora iz Moravč zaviti proti Pečam. Moravče obdaja cestni obroč – »rinsk«, iz katerega se odcepi sedem cest na vse strani.

Leta 1937 je sredi meseca maja stopil v brivnico pokojnega Janka Zupana neki gospod. Brivec je bil znan po tem, da je gostu vso dobo britja govoril in pripovedoval domače dogodke. Proti koncu britja pa ga je ta gospod vprašal, kaj ljudje menijo o dr. Korošču, tedanjemu notranjemu ministru. Brivec je spoznal, da je ta mož dr. Anton Korošec. Dobro, da ga ni takoj, ker bi ga nervozen težko obril. Pred odhodom mu je ponudil bankovec za 100 dinarjev in ko mu je hotel denar menjati, je dejal: »Kar obdržite, ko ste tako zgovoren fant!«

LEOPOLD GÖTZ

Oči

- po cesti
- v izložbenem oknu
- na trgu
- v slaščičarni
- v bazenu
- povsod oči

iščejo, vrtajo,
me slaščijo
so ravnodušne
prezirajo
me sovražijo

- zakaj –
- povsod oči

življenje so mi naredile kletko
– vrtim se v njej
– udarjam z glavo v mrežo,
potem se umirim
– bolečino si hladim

povsod oči, ki parajo mi glavo,
odteka sok in
kapljica krvi se izgubi.

NADA PAVLOVIČ-STRES

Izredna gobova letina

Ko so mi pri Pršetu na Savski cesti v Domžalah pokazali dva skupaj zraščena 1,25 kg težka jurčka, sem mislil, da je to največ, kar nam narava lahko nudi.

V petek, 24. septembra, je v uredništvo Slamnika, na prigovarjanje sosedu Antonu Hrena, poklical Albin Hribar s Krožne poti v Zgornjih Jaršah in povedal, da je nekje v Kolovškem gozdu dopoldne našel 1,7 kg težkega jurčka, kapa pa je imela premer 31 cm. Dodal je, da je našel še nekaj več kot 5 kg lepih gobanov.

Naslednji dan, v soboto, 25. septembra zvečer, pa se je oglasil Marjan Dolinšek-Savinškov iz Dupelj z 2,3 kg težkim jurčkom; premer klobuka je bil nič manj kot 40 cm. In še to. Vsi jurčki so bili zdravi in še nič črvivi. Tudi Marjan je svojega jurčka našel blizu Hribarjevega v Kolovškem gozdu. Ko pa sem poskušal izvrtati bolj točno torišče, kar bi gotovo prav prišlo navdušenim gobarjem, sta se mi oba smejala.

S.S.

AKCIJA

NAPREDEK

DOMŽALE

AKCIJA

Napredek svojim kupcem

za vsak nakup nad 1.500 tolarjev
kupon za žrebanje.

Nagrade:

1. Barvni TV Sharp 71 cm, stereo, teletekst
  2. Pomivalni stroj Candy
  3. Šivalni stroj Toyota
  4. Ženski zimski plašč, Mura
  5. Gorsko kolo Rog, 18 prestav
in še 10 nagrad, vsaka v vrednosti
cca 5.000 tolarjev.
- Žrebanje bo 6. novembra 1993 ob 10.
uri pred blagovnico Vele v Domžalah.

Obiščite ČEŠMINKO

– novo tekstilno trgovino na Ljubljanski 85.

V prenovljenih prostorih nekdanje Komisijske trgovine in Češminovega hrama na Ljubljanski 85 v Domžalah smo na 150 m² odprli lepo urejeno trgovino s tekstilnim blagom. V njej prodajamo oblačila in obutev za otroke, mladino in odrasle. Blago je domače in uvoženo in prilagojeno okusu naših kupcev. Cene so primerne za vsak žep.

Trgovina je odprta vsak dan od 8. do 20. ure, ob sobotah pa od 7.30 do 13. ure.

Darilni – vrednostni boni

Kadar ste v zadregi kaj podariti ob osebnem prazniku ali slavnostni priložnosti vašemu prijatelju ali sorodniku, se oglasite na informacijskem oddelku v blagovnici Vele. Tam lahko kupite darilne – vrednostne bone, s katerimi lahko obdarjenci, v kateri koli Napredkovi trgovini, kupijo kar si bodo želeli.

slamnik

Domžale

Slamnik je glasilo občine Domžale in je nadaljevalec tradicij časopisa Domžalec, ki je izhajal v letih 1925 (5 številki), 1929 (2 številki), 1934 (1 številka), 1935 (1 številka). Domžalec je izšel še v letu 1958 (1 številka), nato pa je 5. 11. 1962 pričel izhajati Občinski poročevalec in je redno izhajal vse do 21. marca 1991, ko se je preimenoval v Slamnik.

Glasilo izhaja mesečno, vsa gospodinjstva v občini ga dobivajo brezplačno.

GLASILO UREJA UREDNIŠKI ODBOR V SESTAVI:

Stane STRAŽAR, glavni in odgovorni urednik ● Jurij BERLOT, Slovenska ljudska stranka ● Franc CERAR, neodvisni ● Martin GROŠELJ, Liberalno demokratična stranka ● Janez HRIBAR, Slovenska ljudska stranka ● Igor LIPOVŠEK, Združena lista socialdemokratov ● Ada LOVŠE, Socialistična stranka ● Cveta ORAŽEM-ZALOKAR, Združena lista socialdemokratov ● Bogdan OSOLIN, Slovenski krščanski demokrati ● Milan PIRMAN, Liberalno demokratična stranka ● Janez STIBRIČ, Narodna demokratična stranka ● Matjaž VOVK, Narodna demo-

kratska stranka. ● Glavni in odgovorni urednik Stane STRAŽAR, tel. 711-832. ● Uredništvo glasila na Ljubljanski c. 69, Domžale tel.: 721-022, MARIJA GUTNIK. ● Tehnični urednik Janez DEMŠAR. ● Glasilo izhaja v nakladi 16.000 izvodov in ga tiska Tiskarna Ljudske pravice Ljubljana.

Rokopise (osmrtnice, zahvale, oglase, razpise in objave) oddajte v uredništvu glasila, Ljubljanska c. 69.

Rokopisov in fotografij uredništvo ne vrača.

Glasilo je na podlagi sklepa Izvršnega sveta Republike Slovenije oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.